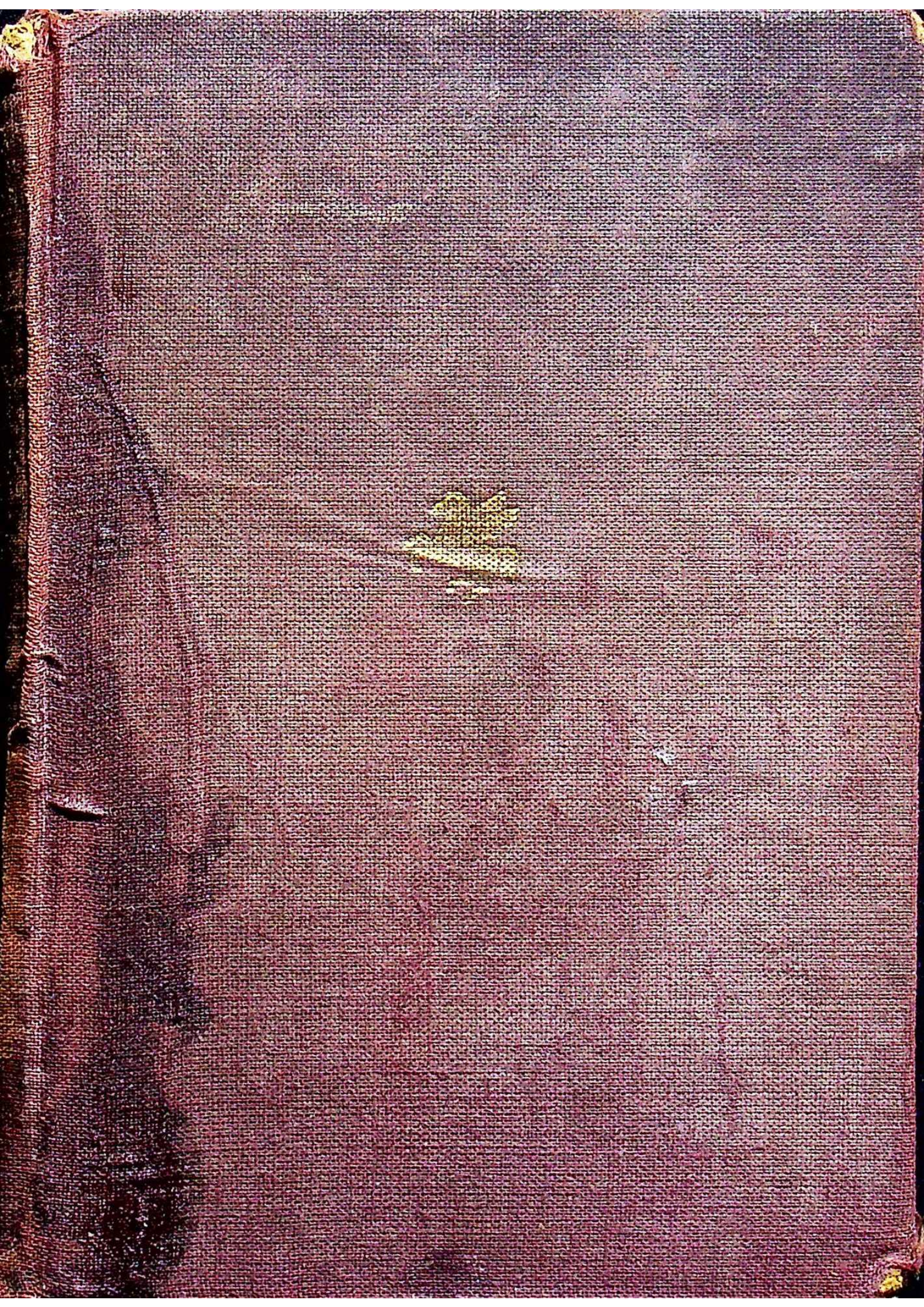

MinisterievanPropaganda.org

*„Verdichting, bedoeld als verpozing, kome de
waarheid zeer nabij.”*

HORATIUS

MACHT
ZONDER
GLORIE

door

FRANK J. HARDY

UITGEVERIJ PEGASUS
AMSTERDAM

1952

Oorspronkelijke titel:
POWER WITHOUT GLORY

*

Vertaald door:

APIE PRINS

*

Druk.: Heiermann en Co. — Amsterdam

EERSTE DEEL 1890-1907

OPGANG

„Een arbeider, die zijn klassegenoten in de steek laat, die poogt carrière te maken en op zijn makkers neer te zien, betreedt het gebied der leugen en onwaarachtigheid.”

CHARLES KINGSLEY

„De mensen maken hun eigen geschiedenis, maar zij maken die niet uit vrije wil, niet onder zelfgekozen, maar onder rechtstreeks aangetroffen, gegeven en overgeleverde omstandigheden.”

MARX

OP een troosteloze middag in de winter van 1893 stond een jonge man aan de deur van een winkel in Jackson Street, Carringbush, een voorstad van Melbourne in de Kolonie Victoria. De winkel had één raam en boven de smalle deur stond een bordje CUMMIN'S THEEZAAK. Achter het smalle winkelraam stond een theekist met een prijslijstje van de theesoorten.

De jonge man was klein, stevig gebouwd en was gekleed in een keurig donkergrijs pak. Hij was gladgeschoren. Hij had een donkere das aan en een boord van celluloid. Met zijn linkerduim wipte hij een geldstuk op en liet het om zijn as wentelen. Het was een glanzend goudstuk, een souverain. Op het voetpad en op nog geen meter tegenover hem stond een lange politieagent, die met zijn kleine onintelligente oogjes het goudstuk nakeek, terwijl het een halve meter wentelend opvloog, weer in de palm van de hand van de jongeman terugviel, dan weer rhythmisch opvloog, keer op keer. De agent zei: „Deze winkel ligt in mijn wijk. Ik heb klachten gekregen dat U hier zonder vergunning een totalisator houdt.”

Een koude wind streek door de deur langs de broekspijpen van de jongeman en daardoor kon je zien dat hij heel erge o-benen had. Als je hem op een afstand bekeek waren zijn kromme benen het eerste wat je opmerkte, maar als je hem van nabij bekeek waren zijn ogen het meest opvallend. Ze waren onpeilbaar, als het ware in metaal gegoten; staalgrauw en ze stonden iets

te dicht bij elkaar. Ze lagen diep in hun kassen, maar waren scherp en doordringend. Zijn peervormige hoofd met de grote oorlellen en de oren die te laag en te ver naar achteren stonden, gaven hem een agressief uiterlijk, dat nog geaccentueerd werd door een ronde kin en een haarkuif die hij van zijn hoge afwijkende voorhoofd gekamd had en die er uitzag als een vogelkuif. Zijn neus was puntig en recht; daaronder vormde zijn mond een dunne scherpe streep, als met de etsnaald gegraveerd. Hij was vier en twintig jaar en zijn naam was John West.

Zijn broer Joe, een jaar jonger dan hij, stond achter hem in het halfdonkere winkeltje. Joe was ongeveer net zo gebouwd als zijn broer, maar miste diens opvallende persoonlijkheid. Joe keek evenals de politieagent naar het wentelende goudstuk dat John keer op keer opwipte en weer opving, glinsterend in het flauwe daglicht.

Toen John zo een poosje was doorgedaan antwoordde hij op rustige toon en met een doordringende stem: „Ik heb je al eerder gezegd: dit is een theezaak en we doen hier alleen maar zaken.” Zijn ogen volgden het goudstuk niet; ze bleven strak gericht op het gezicht van de agent. „Kijk zelf maar, agent Brogan, een thee-kist in de etalage, en bussen en pakjes thee op de planken en onder de toonbank. Een theezaak. Iemand schijnt je verkeerd ingelicht te hebben. Het enige wat je te doen hebt is rapport opmaken dat iemand zich vergist heeft en daarmee is alles in orde.” „U begrijpt, meneer West, dat we alle klachten onderzoeken moeten. Onze bronnen zeggen dat er bijna iedere middag, en vooral op Zaterdag, drommen mensen de winkel in en uit lopen zonder ooit thee te kopen. Ik twijfel natuurlijk niet aan wat U zegt, maar... ik heb opdracht huiszoeking bij U te doen,” zei Brogan, en zijn ogen onttrokken zich aan de hypnotische werking van het in de lucht rondwentelende goudstuk en vestigden zich op die van de jongeman. Op dat ogenblik las John West als het ware een stomme mededeling in de blik van de agent en knipte eensklaps het goudstuk met zijn duim naar hem toe. De agent stak gauw zijn hand uit

en ving het goudstuk tegen zijn borst op. Brogan keek met steelse blikken om zich heen; hij kreeg een kleur en sloeg zijn blikken neer.

„Ik zie dat je beseft dat je verkeerd bent ingelicht,” zei John West. „Dit is een theezaak. Rapporteer dat en dan komt alles in orde.”

Joe West had hen met gespannen aandacht opgenomen. Hij zuchtte toen de agent het goudstuk in een zak van zijn tuniek liet glijden en zei: „Ik zal rapporteren dat dit voor zover ik kan nagaan een theezaak is.”

Agent Brogan sprak met een hese stem. Hij aarzelde, deed zijn mond open alsof hij nog iets zeggen wou, draaide zich toen om en ging de straat op.

Toen hij buiten gehoor was keerde John West zich tot zijn broer en zei: „Ik zei toch dat het me lukken zou, maar ik had nooit gedacht dat het zo makkelijk zou gaan.” Zijn stem, die tijdens het gesprek vast was geweest, klonk nu bevend en geforceerd. „Ik ga een beetje trainen op het voetbalveld. Sluit de zaak en kijk uit dat er geen gokkaartjes achterblijven. Neem ze allemaal mee naar huis.” Hij liep door de winkel naar het kamertje achterin en zette onder het terugkomen zijn hoed op. „Zeg tegen mams dat ik om zes uur thee kom drinken.” Terwijl hij met energieke tred de straat opliep hobbelde een kabeltram voorbij. Hij liep er op een holletje naast en sprong toen op het voorbalkon. De kabeltrams liepen nog niet zo lang van Carringbush naar de city en een paar voorbijgangers bleven staan om de tram, die rammelend zijn weg vervolgde, na te kijken.

John West staaarde peinzend naar de bestuurder die met de versnellingen manipuleerde, maar hij dacht niet aan de techniek van het kabelvervoer. Hij was in de greep van een nieuwe sensatie van opgetogenheid die hij zichzelf niet ten volle duidelijk kon maken. Het betrof het omkopen van de agent. Zoveel snapte hij er wel van. Anderen, onder wie Joe, waren ook met totalisators in Carringbush begonnen, sinds dat idee zich van Sydney uit verbreid had, maar die waren door de politie gesloten; maar hij, John West, was erin geslaagd de politie om te kopen. Het gaf hem een vaag gevoel van macht als hij dat bedacht. Dat hij een politieagent tot andere

gedachten kon brengen scheen een nieuwe stroom van vitaliteit en energie in hem te ontketenen. Vroeger had hij geloofd dat agenten mannen waren voor wie je bang moest zijn, die je opbrachten als je de wet overtrad; en nu was het hem gelukt het met de politie op een accoordje te gooien — in ieder geval met ééntje — door middel van een soeverein.

Bekende toneeltjes van Jackson Street schoten voorbij, maar hij lette er niet op. De winkels, vele met luiken voor de ramen en leeg, de rijen nieuwere huurwoningen en hier en daar onafgebouwde huizen; de bordjes met TE HUUR; de groep haveloze werklozen die voor het hotel stonden bij de plek waar de trampaarden verwisseld werden in de tijd dat de kabel nog niet was gelegd; de spichtige kinderen die lusteloos op straat speelden; de oude man die de kudde vee van de oever van de rivier, waar hij de koeien sinds 's morgens voor hun eigenaars had laten weiden, naar de stal dreef; de gesloten schoenenfabriek; de vrachtkarren, buggies, tentwagens en hansoms*); de lange rij mensen met wanhoop in de ogen die voor de zaal van het Leger des Heils op hun dagelijkse kom soep stonden te wachten; de mannen met hoge hoeden en bakkebaarden die voor het gesloten bankgebouw stonden te wachten en tegen alle hoop in de kennisgeving op de deur lazen: GESLOTEN WEGENS WEDEROPBOUW. John West had gisteren gehoord dat sommige van de banken hun betalingen gestaakt hadden en dat de 'slechte tijden', nu al drie jaar oud, nog slechter zouden worden.

Het leven in Carringbush en John West's afkomst en omgeving hadden hem vertrouwd gemaakt met de onderdanige, sluikse en vunzige aspecten des levens.

Zijn familie behoorde tot de armste in de gore, armelijke buitenwijk. Zijn vrienden bestonden uit arbeiders, werklozen en straatslijpers.

Toen hij en zijn twee broers nog jongens waren kwam de politie vaak bij hun ouders klagen, en later, toen zij zich bij de benden straatslijpers aansloten, werden ze

---

*) *Hansom*: een tweewielig rijtuigje, waarbij de koetsier achterop is gezeten, terwijl de leidsels over de kap gaan.

vaak door de politie nagezeten. Zes jaar geleden waren twee politieagenten bij hen aan de deur geweest, hadden zijn oudste broer Arty in de boeien geslagen en meegenomen.

John West's moeder was getrouwd met de zoon van een voorwaardelijk veroordeelde, even nadat ze uit Ierland naar Australië geëmigreerd was. Ze was toen een knappe meid met goudblond haar. Armoede en een dronken man hadden haar gezondheid echter geknakt; haar vel was nu gerimpeld en haar haar was peper en zout.

Het gezin West woonde in een smerig zijstraatje achter Jackson Street in een huis dat al net zo groezelig was als alle andere huizen daar in de buurt. Het had twee ramen naast de deur, was gebouwd van over elkaar heen stekende planken en ervoor lag een heel klein tuintje waar niets aan gedaan werd, tussen de paalomrastering en de voorveranda. Een smal paadje liep aan de rechterkant naar het achterplaatsje.

Mrs. West speelde het klaar het gezin in leven te houden van het beetje dat ze van haar man los kon krijgen. Haar drie zoons waren haar enige troost. Ze verzorgde hen zo goed als de omstandigheden het toelieten, maar dat kwam gewoonlijk neer op een schraal minimum van voeding en kleding. Elke Zaterdagavond stopte zij ze in de tobbe, want een bad was luxe in Carringbush. Ze zag haar zoons opgroeien, hoorde hoe ze leerden praten en verwonderde zich hoe ze spelletjes konden spelen zonder speelgoed. Ze was in haar schik als ze zich goed gedroegen, wanhopig als ze brutaal, ondeugend of vernielzuchtig waren. Toen ze oud genoeg waren stuurde zij ze naar de staatsschool, waar ze lezen en schrijven en kwajongensstreken leerden.

Toen ze groter werden wachtte haar een bittere oogst van het zaad dat ze met zoveel liefde uitgestrooid had. Haar zoons vervreemdden van haar en sprongen uit de band. Nog voordat ze van school afgingen moest ze zich telkens voorhouden dat het in de grond geen slechte jongens waren. Ze spijbelden natuurlijk dikwijls, vooral Arthur. Arty was een eigenzinnige jongen; gesprekken onder vier ogen en zelfs slaag leverden niets op.

De jongens waren opgegroeid tijdens de land-'boom' in

de jaren tachtig, toen de bevolking van Melbourne tot ruim 500.000 inwoners aangegroeid was, toen grote sierlijke gebouwen uit de grond verrezen waar vijftig jaar geleden tenten en een paar uit ongebakken stenen opgetrokken gebouwen hadden gestaan. In de buitenwijken stonden duizenden nieuwe huizen verspreid tussen de oude. Waar amper vijftig jaar geleden sleperswagens met ossenspannen zich met moeite een weg gebaad hadden in ruwe karresporen, reden nu elektrische trams en voertuigen over rails en effen macadam wegen, en spoedden stoomtreinen zich tussen de voorsteden onderling en naar de districten buiten de stad. Als men een zwartje zag was dat waarschijnlijk een bedelaar of snuffelde hij in een vuilnisvat, op zoek naar korsten brood. En toch hadden de Maori's tot 1835, toen de blanken kwamen, hier gejaagd, gevist, hun mia-mia gebouwd en aan de oevers van de rivier de Yarra hun corroboree's gehouden. Wie niet naar de binnenlanden gevlucht was en onophoudelijk door de civilisatie van de blanken achtervolgd werd, was gebleven en werd er door gedemoraliseerd.

In de jaren tachtig was de prijs voor wol op de buitenlandse markten hoog. De prijzen van landerijen en bouwpercelen stegen tot een fantastische hoogte. De speculanten met hun bouwmaatschappijen kochten en verkochten land en bouwpercelen en bouwden huizen en sloten kopen af die vaak slechts op papier bestonden. Door middel van hun grondbezitbanken deden ze bankzaken met de fictieve onderpanden die door de bouwmaatschappijen in het leven geroepen waren.

De voorspoed hing in de lucht. Melbourne werd bekend als Marvelous Melbourne — de Koninginnestad van het Zuiden.

De jaren tachtig waren tevens het hoogtepunt van de leeglopersbenden. Die groepen jonge mannen stroopten de straten af, voornamelijk 's nachts; gooiden ruiten in, bonkten op de deuren, scholden de mensen uit en moleskeerden ze, speciaal vrouwen en meisjes; soms pleegden ze diefstal en aanranding en een enkele maal verkrachting en moord. John en Joe West sloten zich aan bij een bende in hun buurt en Arthur werd lid van de

beruchte *Bouvaroo's* en hij was een van de weinigen onder hen die niet in de gevangenis had gezeten. In die tijd was het dat de politie begon zo nu en dan bij de familie West aan te kloppen, wanneer een van de jongens verdacht werd betrokken te zijn bij diefstal van vruchten, het inslaan van ruiten of dergelijke pekelzonden.

Mrs. West leefde voortdurend in angst en bleef hopen dat ze luisteren zouden naar haar dringende smeekbeden dat ze een vast baantje zouden zoeken en houden. John en Joe werkten vrij geregeld, maar Arty nooit — het lukte hem op de een of andere manier geld te verdienen zonder een vinger uit te steken.

Het gevoel dat haar een ramp boven het hoofd hing nam toe bij Mrs. West en het werd bewaarheid toen Arty betrokken raakte bij iets dat erger was dan gewone diefstal, erger dan aanranding of zelfs moord; hij en een paar andere jongens werden gearresteerd onder verdenking van schoffering, een misdrijf waarop de doodstraf stond.

Toen dit feit aan den dag kwam werd Mrs. West's hart van afgrijzen en schaamte vervuld. Haar zoon zat in de gevangenis en borgtocht werd niet toegestaan. Ze ging hem opzoeken. „Zeg dat het niet waar is, Arthur!” smeekte ze hem. Arthur antwoordde niet; hij keek haar zelfs niet aan. Hij schaamde zich, maar zijn houding was tegelijkertijd aggressief en niet in het minst berouwvol. In de daaropvolgende dagen riep Mrs. West zich voortdurend het vreselijke toneel voor de geest. Zes mannen, onder wie Arty, die de vrouw naar een afgelegen plekje lokten en toen... Toch ging ze naar de gerechtszitting en pleitte clementie voor haar zoon. In de grond was het geen slechte jongen, zei ze. Hij had nooit een kans gehad. Als hij een vast baantje had kunnen krijgen zou hij een goed mens geweest zijn. De schok van het meedogenloze vonnis verbijsterde haar: „... Op-hanging aan de hals... tot de dood erop volgt.” Het vonnis werd echter verzacht tot twaalf jaar en geseling. Ze brachten Arthur West naar de gevangenis en geselden hem daar; geselden hem vijftig maal op zijn blote rug met een kat met negen staarten.

's Nachts droomde Mrs. West soms van de tuchtiging, of nog erger van de verkrachting die haar zoon, naar ze vurig hoopte, niet mee had helpen plegen. Wanneer ze hem opzocht in de gevangenis trof ze hem verbitterd en nors aan, maar ze nam zich vast voor hem te helpen een nieuw leven te beginnen als hij vrijkwam. De littekens op zijn rug kon ze er nooit afkrijgen, wist ze, maar ze kon hem helpen de striemen te doen verdwijnen die nu ook zijn geest en zelfs zijn ziel schenen te hebben gebrandmerkt.

Intussen ging zij gebukt onder de vernedering van de boosaardige praatjes die de hele omgeving aantastten. Haar man dronk na de gerechtszitting nog meer dan vroeger. Ze kon het nog net over zich krijgen eten voor hem klaar te zetten, maar overigens negeerde ze hem. Ze besteedde al haar aandacht aan John en Joe, in de vurige hoop dat het haar lukken zou hen uit de handen van de politie te houden.

Arthur's misdaad en de nasleep ervan verwekten een gecompliceerde reactie bij John West: een gevoel van vernedering en een woedende wrok dat zijn familie daardoor uitgestoten werd; een nog grotere angst voor en haat tegen de politie en nog iets anders, dat hij niet duidelijk definiëren kon en dat diep in hem verborgen lag — een vaag doch vast besluit op te stijgen uit de diepte waarin hij gezonken was. Joe reageerde op een typische manier op de crisis — hij maakte er zich niet bijster druk over. Hun vader legde in het geheel geen reactie aan den dag — de lijfstraf was geen verschrikking voor hem; zijn eigen vader had littekens van de striemen op zijn rug.

Een paar dagen voor de bezoektijden in de gevangenis zei Mrs. West altijd tegen haar man en zoons: „Ga jullie mee naar Arthur?” Overigens werd zijn naam in zijn eigen familie nooit genoemd. Soms gingen John of Joe met haar mee, maar haar man nooit.

Toen de beide jongens werk kregen in een van de vele schoenenfabrieken in Carringbush was Mrs. West erg in haar schik. Haar zoons waren goeie jongens, zei ze tegen zichzelf, als ze maar een kans kregen.

Mrs. West klampte zich vast aan de hoop dat John goed

terecht zou komen. Hij was een schattige, innemende baby geweest en als jongetje was hij een behendig kereltje dat rustig zijn gang ging, maar hij was schuw en trok zich gauw in zichzelf terug. Als een gevolg van verkeerde en gebrekkige voeding had hij de gevreesde Engelse ziekte gekregen en waren zijn benen misvormd. Op school was hij de vlugste van de broers. Hij had geen moeite met taal en rekenen, al was hij geen uitblinker. En als het op ruilen aankwam was hij op zijn best: hij deed altijd een goede ruil in de dingen die schooljongens verzamelen. Hij kon goed knikkeren; hij had geen geld om er veel te kopen, maar hij won gewoonlijk. Toen hij tien jaar was maakte hij een handkarretje en ging daarmee boodschappen doen voor zijn moeder en de burens, maar de burens moesten betalen in contanten of in natura.

De eerste jaren dat hij op school was, was hij het mikpunt geweest van de grote jongens die de kleine négerden. Soms kwam hij 'smiddags thuis en verborg zijn hoofd huilend in de schoot van zijn moeder — dan huilde hij onbedaarlijk, maar gedurende de laatste paar jaar op school merkte ze een geleidelijke verandering bij hem op. Hij had grote jongens om zich heen verzameld die hij voor zich liet vechten. Door middel van deze jongens beveiligde hij zichzelf en zo nu en dan gebruikte hij ze om zijn vijanden een afstraffing toe te dienen.

John West zei dikwijls tegen zijn moeder dat hij op een goeie dag een heleboel geld zou verdienen, dat hij dan voor haar zorgen zou en ze zich dan niet langer zou hoeven uit te sloven en krom te liggen en af te beulen. Ze vond het dan prettig te geloven dat hij woord zou houden.

Toen hij van school afging timmerde hij een grotere handkar in elkaar en verdiende geld met boodschappen doen, vrachtjes hout van een werf halen en ergens anders bezorgen en met het kopen en verkopen van duiven. Hij had altijd graag een spaarduitje. Dat bewaarde hij in een zakje op zijn kamer. Hij telde zijn spaarduitjes dikwijls en stopte ze 'snachts onder zijn kussen. Hij rookte en dronk niet en gaf geen geld uit

aan meisjes. Het enige waaraan hij zich scheen te bezondigen was dat hij zo nu en dan drie stuiver op een renpaard zette, één tegen één. Hij kwam tot het inzicht dat een dergelijke geldbelegging hem geen voordeel opleverde en dat de enige die aan de weddenschap verdiende de bookmaker was, de beroepswedder. Dat idee werd bevestigd toen hij een agentuur voor een bookmaker op zich nam in de schoenenfabriek; hij nam weddenschappen van zijn maats aan op de basis van een commissie en verdiende elke week een paar shilling. Joe raakte zijn baantje weer kwijt, maar hij scheen er zich niet veel van aan te trekken. Joe was lui en anders niet, dacht Mrs. West. John bleef op de schoenenfabriek tot de moeilijke jaren in 1889 aanbraken.

In 1889 daalden de wolprijzen in het buitenland omdat het aanbod verreweg de vraag begon te overtreffen door de enorme voorraden die zich hadden opgestapeld en toen begonnen de landerijen en bouwpercelen ook in waarde te verminderen. De onvermijdelijke depressie begon met het faillissement van de grootste bouwmaatschappijen; daarna werd de toestand nog erger toen de Engelse geldbeleggers, die in hun eigen land al voor een crisis stonden en hoorden dat zich in Victoria een nog ernstigere crisis begon te ontwikkelen, ophiielden kapitaal in Melbourne te investeren.

De werkloosheid nam ontstellende afmetingen aan. De speculanten, evenals de zakenlieden en bankiers, werden door een panische schrik bevangen; de uitgeteerde werklozen waren de wanhoop nabij. De vakbonden verweerden zich door een reeks stakingen, welke hun top-punt bereikten in de zeeliedenstaking van 1890.

De last van de economische crisis drukte snel en zwaar op Carringbush en maakte velen van de bevolking van 35.000 noodlijdend. John West kreeg gedaan, tegelijk met het meerendeel van de andere arbeiders in de schoenenfabrieken. Het gezin West verzonk evenals zijn soortgenoten dieper in het moeras der armoede.

Geen wonder dat John West opgetogen was over het slagen van zijn omkoperij. Nu kon hij zijn machtsbegeerte bevredigen, die zich in de loop der jaren ongemerkt ontwikkeld had.

Hij was voor het eerst ongeveer een jaar nadat de moeilijke periode was ingetreden begonnen uit de kuil der armoede en hulpeloosheid omhoog te klimmen. Hij kon zich nog goed herinneren bij welke gelegenheid. Het was in het voorjaar van 1890. Hij speelde kaart met zijn makkers in het schuurtje op de achterplaats.

Daar zaten acht haveloze jonge mannen bij elkaar. Ze zaten dicht opeen gedrongen op kisten om een eigen-gemaakte tafel en pokerden.

John West gaf. Hij zat achter de tafel in het halfduister van het schuurtje.

Hij was nog niet lang geleden een en twintig geworden en zag er eerder uit als een jongen dan als een volwas-sen man. Hij schudde het beduimelde spel vakkundig en gaf toen snel en netjes alle acht spelers vijf kaarten. Zijn donkere pak zag er versleten en gerafeld uit; het was het enige pak dat hij ooit bezeten had en hij was er uitgegroeid. Hij had een oud shirt aan, maar geen boord en geen das. Zijn schoenen waren zo stuk dat er geen repareren meer aan was, maar je kon zien dat hij ze geregeld poetste.

Op de ondoorgrondelijke ogen en de o-benen onder tafel na scheen weinig in John West te wijzen op de man die drie jaar later een goudstuk zou opgooien vlak onder de neus van een politieagent.

„Hoeveel, Joe?” vroeg hij aan zijn broer die links van hem zat.

„Geef mij d'r maar twee,” antwoordde Joe, die een katoenen broek aan had en een oud flanellen shirt.

John West keilde met een snelle polsbeweging twee kaarten in de richting van zijn broer. Hij scheen even-min als de anderen enig interesse in het spel te hebben. Pokeren is in wezen een spel voor bluffers en gokkers en geen hunner had geld om te gokken. Zonder enige belangstelling te verraden trok hij de conclusie dat Joe waarschijnlijk blufte met één paar, en een aas die hij 'sleepte' — een zogenaamd 'flankement' dus.

„Hoeveel jij, Piggy?” vroeg hij aan de volgende speler. „Och, geef mij d'r maar drie,” zei Piggy. Niemand scheen zijn ware naam te kennen. Verscholen achter zijn bij-naam had hij al lang geleden die eigenaardige anonimi-

teit bereikt, die een lid van het gilde der misdadigers soms krijgt. Hij was een dief die zijn slachtoffers uitschudde. Een jaar geleden had hij nog twee jaar uitgezeten voor gemeenschappelijke beroving. Het was een grote kerel die neiging tot corpulentie vertoonde, met een grote snuitachtige neus, waaraan hij zijn spotnaam te danken had. Zijn hele voorkomen had iets dierlijks. Kale plekken op zijn hoofd waren een symptoom dat hij leed aan een van de ergste geslachtsziekten. Zijn enorme behaarde armen staken uit de korte mouwen van zijn vuile flanellen shirt, en hij hield zijn kaarten onhandig vast.

„Geef mij in Godsnaam maar een heel pakket, Jack,” zei de volgende speler, Mick O’Connell. „Ik zweer je bij de Moeder Gods dat ik de hele dag nog geen paar in m’n vingers heb gehad.”

Mick O’Connell was een bolwangige Ier van even over de dertig; zindelijkheid en strikte eerlijkheid waren zijn sterkste zijde niet, maar hij had een sluw soort humor, hij sprak met een uitgesproken Iers accent en had een tomeloos gokkersinstinct. Men zei dat hij als luilak geboren was. Hij lag elke dag tot twaalf uur in zijn bed en kon overal en elk ogenblik in slaap vallen. Zijn gezicht was rood en bol, zijn mond flink ontwikkeld en stond dicht bij zijn kin. Mick was behept met het vermogen dat men soms bij werkloze achterbuurtbewoners aantreft, namelijk om op alle mogelijke manieren aan de kost te komen zonder een slag werk te doen en zonder ooit te weten waar hij de volgende dag van leven zou. Het lukte hem zelfs om zijn vrouw en de vier jonge kinderen die ze met tussenpozen van een jaar ter wereld gebracht had in leven te houden.

„Ik doe niet mee,” zei Eddie Corrigan, de volgende. „Ik heb er genoeg van rond te hangen en niks anders te doen dan kaarten.” Hij gooide zijn kaarten midden op tafel. Al waren zijn kleren aan flarden, zijn uiterlijk deed prettig aan: hij was Ierse Australiër tussen de twintig en dertig, lang en stevig gebouwd en een dichte bos zwart krullend haar sierde zijn knappe kop.

Zonder op zijn opmerking in te gaan zei John West: „Hoeveel jij, Sugar?” tegen de speler links van Corri-

gan, een jonge kerel met één loens oog en een kogelronde kop, Renfrey geheten, die een katoenen broek en een vies flanelletje aanhad en een kaasbol met blutsen ophad die daar helemaal niet bij paste.

„Ik moet er vier hebben. Ik kan er net zo goed inblijven als d'r uitlopen,” antwoordde Renfrey. Hij hield zijn hoofd schuin en deed zijn loense linkeroog half dicht met een belachelijke poging om zijn gezicht, dat tekenen van imbeciliteit vertoonde, een uitdrukking van geslepenheid te geven. „Tuurlijk, als we om centen speelden zou ik geen vier nieuwe kaarten kopen als de anderen er maar twee of drie gekocht hadden, van me leven niet, moet je net Sugar Renfrey hebben.”

„Ik drie,” zei Barney Robinson. Hij was middelmatig lang en dik en stevig. Zijn ronde, genoegelijke gezicht was getooid met bakkebaarden en een geweldige snor die aan zijn mondhoecken opgekruld was, waardoor de indruk verhoogd werd dat hij voortdurend lachte. Hij was als al de anderen semi-ongeletterd, maar uiterst leergierig, waardoor hij er toe kwam alles te lezen wat hij te pakken kon krijgen, rijp en groen. Barney had zijn oude versleten jasje los aan omdat er geen knopen meer aan zaten. „Mijn buikje begint te denken dat mijn hals afgesneden is; ik zal maar 's even naar het Stadhuis lopen waar direct een prakkie wordt uitgedeeld.”

„Gelijk heb je en 'smorgens moet je naar de heilsoldaten gaan,” raadde Mick O'Connell hem. „Het enige wat je te doen hebt is een uur luisteren naar de een of andere knul die de Heer looft en dan krijg je een maal zoals je in het beste eethuis in de goeie ouwe tijd in Dublin niet zou krijgen. Ik krijg iedere morgen genoeg en nog wat over voor mijn vrouw en kinderen.”

„Ik moet er ook drie hebben, Jack,” zei de laatste speler, een magere bleekzuchtige jongen, Jim Tracey geheten, die er uitzag als een hoop vodden en die tussen Barney Robinson en John West platgedrukt werd.

Net toen John West op het punt stond hem zijn drie kaarten te geven, verscheen Mrs. West op de drempel van de achterdeur en ging op de miniatuur achterveranda staan. Ze was klein, tenger gebouwd en gebogen. Haar grijze haar was recht achterover gekamd,

haar gezicht was gerimpeld en haar mond was ingeval-
len. Ze zag er uit als een goedhartige, huiselijke vrouw
die langzaam verbitterd wordt.

„John en Joseph, haal direct wat hout voor me!” riep
ze op kijdende toon. „Is er dan niemand in dit huis
die iets voor me doen wil?”

„Ja, mams, ik zal wat voor je halen,” antwoordde Joe
verstrooid. „Ik zal het dadelijk doen.”

Het pokerspel ging door, terwijl de spelers denkbeeldige
goudstukken opzetten. John West won de pot met drie
azen en Joe begon nieuwe kaarten te geven.

Mrs. West liep brommend naar een stapel hout op het
achterplaatsje, pakte de bijl die een gebarsten steel had
op en begon met nijdige slagen te hakken.

Tussen de slagen door schreeuwde ze: „Ik heb m'n leven
lang zo'n troep leeglopers en luie flikkers nog niet mee-
gemaakt. Jullie zijn nog te lui om een paar stukjes hout
te hakken.”

De kaartspelers draaiden hun hoofden in haar richting
om toen ze haar voor de eerste keer zulke ruwe woor-
den hoorden gebruiken, maar gingen toen weer door
met pokerspel. Een stuk hout dat ze onhandig geraakt had
sprong op en raakte haar in haar wang, zodat er een
beetje bloed te voorschijn kwam.

„De duivel zal dat verrotte stuk hout en die twee lan-
terfantende zoons van me halen, die zitten kaart te
spelen terwijl hun moeder hout hakt.” Ze veegde het
dunne straaltje bloed met haar boezelaar van haar ge-
zicht af en hakte weer nijdig op het hout los.

„Leg die bijl maar neer. Ik zal wat hout hakken zodra
dit spel uit is,” zei Joe, terwijl hij even haar kant op
keek.

„Als ik op jou moest wachten, zou ik nooit vuur heb-
ben.”

Ze hakte nog een paar stukken hout, stopte ze met een
paar spaanders in haar schort en liep toen weer naar
de achterdeur.

„Het zou heel wat beter voor jullie zijn als je naar werk
uitkeek, in plaats van de hele dag te zitten gokken en
rond te lummelen,” riep ze over haar schouder.

„U bent zeker met Uw verkeerde been uit bed gestapt,

Mrs. West, zou je zeggen als je U hoort praten," merkte Mick O'Connell op.

Mrs. West bleef staan en keerde zich om naar het schuurtje. „Ik laat me door jou niet brutaliseren, Mick O'Connell. Je hoort thuis te zijn bij je vrouw, of anders hoor je een baantje te zoeken om haar en de kleine kinderen te onderhouden.”

Ze stond op de veranda met één hand in haar zij, terwijl ze met de andere het schort met hout ophield.

„Ik dacht dat ik je al eens eerder gezegd had dat je hier niet meer over de vloer zou komen, Piggy-hoe-je-verder-ook-heet. We hebben hier geen tuchthuisboeven nodig.”

„Jij moet het vooral over tuchthuisboeven hebben! Hoe staat het met je eigen zoon Arty? Hoe staat het met Arty?”

Piggy's woorden troffen Mrs. West als een vuistslag. John West sprong overeind. Hij greep Piggy in zijn hals bij zijn flanelletje en zei: „Hou je bek! Hou je bek, Piggy! Dat mag je mams niet voor de voeten gooien.”

„Wat moet jij van me, misbaksel!” zei Piggy. Hij duwde John West's hand met gemak weg, stond op en keek hem woedend aan over de tafel. „Hou op of ik sla je rot.” Hij gaf zijn tegenstander een duw met zijn machtige hand tegen zijn borst zodat hij achterover tuimelde en weer op zijn kist terecht kwam.

De andere mannen keken oplettend toe zonder tussenbeiden te komen. Piggy maakte zich op om over de tafel op John West toe te springen. Mrs. West stond angstig op de veranda toe te kijken. John West week ijlings achteruit en gooide de kist om. Zijn kwaadheid was in angst omgeslagen. Piggy gooide de tafel om in zijn haast om bij zijn tegenstander te komen, zodat de andere spelers in het stof terecht kwamen. Hij greep John West beet en stond op het punt hem met zijn enorme vuist een stomp in zijn gezicht te geven toen Eddie Corrigan opkrabbelde, de slag opving, zijn behaarde arm omdraaide en op zijn rug terugwong, zodat hij verrekte van de pijn. Ze bakkeleiden verder op het achterplaatsje, terwijl John West een goed heenkomen zocht en benauwd toekeek.

„Ga zitten en speel verder,” zei Corrigan, terwijl hij Piggy losliet.

Piggy nam hem onzeker op en zei, zich toen weer tot John West wendend: „Als je ooit weer aan me komt draai ik je nek om, verdommeling.”

Mrs. West bleef kijken tot de kaartspelers de tafel en de kisten overeind gezet hadden en weer waren gaan zitten. Toen keerde ze naar de halfdonkere keuken terug en porde het vuur op. Terwijl ze het sobere avondeten klaar maakte was haar geest in bittere wanhoop gedompeld. De liefde en toewijding die ze in het verleden gepoogd had haar zoons te geven waren sinds kort vervangen door beuzelachtige verwijten. In haar verbittering had ze zelf aanleiding gegeven tot Piggy's repliek. Het was de eerste maal sinds jaren dat Arty's gevangenisstraf haar in het gezicht geslingerd was. Ze had de omgang met mensen gemeden om het gevoel van schaamte te ontgaan dat wrede tongen bij haar konden opwekken.

Het laatste jaar had het gezin tot de uiterste noodlijdendheid gebracht. Er scheen geen vooruitzicht op werk te zijn. John had zijn laatste duif verkocht en zijn handkar was niet meer te gebruiken. Vroeger was ze er in geslaagd niet al te veel achter te raken met de huur maar nu dreigde de huisbaas met uitzetting. Ze wist niet hoe ze de volgende dag aan eten zou komen. Tot dusverre had ze geweigerd van de bedeling te leven, maar het zou niet lang duren of ze zou door de zure appel heen moeten bijten en om een beetje soep en brood van het Leger des Heils of van de Methodisten Missie moeten bedelen in het Stadhuis. O God, hoe zou het allemaal aflopen? Wanneer zou er een eind komen aan de ellendige tijden?

Het pokerspel werd gestaakt. De spelers begonnen te praten om de tijd te verdrijven — allen op John West na, die in gedachten verzonken was en op het punt scheen iets te zeggen.

Mick O'Connell vertelde een verhaal. „Ik ben eens naar een van die veilingen van onroerende goederen geweest. Daar waren sjieke lui die land kochten dat ze nooit gezien hadden, terwijl ze zo zat als een aap werden van

de champagne die gratis geschonken werd. Dat is nou allemaal afgelopen en nu is er gejammer en tandengeknars of ze schieten zich voor hun raap, sommige van die schoeljes."

"De reden dat er zoveel zelfmoorden voorkomen," zei Barney Robinson, "is dat die volgevreten varkens niet gewend zijn aan de armoede en het zonder een cent op zak rondlopen. Daar kunnen ze niet tegen, daarom schieten ze zich voor hun rotkoppen; snap je wat ik bedoel?"

"O jee ja, maar wat moeten de stumpers beginnen die huizen op afbetaling hebben gekocht van de bouwmaatschappijen," zei Eddie Corrigan; "hoe moeten die zich d'r doorslaan? Als je 't mij vraagt moesten ze de directeuren in de bak stoppen voor beroving. In ieder geval merken ze nu door deze grote staking wel dat de arbeiders niet van plan zijn in stilte te lijden voor hun zonden."

"Och wat, stakingen heb je niets aan," zei Piggy, en spoog minachtend op de grond; "we zijn zes jaar geleden in staking gegaan in de schoenenindustrie hè, en we zijn er geen laars mee opgeschoten." Piggy was kort nadat hij begonnen was het enige beetje eerlijke werk in zijn hele leven te doen, zonder geestdrift verward geraakt in de schoenenstaking van 1884, maar hij verviel al gauw weer in zijn vroegere gewoonten en trok met een stelletje andere misdadigers naar Sydney, waar ze een mislukte poging deden een bank te beroven. "Nu hebben alle fabrieken de helft van hun arbeiders aan de dijk gezet."

"Dat zou door de slechte tijden even goed gebeurd zijn, of we gestaakt hadden of niet. Hebben we na de staking soms geen loonsverhoging gehad? En bovendien hoefden we na de staking geen werk thuis te doen zonder extra loon," bracht Eddie Corrigan daar tegen in.

"De arbeiders moeten vechten, dat is zo," merkte John West op, die het nog steeds niet met zichzelf eens scheen te zijn over een belangrijke aangelegenheid die hij graag met hen wou bespreken, "maar de moeilijkheid zit 'm hierin dat de baas teveel geld heeft. Als je het tegen de baas wil opnemen moet je een bom duiten hebben."

"Als de werkman een bom duiten had, hoefde hij niet

tegen zijn baas te vechten," beweerde Eddie Corrigan. „Neem bijvoorbeeld die zeeliedenstaking," zei John West. „Wat zal er van terecht komen voor de arbeiders? De baas heeft teveel geld. De arbeider moet geld hebben om het tegen de baas op te nemen, hou ik vol."

„De arbeiders brengen het toch nooit tot iets," zei Sugar Renfrey, die zich niet erg voor de kwestie interesseerde. „Ieder voor zich, en de rest kan verrekken."

„Een verdomd mooi standpunt," antwoordde Corrigan. „De arbeiders zullen alleen maar iets bereiken als ze solidair zijn."

„De arbeiders moeten zorgen dat ze in het Parlement komen en wetten maken die in hun belang zijn," zei Barney Robinson, en gaf daarmee uiting aan gevoelens die overal in Australië steeds meer steun vonden.

Toen besloot John West het onderwerp dat hij overwoog ter sprake te brengen: „Jullie zijn allemaal zonder werk, hè?" vroeg hij aarzelend.

„Nee," zei Mick O'Connell. „We werken allemaal voor de regering voor tien sovereignen per week, is 't nou goed?"

„Als je op een plannetje zit te broeien, ben ik van de partij, als het goed in elkaar zit," zei Sugar Renfrey enthousiast.

„Dat klopt, ik heb inderdaad een geweldig plan op het oog. Herinner je je nog dat ik eens een agentuur voor die bookie gehad heb? Nou, de manier om aan geld te komen is dat we zelf een bookmakerszaakje op touw zetten bij de wedrennen." John West was al bezig zijn toehoorders te overtuigen van de deugdelijkheid van zijn voorstel voordat ze nog wisten waar het om ging. Op die manier konden ze zijn plan niet belachelijk maken.

„Je moet een paar goudstukken achter de hand hebben als je als bookie wil beginnen," zei Sugar Renfrey.

„Dat weet ik," zei John West op vastberaden toon, „maar ik geloof dat ik een systeem heb om genoeg pondjes te verdienen om een bookmakerszaakje op te zetten, dan kunnen jullie allemaal mijn agenten worden en een slordige shilling verdienen."

„Als je dat ouwe handkarretje van je 's opknapte en begon daar pennies en threepence mee te verdienen en die dan opspaarde tot je een zak vol souverainen had,” zei Piggy minachtend.

„Nee. Maar ik weet een veilige manier om een zak vol souverainen te verdienen, een paar souverainen in ieder geval. En jullie kunnen een zakduitje verdienen als jullie me daarbij helpen.”

Ze keken allemaal ongelovig, maar toch vol verwachting naar John West. Ze wisten wel dat hij zo nu en dan een paar shilling voor zichzelf had kunnen verdienen, maar een zak vol souverainen!

John West begon meer vertrouwen te krijgen. „Jullie hebben allemaal van tijd tot tijd duiven gehouden, is 't niet?”

„Wat heb je op 't oog?” vroeg Joe West. Het verwonderde hem niet dat John niet eerst met hem over zijn plannetje gesproken had. Ze woonden in hetzelfde huis, sliepen in dezelfde kamer, maar waren slechts in naam broers.

„Nou, zoals ik al zei,” antwoordde John West. „Ik heb een plannetje om geld te verdienen waarmee ik een bookmakerszaakje bij de wedrennen op kan zetten. Over veertien dagen wordt er een grote postduivenwedvlucht gehouden van Warragul naar Melbourne.”

„Ja, dat weet ik,” zei Barney spijtig. „Ik had een duif in mijn til, die alle kans had die race te winnen, maar verleden week moesten we hem opeten.”

„Zo is 't en ik zou het opnemen tegen elke duif die jij ooit bezeten hebt en m'n ouwe hoed daarbij bovendien nog voor me uit schoppen,” zei Mick O'Connell.

John West nam geen notitie van hen en ging verder: „We gaan weddenschappen aan bij die wedvlucht... dat wil zeggen jullie worden mijn agenten.”

„Waar haal je de centen vandaan, Jack?” vroeg Sugar Renfrey, terwijl hij een cigaret draaide van een paar peukjes die hij op straat had opgeraapt. Hij stak de brand er in en blies een paar stinkende wolkjes uit, terwijl de rokers in het gezelschap hem benijdden.

„Heb ik niet nodig.” John West was nu vol vertrouwen en leunde over de tafel. „Ik ken een duif, Waratah,

die niet te slaan is. We nemen weddenschappen aan op alle andere duiven."

"Hoe weet je dat die duif niet te slaan is?" vroeg Barney Robinson.

"Ik weet 't, dat is de hoofdzaak."

"Is de wedvlucht een doorgestoken kaart?" vroeg Eddie Corrigan.

"Moet je 's luisteren, die duif Waratah heeft het traject afgelegd in recordtijd. Hij is niet te slaan." John West liet zijn stem dalen en wierp instinctief een steelse blik achter zich. „De eigenaars van de meeste andere duiven in de race wedden op Waratah. We nemen weddenschappen aan op alle duiven, ver boven de noteringen, behalve op Waratah." Hij begon sneller te spreken, dringender. „Het geld ligt voor het oprapen. Ik geef jullie allemaal tien percent van de weddenschappen die je voor mij sluit. Van de winst zet ik een bookmakerszaakje op voor de paardenrennen en dan worden jullie mijn agenten."

John West zag duidelijk dat zijn woorden ernstig werden opgenomen. Hij voelde een tinteling van genoegdoening.

"Hoe komt het dat je zo vol vertrouwen bent? Is de race afgesproken werk?" vroeg Corrigan weer.

"Niet bepaald. Ze zullen alleen het zekere voor het onzekere nemen. Als het er naar uitziet dat Waratah gaat verliezen, hebben ze een tweede duif achter de hand die er precies zo uitziet, met een tweede ring. Ze steken het ringetje in de klok en melden zich met de andere duif bij de contrôle. We nemen weddenschappen aan van threepence, zelfs van een penny. Iedereen in Carringbush heeft belangstelling voor duiven. We gaan de kroegen aflopen en gaan van huis tot huis waar we maar een duivenplat zien. Jullie krijgen tien percent. En van de winst begin ik een bookmakerszaak bij de paardenrennen. Daar doen we net hetzelfde mee, behalve dat je alleen maar commissie krijgt voor verloren weddenschappen."

"Dus precies hetzelfde als bij de postduivenwedvlucht," zei Mick O'Connelly. „Alle weddenschappen zullen verloren weddenschappen zijn, omdat we geen onvoordelige weddenschappen op de winnaar aannemen. Nou, wat

mij betreft, het zal me een eer en genoeg zijn aan uw nieuwe speculatie deel te nemen, menéér West.” „Ik doe mee, Jack,” zei Sugar Renfrey al sprak dat eigenlijk vanzelf. Hij had zijn bijnaam te danken aan zijn voortdurende maar ijdele pogingen een paar centen te verdienen zonder ervoor te werken.

„’t Lijkt me een beetje kras,” zei Barney Robinson. „Feitelijk de mensen geld uit hun zak kloppen onder valse voorwendsels, maar wie niets heeft mag niet kieskeurig zijn, zou ik zeggen.”

Alle anderen, op Tracey en Corrigan na, gaven hun instemming met het plan te kennen. John West blaakte van trots en van een gevoel van gezag, tot Corrigan zei: „Bedoelen jullie werkelijk dat je van plan bent rond te gaan en geld in te pikken van mensen, die nauwelijks geld hebben voor een hap eten, in een zwendelrace?” Hij wendde zich tot John West. „Hoe zou je het vinden als iemand jouw moeder er tussen nam, al was het maar voor threepence, zoals de toestand nu is?”

Zijn woorden brachten John West in verwarring en hij aarzelde voordat hij kortaf antwoordde: „Dat heeft er niets mee te maken. Wil je een paar shilling verdienen of niet? Je moet het zelf weten.”

„Ik doe er niet aan mee. Al staan de zaken er bij me thuis ook nog zo slecht voor, ik wil geen geld hebben dat gestolen is van andere mensen die net zo arm zijn als ikzelf.”

„En jij?” zei John West tegen Jim Tracey. „Ben jij ook te groos?”

„Groos ben ik niet, Jack, maar er schuilt veel waars in wat Eddy zegt. De mensen die wedden krijgen geen kans.” Tracey had tijdens de staking met Eddie Corrigan samengewerkt. Corrigan was een vriend van hem. Hij voelde dat Corrigan gelijk had. Jim Tracey had plannen gemaakt om te trouwen, maar de boze tijden waren gekomen en hij was zonder werk geraakt. Hij en zijn moeder hadden bijna niet te eten; hij wou dat hij zijn moeder onderhouden kon, en wat van nog groter belang was, hij wou trouwen. Terwijl hij verstrooid een stukje van zijn lelijk gerafelde mouwopslag instopte zei hij: „Het zou wat anders zijn als we het geld van de rijkelui

afpikten, maar als je 't goed bekijkt nemen we arme mensen het brood uit de mond."

„Wat wou je dan dat we deden, kalm blijven zitten en zelf verhongeren?" snauwde John West. „Je moet 't zelf weten, verdomme, maar je moet om je moeder denken en om die griet van je. Die moeten niet tekort komen." Tracey's magere, intelligente maar zwakke gezicht betrok zich en rimpels van besluiteloosheid kwamen op zijn voorhoofd. „Als je 't zo bekijkt, Jack, mij goed, dan doe ik mee," zei hij aarzelend.

„Je bent 'n verdomde idioot, Jim," riep Corrigan. „Ik ben niet bekrompen. Ik doe ook graag 'n gokje, en als de mensen gokken willen moeten er bookmakers zijn, maar dit is roof op klaarlichte dag! Alle Jezus nog toe, 't is roof op klaarlichte dag!"

Hij liep het schuurtje uit en verdween om de hoek van het huis.

Tracey zat voor zich uit op de tafel te kijken terwijl John West hun ongewoon spraakzaam en met een air van gezag wijken toewees, waarin ze werken moesten, en velletjes papier ronddeelde met de namen van de duiven in zijn eigen lompe handschrift. Er was een kantlijn met de kansen die ze aan elke duif geven moesten, bijv. vijf tegen één enz., en voor de naam voor de ongelukkige gokker die op een duif zou wedden die alleen kon winnen als er een wonder gebeurde.

Sugar Renfrey zag dat Waratah's naam er ook opstond. „Ik dacht dat we helemaal geen weddenschappen op Waratah zouden aannemen, Jack. Stel dat iemand daarop gokken wil," informeerde hij, en toen legde John West uit dat het noodzakelijk was dat de naam Waratah op de lijst stond om de gokkers te overtuigen dat alles dik in orde was.

„Als iemand op Waratah wedden wil zeg dan dat hij vol is, dat we al teveel geld op hem hebben staan," zette hij uiteen. „Of nog beter, zeg dat je gehoord hebt dat Waratah waarschijnlijk uit zal vallen of geef hem een vertrouwelijke tip voor een andere duif. Zeg maar wat je invalt. Doet er niet toe wat, maar neem geen geld op Warath aan!"

Toen de trage schemering inviel verscheen Mrs. West

weer op de achterveranda en riep: „John en Joe! Kom direct thee drinken!”

Het avondeten was niet veel zaaks bij de Wests: stamp-pot, brood, een beetje jam en de onvermijdelijke pot thee. De beide jongens en hun moeder begonnen hun stamp-pot op te eten; op dat ogenblik kwam een korte dikachtige man met een stoppelbaard onvast op zijn benen door de achterdeur binnen en haalde zijn bord met eten dat op een pan op de kachel warm gehouden was.

„Alweer stamp-pot,” klaagde hij op grommende toon, terwijl hij onverschillig en met lange tanden begon te eten.

„Wat had jij dan gedacht?” snauwde Mrs. West.

„Ja, wat had jij dan gedacht?” herhaalde John West op heftige toon. „Je kon beter je geld thuisbrengen in plaats van aanmerkingen op het eten te maken.”

„Let op je woorden, anders krijg je een draai om je oren. Werken jij en Joe soms?”

Mrs. West kwam tussenbeide. Stilte ontstond in de sombere kamer. Ze stond van tafel op en stak een oude lamp aan. „Dit is het laatste beetje petroleum,” zei ze. „We kunnen het net zo goed opmaken.”

Buiten was Carringbush in het duister van de maanloze nacht gehuld. De gaslantaarns werden op straat aangestoken, één voor één; eerst in Jackston Street, toen overal elders. Een poosje daarna gloeiden de zwakke lichtjes hier en daar als koortsige ogen.

De duif Waratah won zoals te verwachten was en John West won elf souvereinen na aftrek van de commissie aan zijn agenten.

Van de winst gaf hij twee souvereinen aan zijn moeder. Ze had een vaag idee hoe hij er aan gekomen was, maar ze kon zich niet permitteren erover te kibbelen. Hij telde de overige negen souvereinen ettelijke keren per dag na, en begon met dat werkkapitaaltje zijn plan uit te voeren om bookmaker te worden.

Dat plan was niet zo eenvoudig als het er uitzag en niet zo voordelig als hij verwacht had. Er werden bijna elke dag races gehouden in de stadswijk van Melbourne. Het

leek slechts een kwestie van nazien in de bladen welke paarden meeliepen en het opschrijven van de namen van zijn klanten die een gokje deden, maar er waren allerlei moeilijkheden.

John West was een volkomen leek in de subtiele kunst van het 'aanleggen van een boek', maar hij was pienter en leerde het vak gauw. Hij had al gehoord van illegale bookmakers uit de buurt die op de fles gegaan waren. Hij had hun mislukking minachtend toegeschreven aan het feit dat ze met een klein bedrag begonnen waren, en weddenschappen boven hun krachten aannamen, maar hij kwam tot de ontdekking dat er nog andere redenen konden zijn als een bookmaker zijn zaak sloot en met de noorderzon vertrok.

Hoe vreemd het ook klonk, soms wedden de mensen op winnende paarden. Soms werd er door zoveel mensen op een winnend paard gewed, dat hij verlies leed, soms zelfs heel wat, speciaal wanneer een plaatselijk doorgegeven 'tip' won. Soms wedden de mensen een poosje en betaalden contant en verloren achter elkaar hun threepences, sixpences of shillings; dan gaf hij ze een beetje crediet en verloren ze weer, maar betaalden niet. Pogingen om de verloren bedragen te incasseren mislukten bijna altijd omdat je 'geen veren plukken kan van een kale kip.' Sommige wanbetalers begonnen direct opnieuw contant te wedden bij een concurrent — heel vervelend, maar daar kon je niets tegen doen. Hij ontdekte ook dat zijn medewerkers niet zo actief en zo betrouwbaar waren als hij wel gewild had. Joe was eerlijk genoeg, maar lui. Hij werkte tot hij vond dat zijn commissie genoeg was om aan zijn eenvoudige behoeften te voldoen; dan 'nokte hij af' en ging biljarten of een borreltje drinken.

John West was er vast van overtuigd dat Mick O'Connell en Piggy hem een poot uitdraaiden. Hij verdacht hen ervan dat ze zo nu en dan weddenschappen die de klanten verloren hadden niet noteerden en het geld niet afdroegen. Sugar Renfrey maakte er een gewoonte van onverantwoorde handicaps te geven en weddenschappen aan te nemen die in strijd waren met de instructies van zijn werkgever, dat hij op 'safety' moest spelen. En

daarmee nog niet tevreden, ging Sugar hogere weddenschappen aan bij andere bookmakers zonder ze te kunnen betalen als hij verloor. Daardoor kwam het dat hij voortdurend voorschotten op zijn commissies vroeg. Barney Robinson was weer te teerhartig tegenover zijn klanten. Hij gaf teveel crediet en de meeste onbetaalde posten ontstonden via zijn 'boek'. Hij verontschuldigde de wanbetalers door te zeggen dat je ze een kans moest geven hun geld terug te winnen. Jim Tracy was schuchter en geneerde zich voor zijn baantje. In zijn 'boek' stonden niet veel en geen hoge posten, en hij was net als Barney veel te teerhartig, maar misschien was hij nog de bruikbaarste van allen, want hij was handig met de pen en kon goed rekenen. Hem was de taak opgedragen de boeken bij te houden en de lijsten op te maken.

De verdiensten van de agenten waren zo gering dat ze los werk aannamen als ze de kans kregen. John West werkte zelf een poosje in een van de schoenenfabrieken toen de races weinig geld oprachten. De verloren klandizie doordat hij aan het werk was werd goedgeemaakt door de weddenschappen die hij afsloot met zijn medearbeiders.

John West slaagde er na een jaar in zijn werkkapitaal op te bouwen tot vijf en dertig pond, ondanks het feit dat hij tweemaal over de kop was gegaan en doorgegaan was zonder 'bank'. Beide keren was hij zo gelukkig vlak daarna een goede slag te slaan.

Er waren echter nog andere gevaren die hem bedreigden. De politie begon het hun in 1892 lastig te maken. Piggy werd gepikt en kreeg een boete. Jim Tracey, die net getrouwd was, verkeerde in zo'n grote angst dat hij een dergelijk lot zou delen dat het geld dat hij inbracht een onbeduidend sommetje werd. Ondanks alle geruststellingen en beloften dat John West alle boeten zou betalen was hij er niet toe te krijgen het geringste risico te lopen. Joe liet hem in de winter van 1892 een poosje in de steek en begon een totalisator voor zichzelf in Jackson Street, waar het hem ondanks zijn schandelijke wanbeheer een poosje voor de wind ging, tot de politie tussenbeide kwam. Hij kwam voor de rechter en moest vijftien pond boete betalen (zijn hele bezit); hij

kreeg tevens de waarschuwing mee dat hij de volgende keer veroordeeld zou worden tot zes maanden gevangenisstraf. Carringbush was een broeinest van gokkerij en de totalisator-methode werd populair. De toto-ondernemers inden een percentage van alle weddenschappen. Voor hen bestonden er geen races waarbij ze geld inschoten en geen verlies-dagen. De toto's hadden echter één grote handicap. Ze moesten de klanten lijsten laten zien waarop elk geboekt bedrag genoteerd stond, om de klanten in staat te stellen de voorgiften uit te werken. Wanneer een toto dus begon, in de openlucht of binnenshuis, was het makkelijk voor de politie de bewijsstukken in handen te krijgen wanneer ze een inval deden.

In de eerste maanden van 1893 had John West een ongelukkige periode. Enkele van zijn verarmde klanten begonnen voor de variatie te winnen. Zijn dierbare zak souvereinen begon uitgeput te raken. Toen begreep hij dat het tijd werd 'andere maatregelen' te nemen. Hij voerde een systeem in, waarbij hij voor elke race zijn agenten trof op de hoek van Jackson Street bij de winkel in herenartikelen, en hun lijsten controleerde met behulp van Jim Tracey. Terwijl hij inderhaast een berekening maakte van de positie holde hij zo nodig naar zijn dichtstbijzijnde concurrent en ging bij hem weddenschappen aan op de paarden, die als ze wonnen, te zwaar op zijn 'bank' zouden drukken. Die methode leverde hem vaste en gestadige winsten op en het duurde niet lang of zijn bedrijfskapitaal steeg weer, tot het ruim honderd pond sterling bedroeg.

Joe had hem verteld hoe voordelig de totalisator-methode werkte. Daarom pijnigde hij, ontevreden over het tempo waarin hij geld vergaarde, zijn geest af om een manier te vinden een toto te organiseren zonder de kans te lopen ingerekend te worden. Velen hadden het in Carringbush al geprobeerd, maar bij het begin van de winter van 1893 bestond er geen enkele totalisator meer. Het viel niet te ontkennen dat de toto's populair waren bij de gokkers. Waren de meeste hunner de toto's niet trouw gebleven, zelfs toen de politie geregeld razia's onder hen hield? John West had langzamerhand een

reputatie gekregen van iemand die goed uitbetaalt, en heel wat gokkers bleven bij hem komen, maar met zijn 'boek' zou hij het nooit ver brengen. Het idee om een toto te beginnen liet hem niet met rust. Er moest iets op te verzinnen zijn.

John West wist niet precies wat hij wou. Hij wou rijk zijn, zodat men hem vreesde en respect voor hem had. Sinds de Waratah-race was er iets met hem gebeurd. Hij merkte dat zijn agenten, zelfs Piggy, hem met onderscheiding behandelden. Hij had vat op hen, macht over hen. Van die macht wou hij meer hebben. Als hij er iets op kon vinden een toto te beginnen en op gang te houden zouden alle gokkers in Carringbush bij hem komen. Hij zat wekenlang te piekeren hoe hij het aanleggen zou. Toen kwam op een nacht dat hij wakker lag, plotse-ling het idee bij hem op een zaak te openen en de politie daardoor op een dwaalspoor te brengen. Hij kon van opwinding niet in slaap komen. Hij stond vroeg op. In de loop van de ochtend deelde hij zijn plan aan Joe mee. „Het klinkt riskant,” zei Joe. „En bovendien, als je de zaak opent, bijvoorbeeld een kruidenierswinkel, moet je hard werken en heb je een bom duiten nodig voor je inventaris.”

„Dan moet ik de een of andere zaak vinden waar niet veel werk aan vast zit en waar ik niet veel geld in hoef te steken,” zei John West koppig — en het lukte hem. Drie dagen daarna liep hij Jackson Street op met een vastberaden air. Hij bleef staan voor No. 136 en keek door het stoffige winkelraam naar een eenzame theekist.

Kon niet beter, dacht hij. Een theezaak met een achterkamer en een achteringang die op een zijlaantje uitkwam.

Hij liep door tot de volgende zijstraat, ging een manufactuurwinkeltje binnen en zei tegen de grote vrouw van middelbare leeftijd achter de toonbank: „Ik heb gehoord, dat de leegstaande theezaak op No. 136 Jackson Street uw eigendom is.”

„Zo is het, jongmens. Maar de zaak ging bij God zo slecht dat ik de winkel verleden maand gesloten heb.”

„Om u de waarheid te zeggen zou ik dat pand wel van

U willen huren. Ik wou daar zelf een theezaak beginnen." En zo kwam het dat John West zijn toto-zaak opende op No. 136 Jackson Street, Carringbush. De speculatie bleek spoedig meer succes te hebben dan hij had kunnen dromen. Hij kon de zaken met zijn helpers nauwelijks af.

Cummin's Theezaak had zeven weken ongemoeid bestaan toen agent Brogan kwam om huiszoeking te doen. De geruchten die John West gehoord had over enkele politieagenten uit de buurt werden bevestigd toen de agent de opgetoste souverain opving en in zijn zak stopte. Het incident markeerde de eerste grote stap die John West gezet had op zijn weg naar de macht.

HOOFDSTUK II

„Ons tijdperk is zachtzinnig jegens hen die bedriegen.”
BALZAC

OM acht uur aan de vooravond van de beroemde wedrennen om de Melbourne Cup in het jaar 1894, zat Sergeant Devlin aan zijn bureau in het politie-bureau van Carringbush. Hij was een geweldige kerel en zijn dikke pens pulde bijna uit zijn uniform. Hij zei tegen een grote agent die voor hem stond: „En, Grieve, is alles klaar voor de inval?”

„Ja, sergeant,” zei agent Grieve. „De winkel is volgens Uw instructies in het oog gehouden. We hebben er ruim zestig mannen en jongelui zien binnengaan. Er staan manschappen klaar om het achterlaantje te bezetten en anderen wachten om ons door de voordeur te volgen.”

„Zijn de gebroeders West present?”

„Dat weet ik niet, sergeant, maar een van de agenten zei dat hij John West vroeg in de avond binnen had zien gaan.”

„Ik mag lijden, dat hij in functie is, verdomme. Zonder

Jan Klaassen is de poppekast niet compleet," antwoordde Devlin, terwijl hij moeizaam opstond. „'t Is over achten. We zullen maar opstappen."

„Die vervloekte toto-zaak, bromde Devlin in zichzelf, terwijl hij en agent Grieve in een hansom klommen die voor het politie-bureau stond te wachten. Sergeant Devlin had niets tegen John West. Omstandigheden, onafhankelijk van zijn wil hadden hem gedwongen een inval te doen in Cummin's Theezaak. Er waren klachten binnengekomen van dominees, klachten van in onrust verkerende vrouwen van klanten van de toto, wier mannen meer vergokten dan hun schrale inkomen toeliet, klachten van brave Hendrikken, die zelf niet gokten en vonden dat andere mensen het daarom ook niet mochten doen. Hun klachten hadden de grote omes op het Hoofdbureau bereikt. Toen had agent Grieve, die Methodist was, zelf nooit wedde en er op uit was promotie te maken, gerapporteerd dat Brogan en op z'n minst nog één andere agent John West goedgezind waren en geen poging gedaan hadden de toto-zaak te sluiten.

De sergeant vermoedde dat John West de agenten in zijn wijk omgekocht had, en misschien ook nog andere agenten, maar John West had hem nog nooit aangeklampt. 'n Mooie boel. Wat had een sergeant er aan als de agenten de enigen waren die voordeeltjes hadden? Je kon van geen mens verwachten dat hij een vrouw en negen kinderen onderhield en genoeg overhield om een paar whiskies te drinken en misschien een stukje grond te kopen van de paar kale pondjes die hij bij de politie verdiende, of wèl? Die jongen van West had trouwens teveel verbeelding voor zijn jaren. Hij moest maar 's een lesje krijgen.

Toen hij eenmaal besloten had een inval te doen was Sergeant Devlin tewerk gegaan als de uitgeslagen en vindingrijke politiebeambte die hij zijn kon als hij er zin in had. Hij gaf instructies dat de agenten die ervan verdacht werden West goedgezind te zijn, niets van de inval mochten horen. Devlin liet zich niet om de tuin leiden door de naam op de deur. Dat lange, magere stuk excuus voor een Ier, Paddy Cummin, was nog te gierig om huur te betalen voor een luciferdoosje! Hij verkneu-

terde zich toen hij dacht aan de manier waarop hij ontdekt had dat de ene keer John West en dan weer Joe, de huur hadden betaald. Het moeilijkste probleem voor Devlin was geweest hoe hij in de buurt van de toto kon komen zonder ontdekt te worden door de 'luizenposten', die om het hele huizenblok opgesteld waren. Agent Grieve had hem verteld dat er altijd aan de vooravond van een grote race drommen mensen in de zaak bijeenkwamen om gokjes af te sluiten voor de wedrennen van de volgende dag. Hij moest 's nachts een inval doen. Dat was de manier. En kon je een betere nacht bedenken dan de vooravond van de Melbourne Cup zelf? Smeed het ijzer als het heet is!

Toen de hansom in de buurt van Cummin's Tea Shop kwam, nam Devlin zijn revolver uit zijn holster en controleerde of hij geladen was. „Je kan nooit weten, misschien heb ik hem nodig. Ze zeggen dat West een paar zware jongens heeft die voor hem werken!”

Een bonte mengeling van mannen en opgeschoten jongens was samengepakt in Cummin's Tea Shop en de kamer daarachter. De meeste waren gekomen om te gokken in de Melbourne Cup en de andere wedrennen die de volgende middag op het programma van de Flemington renbaan stonden. Anderen die niet wedden, of die geen geld hadden, waren gekomen omdat ze niet wisten waar ze anders heen zouden gaan: zo maar, om vrienden te ontmoeten en een praatje te maken. Er waren mannen in alle soorten en maten; oude en jonge mannen, en een paar jongens van veertien of vijftien. De meeste mannen zagen er haveloos uit; de enkelen die een net pak aanhadden vielen uit de toon. Een verward kabaal steeg op door het geroezemoes van stemmen en het geschuifel van voeten op de kale vloer. Bij het flauwe licht van de petroleumlampen schoten de schaduwen als geesten heen en weer. Op de planken aan de muur achter de toonbank stonden nog pakjes en blikken thee opgestapeld. In het begin waren nietsvermoedende mensen de winkel wel eens ingelopen om thee te kopen, maar het was al maanden geleden dat er iets verkocht was.

Achter de toonbank stond de eigenaar in naam van dit eigenaardige etablissement, Patrick Cummin zelf, met Barney Robinson en Mick O'Connell. Cummin was omstreeks vijf en dertig jaar oud; hij was een lange kerel en ongelofelijk mager en schraal. Hij nam weddenschappen in ontvangst en gaf de gokkers een kaartje en noteerde de transactie op een gelinieerd vel papier, terwijl Mick en Barney dubbele weddenschappen afsloten en ze op een grote kartonnen lijst naast zich aan de muur noteerden, waarbij hun mond geen ogenblik stil stond. Paddy Cummin was een neef van John West. Toen hij hoorde dat zijn verre bloedverwant zich gevestigd had in een bookmakerszaakje met lang niet slechte connecties, had Paddy zich gehaast hem om een baantje te vragen. John West was toen juist op zoek naar iemand die de twijfelachtige eer wou aanvaarden zijn naam boven de deur te laten zetten, en Paddy ging daar van harte mee accoord.

Mick O'Connell en Barney Robinson waren buitengewoon geïntrigeerd door hun nieuwe deelgenoot. Patrick Cummin was de zonderlingste Ier die Mick ooit ontmoet had. Zijn hersens werkten traag en hij was omzichtig, hij rookte niet, dronk niet en gokte niet en bleef zitten op elke penny die hij verdiende. „Een gierige Ier is de gierigste mens op aarde,” had Barney eens opgemerkt en sindsdien hadden ze hem de bijnaam 'Schotse Paddy' gegeven. Paddy's traagheid van geest kwam nu aan de dag door de zwaarwichtige manier waarop hij de weddenschappen in ontvangst nam en noteerde. Hij scheen moeite te hebben met de eenvoudigste optelling. Als zijn naam niet boven de deur stond, zou hij er allang uitgevlogen zijn, dacht Mick. In een gesprek placht Scotch Paddy buitensporig lang na te denken bij iedere opmerking, en Barney Robinson zweerde erop dat hij zich eens in een discussie gemengd had door op een vraag te antwoorden die een half uur geleden gesteld was.

In de kamer achter de winkel zaten John West, Sugar Renfrey en Jim Tracey aan een tafel. John West en Sugar namen weddenschappen in ontvangst en Jim Tracey noteerde deze op de grote stukken karton die

achter hem aan de muur gespijkerd waren. Op die lijsten stonden in blokletters de namen van de paarden die in elke race meeliepen, en in de kolom stonden de lopende totalen van de bedragen die opgezet waren genoteerd, zodat de klanten de uitkering konden berekenen die ieder paard vermoedelijk uitbetalen zou. De klanten wisten niet dat John West een derde van al het verhandelde geld afhiel, maar door hun berekeningen te baseren op hun ervaring in vorige gevallen konden ze een besomming maken van de vermoedelijke kansen en fluctuaties.

Piggy mengde zich onder de menigte in de winkel, klaar om de hem opgedragen taak om de orde te bewaren uit te voeren. In de achterkamer had een ex-bokser, die om zijn gehavende oren bekend stond als 'Bloemkool Dick', dezelfde taak. Bloemkool Dick maakte de indruk de kracht van een mensaap te bezitten en zijn oren, wenkbrauwen en neus getuigden ervan dat hij in de ring meer door uithoudingsvermogen dan door techniek uitgeblonken had.

Plotseling werd er hard op de voordeur gebonsd. Piggy baande zich met zijn schouders een weg door de menigte. Een Ierse stem eiste op luide toon: „In naam van de Koningin, doe open de deur!”

Een hels kabaal ontstond. Mannen en jongens liepen door elkaar en botsten tegen elkaar op alsof er plotseling een wervelstorm losgebarsten was.

„Politie!”

„Ai, de smerissen!”

„Door de achterdeur, gauw!”

De vlugsten en sterksten vlogen zonder zich om de anderen te bekommeren naar de achterplaats en krabbelden over de schutting, waar ze in de armen van de wachtende agenten terecht kwamen.

De voordeur bezweek en ettelijke agenten kwamen binnen; Devlin en Grieve voorop. „Iedereen bevindt zich in arrest, en ik zou jullie raden rustig mee te gaan.” John West en zijn helpers deden nog een zwakke poging hun papieren op te pakken en de bezwarende lijsten van de muren los te rukken, maar het was te laat. Jim Tracey werd lijkwit. Zijn vrouw had er hardnekkig op

aangedrongen dat hij naar Eddie Corrigan zou luisteren en zich niet meer met de toto zou bemoeien. Wat zou ze nu wel zeggen?

De schrik sloeg John West om 't hart. Waanzinnig van angst wrong hij zich door de wriemelende mensenhoop bij de achterdeur heen. In plaats van de vlucht te nemen naar het achterlaantje krabbelde hij over de schutting naar de burens.

Hij hoorde Barney Robinson zeggen: „Schiet op, Jim en Mick. Loop Jack achterna naar de achtertuin van moeder Moran!”

Iemand anders schreeuwde: „In het achterlaantje staan ook smerissen!”

Barney Robinson en Jim Tracey konden nog net op tijd over de schutting komen, maar Scotch Paddy en Mick O'Connell werden in hun kraag gepakt toen ze het probeerden.

John West, Barney, Jim en nog een stuk of drie anderen wisten te ontsnappen over het achtererf van moeder Moran, terwijl Sugar Renfrey en nog een paar anderen er in slaagden tussen de politieagenten in het achterlaantje door te glippen.

Piggy verzette zich heftig in de winkel, maar werd overmand door drie knapen van agenten. Enkele klanten, die zagen dat er geen ontkomen aan was, grepen pakjes thee van de planken en protesteerden dat ze alleen gekomen waren om thee te kopen, maar de agenten trokken zich daar niets van aan.

Binnen enkele minuten waren ruim vijftig mannen gearresteerd, in de klaarstaande grote brikken opgeladen en naar het Huis van Bewaring in Carringbush gebracht. De formaliteiten om de arrestanten in staat van beschuldiging te stellen en hen onder borgtocht vrij te laten duurden tot middernacht.

„Stort om Godswil borgtocht voor ons en geef ons de kans morgen naar de Cup te gaan,” hadden sommige slachtoffers op weg naar de gevangenis de voorbijgangers gesmeekt.

Ten slotte konden de meesten tegen borgtocht worden vrijgelaten. John West betaalde de borgtocht voor Mick O'Connell, Piggy, Bloemkool Dick en Scotch Paddy.

Ondanks de inval van de vorige avond leverde de Melbourne Cup een record bedrag voor de toto op. Een aanhoudende mensenstroom kwam door de voordeur van de winkel binnen en verdween door de achterpoort en door het laantje naar de daarachter liggende Bagville Street, waar ze wachtten op John West's postduivendienst van Flemington met de uitslagen van de volgende rennen. Wanneer de postduif in de lucht bleef staan boven het duivenplat op de achterplaats, verdrongen de mensen zich om de poort om de uitslag te horen. Dan gingen de fortuinlijke gokkers, die een kaartje van de winner hadden of gelijk geld gewed hadden op een paard dat tot de eerste drie behoorde, door de winkel terug om hun geld te halen, nadat John West en Jim Tracey de uitkeringen hadden vastgesteld.

Er was wat die postduivendienst betrof een geheim, dat alleen John West en een paar van zijn employés kenden. De nietsvermoedende klanten dachten dat de vogels alleen maar de uitslagen van de vorige race overbrachten, maar op de racecourse werden de namen van de paarden die bij de volgende race uitvielen ook aan ze vastgehecht, want ze hadden daar iemand, die door Mick O'Connell met de titel 'De Generaal' begiftigd was en die daar de belangen van de toto waarnam.

In Bagville Street, tegenover het laantje dat op Bagville street uitkwam stond de Tabernakelkerk. Hier stonden meestal een paar gokkers te wachten voor de gewijde portalen. Er waren ook een paar haveloze vrouwen bij. Vrouwen werden niet toegelaten in de toto en gaven dus haar weddenschappen aan haar mannen of vrienden door.

John West hield toezicht. Met zijn arendsoog bekeek hij de lijsten en het geld en hielp mee weddenschappen in ontvangst nemen in de spitsuren vlak voor elke race. Iedereen kende hem en hij scheen iedereen te kennen. Hij ging joviaal met de klanten om, wenste fortuinlijke klanten geluk en behandelde ze over het geheel genomen met het joviale air dat de eigenaars van speelgelegenheden over de hele wereld kenmerkt.

Onder zijn vertrouwelijke uiterlijk woedden echter vele wantrouwende gedachten. Alle mogelijke voorzorgs-

maatregelen waren getroffen tegen invallen gedurende de middagen, maar hij had de mogelijkheid van een inval na zonsondergang helemaal over het hoofd gezien. Zou hij tegen Devlin op kunnen?

Zijn toto-zaak was de enige die nog over was. Geen enkele bookmaker kon met hem concurreren. Zijn kapitaal was gestegen tot vijfhonderd pond, en hij had met tegenzin besloten het grootste deel daarvan op de bank te deponeren. Sommige van de particuliere banken hadden hun deuren weer geopend na de 'wederopbouw'. De depositohouders hadden soms voor elk pond dat ze op de bank hadden staan niet meer dan een shilling terug gekregen en de rest werd betaald in aandelen in de failliete banken. „Je kan nooit weten,” redeneerde John, „misschien zijn er bij die weer over de kop gaan.” Hij verspreidde zijn deposito's over verschillende banken om het risico te verminderen.

Hij had wat aangehaald toen hij Brogan omgekocht had! Een week later kwam er een tweede agent die huiszoeking kwam doen en die met een pond wegging. Brogan kwam ook gauw terug en kreeg weer een goudstuk; toen kwam er veertien dagen daarna weer een andere agent; ook hij kreeg een een pond. Sindsdien had hij het trio regelmatig geld gegeven. Hij begon zich af te vragen waar dit wel op uitlopen zou. Er was een inval in de toto gedaan en de smerissen die zijn goeie geld hadden aangenomen hadden hem zelfs niet gewaarschuwd dat Devlin zich voorbereidde zijn slag te slaan. Misschien zou Devlin hem wel met rust gelaten hebben als die geestelijken niet met hun vuist op de bijbel geslagen hadden en van de kansel tegen hem geageerd en brieven aan de pers geschreven hadden, waarin ze eisten dat er tegen de gok-manie zou worden opgetreden. John West bleef over de moeilijkheden piekeren tot de weddenschappen voor de Melbourne Cup zelf binnenkwamen; toen kreeg hij het zo druk dat hij nergens anders meer aan denken kon.

Cummin's Tea Shop lag een paar deuren van Silver Street af. Voor de werkplaats van een rijtuigmaker op de hoek leunde Mick O'Connell op z'n gemak tegen een verandapaal en dommelde bijna in. Hij hoorde

eigenlijk in Jackson Street naar de politie uit te kijken. Aan de andere kant van de hoek van Silver Street leunde Piggy tegen de muur van een loodgieterswerkplaats en zag er een tikje waakzamer uit dan Mick. Piggy's taak was om Jackson Street in het oog te houden of daar verdachte elementen rondliepen. Een einde verder, aan de andere kant van Jackson Street, lag een tweede zijstraat. Op deze hoek stond een miezerig kereltje, Jigger *), die de zijstraat in de gaten hield voor het geval dat de politie hen zou misleiden en van die kant komen. Jigger had de Sint Vitudans en deed de spotnaam die Mick O'Connell hem gegeven had eer aan. Hij stond op zijn post te stuiptrekken. Eerst ging zijn linkerarm met een ruk omhoog, dan schudde zijn hoofd heftig en daarna maakte zijn linkerbeen allerlei reflexbewegingen.

Op andere voor het doel gunstige posities achter Cummin's Tea Shop stonden nog meer luizen-posten, de een minder, de ander meer waakzaam.

Piggy had het land. Van zijn eervolle baantje als uit-smijter en portier was hij gedegradeerd tot de ondergeschikte rang van uitkijk, omdat John West volhield dat de politie opgehouden had kunnen worden tot de bewijsstukken waren weggemoffeld, als hij de vorige avond zijn plicht had gedaan. De degradatie kostte Piggy vijf shilling per week, maar de dagen waren voorbij dat hij John West trotseren kon. Hij leunde lusteloos tegen de muur; een cigaret bungelde in de hoek van zijn mond en zijn oude hoed stond op één oor, op 't punt van zijn hoofd te vallen. Zo nu en dan keek hij links en rechts de straat af.

Opeens ging hij een eindje van de muur af, hield zijn hand boven zijn ogen, bewoog zijn bovenlichaam heen en weer, draaide zich om en holde toen met een snelheid en activiteit die men niet van hem verwacht zou hebben naar de zaak. Zijn hoed viel af maar hij gunde zich de tijd niet hem op te rapen. Hij gleed een eindje door tot hij stilstond voor de winkel en vloog naar binnen. „Jack! Jack!” schreeuwde hij hijgend. „Jack, er komen

---

*) Noot v. d. vertaler: Een 'jig' is een Ierse boerendans.

twee smerissen de straat op. Ik heb ze zelf gezien." John West kwam in allerijl uit de achterkamer aanlopen.

„Weet je 't zeker?"

„Natuurlijk weet ik 't zeker. Het zijn de ouwe Devlin en de jonge Grieve, die dienstklopper."

„Je weet wat je te doen hebt. Stuur iedereen weg. Zeg tegen Joe dat hij zorgt dat alle strookjes, lijsten en al het geld verdwijnen."

Piggy holde naar de achterplaats en schreeuwde opgewonden: „Politie! Allemaal de deur uit! Die verrekte donderjagers komen d'r aan!"

De klanten hadden geen tweede waarschuwing nodig. Ze vlogen vloekend naar de open poort, duwden en stompten elkaar opzij en gaven de waarschuwing door aan de groepjes mannen die in het laantje en een eindje verder in Bagville Street stonden te wachten.

John West streek het geld van de toonbank en van de tafel in de achterkamer op. In zijn haast liet hij een hoopje zilvergeld op de tafel liggen; toen hij zich omkeerde en de winkel inliep dook Piggy door de deur, stak het geld in zijn zak en nam de vlucht door de achterpoort die hij zo haastig achter zich dichttrok, dat hij op een kiertje bleef staan.

Binnen enkele minuten was de omgeving van Cummin's Tea Shop verlaten, en zelfs de luizen-posten waren verdwenen. De enigen die achterbleven waren John en Joe West, ze stonden achter de toonbank en spraken nog gauw af wat ze zeggen zouden. Joe zag er onverstoord uit, maar zijn broer was bleek en opgewonden. „Weet je zeker dat alle strookjes en lijsten meegenomen zijn?" vroeg John West, terwijl hij op zijn benen stond te trillen.

„Ja, alles is O.K. Hou in Godsnaam je kop bij mekaar," antwoordde Joe.

„Ik zal het woord wel doen als ze komen," zei John West, die weer wat op z'n verhaal kwam. „Ze hebben geen enkel bewijs. Ze kunnen niet bewijzen dat wij de zaak drijven. D'r is hier geen enkel bewijsstuk." Ze gingen naar de achterkamer en wachtten in spanning tot ze voetstappen hoorden die naderbij kwamen. Ser-

geant Devlin trad de winkel binnen, op de voet gevolgd door Grieve. John West kwam uit de achterkamer en ging aan de toonbank tegenover hem staan.

„Hé, dag Sergeant Devlin. Mooi weertje vandaag, hè?” zei John West. Zijn stem was enigszins onvast.

„Ja, het weer is best; maar daar kwam ik niet met je over praten, ouwe jongen.” Devlin keek bars en stond rechtop, terwijl zijn dikke buik zijn koppelriem dreigde te doen barsten. Grieve stond achter Devlin op z'n benen te draaien.

John West bleef Devlin strak aankijken. „Waarover wou u me dan spreken?” vroeg hij. Zij stem klonk nu vaster.

„Ik ben gekomen om je te arresteren.”

„Waarvoor?”

„Dat weet je best. Omdat je een totalisator houdt in deze zaak.”

„Daar hebt U geen enkel bewijs voor.” John West's armen hingen langs zijn zijden. Zijn vuisten waren gebald. Hij had geen hoed op en zijn grote, laagstaande oren, zijn lange hoofd en scherpe blikken gaven hem het uiterlijk van een opgejaagd stuk wild. „U kunt huiszoeking doen; U zult niets vinden. Dit is Paddy Cummin's Tea Shop — U hebt hem gisterenavond gearresteerd.

„Ik zal de moeite niet nemen huiszoeking te doen. Ik heb alle bewijsstukken die ik nodig heb. Waar is je broer?”

„Zoek zelf maar.”

„Ben je daar, Joe West?” riep Devlin naar de achterkamer.

Joe kwam in de winkel.

„Jij bent ook in arrest, ouwe jongen.”

Joe zei niets.

John West liet zijn ogen door de winkel gaan alsof hij een uitweg zocht en vestigde ze toen weer op Devlin's gezicht.

„Als je me voor de rechter brengt zou ik wel eens uit de school kunnen klappen — een paar dingetjes die je niet bepaald plezierig zou vinden,” zei hij.

„Daar komt niks van in,” antwoordde Devlin, maar hij

voelde zich niet erg op z'n gemak. Hij wou John West niet al te zeer tegen zich in 't harnas jagen en zei daarom: „Ik heb mijn instructies; het heeft dus geen zin tegen mij te keer te gaan. Jij en je broer drijven deze zaak. Jullie zijn degenen die we gisteravond moesten hebben.”

Devlin haalde een stel handboeien uit zijn zak, boog zich snel voorover over de toonbank en knipte de ene boei om John West's pols dicht.

John West hield zijn arm omhoog en keek naar de boei en in de blik waarmee hij toen Devlin weer aankeek lag angst, vermengd met woede en vernedering opgesloten.

„Dat zal je berouwen, schoft dat je bent,” gromde John West.

„Hou je mond, Jack,” zei Joe rustig.

„Hou je grote mond dicht, West,” zei Devlin en zijn gezicht liep rood aan. „Als je niet oppast dien ik een tweede aanklacht tegen je in. Kom hier, Joe.”

Joe ging naast zijn broer staan en Devlin knipte de andere helft van de boeien om zijn pols.

„Ik bind jullie voor alle zekerheid maar aan elkaar vast, lievelingen, voor het geval dat iemand uit jullie bende eens mocht proberen er met mijn arrestanten vandoor te gaan. Haal je hoed en sluit je theezaak, mr. John West.”

John West had gehoord dat er met Devlin te praten viel. „Moet je 's horen, sergeant. Je hebt je plicht gedaan door je inval gisteravond. Het heeft niet nodig de zaak op de spits te drijven. Ik kijk niet op 'n paar centen. We zouden misschien — uh — tot uh — kunnen we niet even rustig met mekaar praten?”

Devlin scheen te aarzelen en keek toen naar Grieve alsof hij wou dat die er niet bij was. „Ja,” zei hij tegen John West, „we kunnen er rustig over praten hoeveel borgtocht je storten moet zodra we op het bureau zijn.”

Devlin en Grieve liepen aan weerskanten van de gebroeders West toen ze hen door Jackson Street opbrachten.

Op hetzelfde ogenblik dat Devlin de aanklacht op papier had gezet, kwam Sugar Renfrey op het bureau. John

Ze aarzelde en keek met strakke blik naar de goudstukken. Haar poezelige hand strekte zich langzaam uit en nam ze op.

„Susan!” riep ze tegen haar dochter. „Kom 's hier.”

Toen John West thuiskwam lag zijn moeder op haar bed te huilen. Hij aarzelde bij de deur.

Het nieuws van de arrestatie was spoedig tot Mrs. West doorgedrongen. Zouden ze er met een boete afkomen, of zouden ze de gevangenis ingaan? Ze moest er niet aan denken dat ze haar drie zoons misschien tegelijk in de gevangenis zou moeten bezoeken.

John's voorspoed had een eind gemaakt aan haar onzekere bestaan. Er waren nieuwe meubelen aangeschaft, waardoor de oude er nog schunniger uitzagen, nieuwe kleren, een nieuwe kookkachel en ze kon nu het beste eten wat er te krijgen was opdissen. Haar gevoel van verbittering en rancune was iets minder geworden, ze voelde zich gezonder en opgewekter, maar telkens als ze dacht aan de armoede van de meeste mannen die in de toto gokten zei ze tegen haar zoons dat ze vast werk moesten zien te krijgen. Dan maakte John zich boos en legde haar uit dat de mensen nu eenmaal gek op een gokje waren, dat ze toch bij iemand anders zouden gokken als ze het niet bij hem deden, en dat ze bij hem tenminste zeker wisten dat ze hun geld kregen. Die axioma's stelden haar voor een poosje gerust zodat ze er vrede mee had, maar na verloop van een paar maanden begon ze de toekomst duisterder in te zien. Ze tobde het meest over het slag mensen dat John uitgekozen had als deelgenoten en helpers. Er was iets in John dat ze maar niet begrijpen kon; iets vreemds, iets beangstigends.

John West sloop op zijn tenen naar haar bed, legde zijn hand op haar schouder en probeerde haar te kalmeren, maar hij werd alleen maar ontvangen met de hysterische eis dat hij de toto zou sluiten hoe de rechtzitting ook uitviel. Ze omhelsde hem en smeekte hem onder tranen niets te doen wat nog meer schande over haar brengen kon. Hij wou haar geruststellen, maar hij kon niet. Hij zei niets en trok zich terug in zijn slaapkamer,

waar Joe met een terneergeslagen gezicht rechtop in bed zat.

„Tob maar niet,” zei John West kortaf. „’t Zal wel loslopen.”

„Jij hebt makkelijk praten,” zei Joe. „’t Is jouw eerste overtreding. Ik krijg misschien wel zes maanden. En mams is helemaal overstuur.”

De volgende morgen zocht John West een advocaat in de buurt op, die zijn verdediging op zich nam.

John West zei tegen Sugar, Mick O’Connell en Scotch Paddy dat ze overall rond moesten vertellen dat hij alle boeten zou betalen en dat hij al het geld terug zou betalen dat ingezet was op de Melbourne Cup, omdat de inval de weddenschappen onderbroken had. In de loop van de ochtend kwamen een paar woedende gokkers die op de Cup-winner, Tarcoola, gewed hadden, aan de deur. De politie had de avond voor de Cup enkele lijsten in beslag genomen, legde hij hun uit. Voortaan zouden alle weddenschappen op races, als de politie tevoren een inval had gedaan, worden gerestitueerd, en hij zou ook de boete betalen voor ieder die veroordeeld werd. Mooier kon het toch niet! Hij zei niet tegen hen dat hij geweten had dat Tarcoola een ’slecht resultaat’ voor hem opgeleverd zou hebben op de lijsten van de ’dubbels’. Het geld dat hij op die manier bespaarde zou gebruikt worden voor het betalen van de boeten. ’s Middags ging hij naar het gerechtshof om te horen hoe het zou aflopen met de aanklacht tegen Paddy Cummin, Mick O’Connell en de drie en vijftig andere aangeklaagden, die geen advocaat hadden.

Het was voor iedereen in de gerechtszaal, zelfs voor hen die hem niet kenden, duidelijk, dat de oude politierechter met zijn grijze baard vrijwel stokdoof was. Hij zat voortdurend met zijn linkerhand aan zijn oor. Hij kwam niettemin tot de juiste conclusie dat alle beklaagden het hun ten laste gelegde hadden bekend. Toen Devlin de getuigenbank binnenging om de aanklacht voor de Kroon in te dienen, werd hij verwelkomd door gesis en brutale opmerkingen die met gedempte stem werden geuit en die de rechter niet hoorde, maar waardoor Devlin rood van woede werd. De gerechtszaal was

propvol toto-klienten en nieuwsgierigen die gekomen waren om zich te amuseren. De atmosfeer was luimig en iedereen was goedlachs. De getuigenis die Devlin aflegde en het ter tafel brengen van de toto-kaartjes en de lijsten als bewijsstukken werden telkens onderbroken door humoristische opmerkingen en gelach. John West was uitermate opgelucht toen Devlin geen melding maakte van zijn verkapte poging om hem om te kopen. Agent Grieve legde toen zijn getuigenverklaring af met een zwakke, lijzige stem. De oude vrederechter rekte zijn hals zover mogelijk uit, hield zijn hand aan zijn oor en trok zijn voorhoofd samen om hem te volgen. „Die ouwe rechter is zo doof als de stenen pilaren van het Stadhuis,” riep Mick O’Connell. „Hij hoort geen woord van wat Grieve zegt. Je zal zien dat we d’r nog goed afkomen!” Dit had een gebrul van instemming van enkele beklagden en van het publiek op de tribune ten gevolge. De oude rechter scheen de opmerking niet te horen, maar het lachen hoorde hij wèl en hij sloeg met zijn hamer op zijn lessenaar en schreeuwde: „orde in de rechtszaal!”

De zitting duurde tot laat in de middag. De beklagden kregen ieder tien shilling boete, behalve Scotch Paddy, wie krachtens het feit dat zijn naam boven de deur stond de eer tebeurt viel vijf en twintig pond te mogen betalen. De volgende morgen bleef John West met samengeklemden handen in de grootste spanning zitten, toen de doodsbenaauwde Susan Smith in de getuigenbank plaats nam. Met een zachte, trillende stem verklaarde ze, dat ze niet tegen sergeant Devlin of tegen wie dan ook gezegd had dat John of Joe West de huur betaald hadden voor het pand op No. 136 Jackson Street. Devlin wist niet wat hij hoorde. Hij bracht het meisje hun gesprek in herinnering. Hij beschuldigde John West ervan dat hij haar getuigenverklaring beïnvloed had, maar trok die beschuldiging in, toen de rechter, ditmaal een jonger iemand dan degeen die de vorige dag zitting gehad had, hem vroeg of hij dat met bewijzen kon staven. Niettemin had John West het niet op de rechter voorzien. Hij keek streng en hoorde alles.

„Bravo, Jack!” schreeuwde iemand toen John West op-

geroepen werd. Hij was zenuwachtig en beefde, maar ontkende dat hij de totozaak gedreven had. Joe liet er een gelijkkluidende ontkenning op volgen. Toen betoogde de advocaat in zijn pleidooi dat ze onmogelijk schuldig bevonden konden worden omdat Patrick Cummin de vorige dag een veel zwaardere boete had gekregen dan zijn medeaangeklaagden, klaarblijkelijk omdat het hof erkend had dat de zaak op zijn naam stond. Toen het hof zich terugtrok, terwijl de rechter zijn vonnis overdacht, stond John West buiten het grauwe stenen gebouw, omringd door het personeel van de toto en een paar van zijn vaste klanten. Hij zag er uit om door een ringetje te halen en had een nieuw pak aan en een nieuwe hoed op. Zijn woorden en optreden straalden zelfvertrouwen uit, maar hij had een wee gevoel in zijn maagstreek. Joe stond in de buitenste kring van de groep. Hij was bleek en zei geen woord.

Toen het hof weer bijeenkwam maakte de rechter in sarcastische termen gewag van de getuigenverklaring van Miss Smith, constateerde dat de gok-manie met wortel en tak moest worden uitgeroeid en deelde het hof mee dat hij ervan overtuigd was dat het pand op No. 136 Jackson Street een plaats van bijeenkomst van ongewenste elementen was geworden. Dit laatste commentaar werd zeer ongunstig opgenomen en beschouwd als een schandelijke blaam op de goede reputatie van velen der aanwezigen, en deze gaven dan ook door een rijk assortiment van sisklanken en gebrom uiting aan hun afkeuring, waaraan pas een eind kwam toen de rechter dreigde de zaal te doen ontruimen. John West bleef stokstijf zitten, terwijl Joe sidderde en zijn handen wrong. „Ik verklaar de beschuldigde, John West, schuldig aan het hem ten laste gelegde, namelijk dat hij aan het hoofd staat van een toto-zaak in het pand op No. 136 Jackson Street, Carringbush. Ik veroordeel hem deswege tot een gevangenisstraf van drie maanden, subsidiair tot een boete van vijftig pond.”

Een gemompel van afkeuring ging door het hof. John West sprong overeind alsof hij van plan was te protesteren, maar ging toen weer langzaam zitten.

„Ik verklaar de beklaagde Joe West schuldig aan dit ook

hem ten laste gelegde. Een maand gevangenisstraf, subsidiair vijf en twintig pond boete. En als een der beide beklagden weer voor mij verschijnt op grond van een dergelijke aanklacht en schuldig bevonden wordt, zal ik hem een gevangenisstraf opleggen die niet door een geldboete te vervangen is."

John West scheen half versuft toen hij naar voren trad om de boeten te betalen. Hij praatte zich in dat hij gemeen behandeld werd; dat hem onrecht werd aangedaan. Hij voelde zich zwaar verongelijkt, maar ze zouden hem er nooit onder krijgen, zei hij in zichzelf. Buiten gekomen reageerde hij met een uitdagend air op de troostwoorden van zijn supporters.

„De toto gaat weer open, reken maar!"

Hij liep in gedachten verzonken op z'n eentje weg. Een eindje verder zag hij een troepje sjofel geklede mannen tegenover zich die stenen klopten aan de kant van de weg. Ze werkten zonder enige animo. Een hunner hield op met werken en bekeek de blaren op zijn handen, leunde op zijn steenkloppershamer en zei: „Hello, Jack, hoe is je zaak afgelopen?"

John West bleef staan. „Ik heb vijftig pond gekregen, Joe vijf en twintig pond."

„'n Beetje aan de zware kant, hè?"

„Mijn idee, maar ze kunnen me nog meer vertellen; ik ga er rustig mee door. Ik zal er wel iets op vinden. Hoe staat het met jullie?"

„Slecht, Jack. Ik ben maanden zonder werk geweest, en nou heb ik dit wel moeten aannemen. Ze hebben een karweitje uitgedacht om de wegen te repareren en de gaten in Riley Street te plempen. Het loon is slecht en het karweitje is gauw afgelopen. Ik denk dat ik maar naar Kalgoorie in West-Australië ga als de toestand niet beter wordt."

„Het ziet er uit of het eerder erger zal worden dan beter. Ze zeggen dat er daar een hoop goud voor 't oprapen ligt."

John West stak zijn hand in zijn zak en ging dichterbij de steenklopper staan. „Hier. Koop daar wat voor, voor je vrouw en kinderen," zei hij en gaf hem wat zilvergeld."

„Nou, dat kan ik best gebruiken; dank je wel hoor!”
John West liep door. Hij hoorde de man zeggen: „Een reuze knul, die Jack West. Zo zijn er niet veel.”

Hij nam een branieachtige tred aan. Ja, zo was het, hij zou een zwakke broeder altijd over de brug helpen, daar ging hij prat op. Hij was langzamerhand iemand van betekenis geworden. „Jack West heeft zich er handig doorgeslagen,” zeiden de meeste mensen. Ze hadden een gevoel van afgunst, gemengd met bewondering, voor iemand die de strijd niet opgaf en succes had, maar met de armen bleef sympathiseren en royaal was.

Toen hij een zijstraat passeerde keek hij opzij en zag dat een troepje mannen wat kaduuk huisraad uit een huis droegen en het op een vrachtkar laadden. Hij bleef op de hoek staan en keek wat er aan de hand was. De een of andere arme stakker, dacht hij, die op straat gezet wordt. Hij zag een vrouw met een gerimpeld gezicht, die een geestverschijning leek, uit het huis komen en hoorde hoe ze de mannen bezwoer de twee miserabele bedden en het beddegoed achter te laten. Hij aarzelde en begon toen naar het straattoneel toe te lopen. Hij wist niet precies wat hij van plan was te doen. Hij was nog niet ver gekomen toen er twee mannen aankwamen. Een van hen was Eddie Corrigan. Ze begonnen met luider stem te redetwisten met de mannen die opdracht hadden de mensen uit hun huis te zetten. Twee politieagenten klommen uit een hansom en namen aan de discussie deel. Ik kan beter uit de buurt van de politie blijven, dacht John West. Als Corrigan zo flink wil doen, laat hij dan die vrouw maar helpen.

Hij draaide zich om en ging op weg naar huis.

Drie maanden waren verlopen en er waren tekenen van een hernieuwde activiteit in Cummin's Tea Shop.

De voordeur was op slot en van ijzeren staven voorzien, maar Mick O'Connell veegde de winkel aan en wierp grote stofwolken op. In de achterkamer telde John West aan een tafel met zijn hoed achterover op zijn hoofd, klein geld uit en maakte er keurige stapeltjes van. Sugar Renfrey, Barney Robinson, Scotch Paddy en een nieuweling, 'Flash Alec' gedoopt door Mick, zaten bij hem.

„Je hoeft niet te werken, als het je niet aanstaat, hoor,” zei John West.

„Je moet toch wát doen als je in staking ben.”

„O, is dat het? Je profiteert dus alleen maar van me zolang de staking duurt. Ik denk dat Joe en Tracey binnenkort ook wel terug zullen komen en me een baantje vragen.”

Barney antwoordde niet. Hij draaide de punten van zijn snor zenuwachtig op, haalde een boek uit zijn zak, en begon te lezen.

„Je kan liever nu beslissen of je blijft of niet,” hield John West aan. „Ik kan me de weelde niet permitteren dat mijn mensen komen en gaan zoals het hun aanstaat.”

„Dan blijf ik maar,” zei Barney, maar 't kwam er niet van harte uit. Barney maakte werk van een meisje uit de fabriek, Florrie geheten. Hij had trouwplannen en zijn liefdesavontuur scheen een ongunstige invloed te hebben op zijn onbezorgde natuur. Florrie zou het niet prettig vinden als hij weer naar John West terugging, maar een mens moest toch leven en zien rond te komen zolang de staking duurde. In ieder geval waren de lonen in de schoenenindustrie te laag voor iemand die aan trouwen dacht.

Ze zwegen een poosje terwijl John West zijn stapeltjes kleingeld nog eens natelde en ze in zeildoeken zakjes deed, waarbij hij ze van zijn vingers af liet glijden alsof hij ze streelde. Toen hij klaar was zei hij: „Dit huis zal niet veilig zijn tot we een valdeur hebben hier vlakbij de tafel.”

„Ja, dat zou Mrs. Moran zeker wel prettig vinden als iemand plotseling haar keuken binnenstormde,” grinnikte Mick O'Connell, die klaar was met vegen en op de overgebleven stoel was gaan zitten, terwijl hij met zijn vuile hand het zweet van zijn gezicht wiste.

„Het zou niet door de keuken zijn, maar door het erf bij de achterdeur.”

„Maakt niets uit,” zei Mick, „ze spuugt vuur uit haar tong.” Mick had nog boze herinneringen aan die keer dat ze hem de huid volgescholden had, toen hij en Piggy Nelly, Mrs. Moran's knappe dochter, gefloten hadden. John West negeerde hem. „Ja,” ging hij voort, „we zouen

nog best een valdeur kunnen gebruiken die van de achterwand van de keet toegang gaf tot Moran's erf. Zoals de zaken nu staan zullen we geen gelegenheid hebben er met het bewijsmateriaal vandoor te gaan als er een inval komt. De klanten kunnen door de valdeur in Jigger's erf duiken, maar de politie zal ons op het lijf vallen voordat we 'm kunnen smeren met de lijsten en de kaartjes."

„Vùlkomen terecht opgemerkt, waerde Heer," merkte Flash Alec op, „de zege zel ten deel vallen aan de snelvoetigsten."

„'n Verdomd goed idee, Jack," zei Sugar Renfrey geestdriftig, „als je 't van Mrs. Moran gedaan kan krijgen."

„Ik ga vanavond naar de Roomse bazar. Mrs. Smith heeft beloofd me daar aan Mrs. Moran en haar dochter Nellie voor te stellen." Hij kreeg een kleur toen hij de naam van haar dochter noemde, maar de anderen schenen het niet te merken.

„Allicht, en je kon ergere dingen doen dan je anker uitgooien bij die schat," was Mick's advies. „'t Is een moordgriet, zoals ze je vroeger ook zag in Ierland. Vandaag of morgen zal ze een lekker bedmökkeltje worden voor de een of andere boffert."

John West bloosde tot in zijn nek; zijn oren waren zo rood als een kreeft. „Hoor 's hier, O'Connell," zei hij woedend, „als je die verdomde idiote bek van je niet dicht kan houden, lig je d'r uit voor je 't weet. Je kletst als de papegaai van de ouwe Thornton."

Er ontstond een pijnlijke stilte, zo tastbaar als in een fabriek wanneer de machines worden stopgezet. Mick liet zich niet zo makkelijk uit het veld slaan. „Heb je in het ochtendblad gelezen dat je ouwe kameraad Eddie Corrigan voor de rechter is geweest?" Zijn lach klonk een beetje gedwongen. „Hij heeft boete gekregen wegens het hinderlijk volgen van zijn baas."

John West luisterde belangstellend, maar voordat hij iets zeggen kon merkte Barney Robinson op: „Er is geen enkele reden daar om te lachen, Mick."

„Ik heb het niet gelezen. In welke krant stond het?" vroeg John West.

Toen Sugar Renfrey de Age uit zijn zak haalde, zei Mick

„Je hoeft niet te werken, als het je niet aanstaat, hoor,” zei John West.

„Je moet toch wát doen als je in staking ben.”

„O, is dat het? Je profiteert dus alleen maar van me zolang de staking duurt. Ik denk dat Joe en Tracey binnenkort ook wel terug zullen komen en me een baantje vragen.”

Barney antwoordde niet. Hij draaide de punten van zijn snor zenuwachtig op, haalde een boek uit zijn zak, en begon te lezen.

„Je kan liever nu beslissen of je blijft of niet,” hield John West aan. „Ik kan me de weelde niet permitteren dat mijn mensen komen en gaan zoals het hun aanstaat.”

„Dan blijf ik maar,” zei Barney, maar 't kwam er niet van harte uit. Barney maakte werk van een meisje uit de fabriek, Florrie geheten. Hij had trouwplannen en zijn liefdesavontuur scheen een ongunstige invloed te hebben op zijn onbezorgde natuur. Florrie zou het niet prettig vinden als hij weer naar John West terugging, maar een mens moest toch leven en zien rond te komen zolang de staking duurde. In ieder geval waren de lonen in de schoenenindustrie te laag voor iemand die aan trouwen dacht.

Ze zwegen een poosje terwijl John West zijn stapeltjes kleingeld nog eens natelde en ze in zeildoeken zakjes deed, waarbij hij ze van zijn vingers af liet glijden alsof hij ze streelde. Toen hij klaar was zei hij: „Dit huis zal niet veilig zijn tot we een valdeur hebben hier vlakbij de tafel.”

„Ja, dat zou Mrs. Moran zeker wel prettig vinden als iemand plotseling haar keuken binnenstormde,” grinnikte Mick O'Connell, die klaar was met vegen en op de overgebleven stoel was gaan zitten, terwijl hij met zijn vuile hand het zweet van zijn gezicht wiste.

„Het zou niet door de keuken zijn, maar door het erf bij de achterdeur.”

„Maakt niets uit,” zei Mick, „ze spuugt vuur uit haar tong.” Mick had nog boze herinneringen aan die keer dat ze hem de huid volgescholden had, toen hij en Piggy Nelly, Mrs. Moran's knappe dochter, gefloten hadden. John West negeerde hem. „Ja,” ging hij voort, „we zouden

nog best een valdeur kunnen gebruiken die van de achterwand van de keet toegang gaf tot Moran's erf. Zoals de zaken nu staan zullen we geen gelegenheid hebben er met het bewijsmateriaal vandoor te gaan als er een inval komt. De klanten kunnen door de valdeur in Jigger's erf duiken, maar de politie zal ons op het lijf vallen voordat we 'm kunnen smeren met de lijsten en de kaartjes."

„Vùlkomen terecht opgemerkt, waerde Heer," merkte Flash Alec op, „de zege zel ten deel vallen aan de snelvoetigsten."

„'n Verdomd goed idee, Jack," zei Sugar Renfrey geestdriftig, „als je 't van Mrs. Moran gedaan kan krijgen."

„Ik ga vanavond naar de Roomse bazar. Mrs. Smith heeft beloofd me daar aan Mrs. Moran en haar dochter Nellie voor te stellen." Hij kreeg een kleur toen hij de naam van haar dochter noemde, maar de anderen schenen het niet te merken.

„Allicht, en je kon ergere dingen doen dan je anker uitgooien bij die schat," was Mick's advies. „'t Is een moordgriet, zoals ze je vroeger ook zag in Ierland. Vandaag of morgen zal ze een lekker bedmokkeltje worden voor de een of andere boffert."

John West bloosde tot in zijn nek; zijn oren waren zo rood als een kreeft. „Hoor 's hier, O'Connell," zei hij woedend, „als je die verdomde idiote bek van je niet dicht kan houden, lig je d'r uit voor je 't weet. Je kletst als de papegaai van de ouwe Thornton."

Er ontstond een pijnlijke stilte, zo tastbaar als in een fabriek wanneer de machines worden stopgezet. Mick liet zich niet zo makkelijk uit het veld slaan. „Heb je in het ochtendblad gelezen dat je ouwe kameraad Eddie Corrigan voor de rechter is geweest?" Zijn lach klonk een beetje gedwongen. „Hij heeft boete gekregen wegens het hinderlijk volgen van zijn baas."

John West luisterde belangstellend, maar voordat hij iets zeggen kon merkte Barney Robinson op: „Er is geen enkele reden daar om te lachen, Mick."

„Ik heb het niet gelezen. In welke krant stond het?" vroeg John West.

Toen Sugar Renfrey de Age uit zijn zak haalde, zei Mick

O'Connell: „Het staat in de krant. Ik heb 't met m'n eigen ogen gelezen.”

„Zal je daar aan jokken, je kan niet eens lezen,” mompelde Barney Robinson kwaad, en daar had Mick O'Connell niet van terug.

„Hier staat 't in de *Age*, Jack,” zei Sugar Renfrey. „De ouwe Dun heeft advertenties in de krant gezet dat hij arbeiders nodig had en dat sollicitanten zich schriftelijk moesten melden; dan zou hij bij hen thuis met hen komen praten. Hij heeft nog een fabriek geopend en probeert de staking kapot te maken. Corrigan en nog 'n paar lui zijn hem achterna gelopen.” Sugar haalde onder het spreken een brillehuisje uit zijn zak en zette zijn bril op. Zijn ogen waren nooit erg best geweest, maar pas kort geleden had hij geld genoeg gehad om een goedkope bril te kopen. Sinds die tijd had Mick steeds dezelfde mop uitgehaald bij de vergeetachtige Sugar. Mick zei dan: „Zeg Sugar, weet je wel dat je brilleglazen ongelijk staan?” En Sugar zei dan steevast: „Niet waar,” zette zijn bril af en liet hem zien dat de ene lens dikker was dan de andere voor zijn loense oog.

Toen Renfrey op het punt stond te gaan voorlezen, onderbrak Barney hem: „ja, en dan wachtte Corrigan tot die verrekte Dun de deur uitkwam en dan ging hij naar binnen en haalde de kerel over geen onderkruiper te worden. En verdomd, ik hoop dat Eddie Corrigan succes heeft!” Barney keek John West aan. „En als het iemand soms interesseert, ik ben een van de lui die met Corrigan meegegaan zijn en hem een paar keer geholpen hebben.”

„EIGENAARDIGE VEROORDELING, staat er,” las Sugar op ernstige toon voor. „*Edward Corrigan heeft heden terecht gestaan wegens aanhoudend en hinderlijk volgen van John Dun. De ten laste legging vloeide voort uit de Wet die de verhouding tussen Werkgevers en Werknemers regelt...*”

John West griste de krant uit Renfrey's handen en las het artikel. Hij las het met wellust. Corrigan was op school een vriendje van hem geworden, toen hij behoefte had aan vriendschap, maar Corrigan had geweigerd aan zijn plannetje deel te nemen, en ondermijnde de geest onder zijn werknemers. Corrigan had hem aan

zijn verstand gebracht dat er andere dingen waren dan rijkdom waarvoor je vechten kon.

John West vouwde de krant dicht. „Ik ga 's kijken of de letterschilder de rest van die lijsten af heeft; ik ben zó weerom.”

Piggy deed de grendel op het poortje achter hem dicht. Toen de twee andere toto's geopend werden, had John West besloten zijn eigen toto weer te openen, en het percentage te verlagen om die anderen eruit te knikkeren. Joe had al een paar keer gezegd: „Je bent toch niet van plan om weer te beginnen, hè Jack? Als je de bajes ingaat zal mams het niet overleven, dat weet je hè?” Zijn antwoord was steeds: „Bemoei je met je eigen zaken.” De advocaat had hem verteld dat de politie bij elke nieuwe inval nieuw bewijsmateriaal zou moeten vinden, en dat de politie hem niet opnieuw voor de rechter kon brengen zolang ze er iets op konden vinden waardoor het bewijsmateriaal tijdig in veiligheid werd gebracht. Het was riskant. Als ze hem pikten zou dat gevangenisstraf betekenen! Hij moest dus van Mrs. Moran gedaan zien te krijgen dat ze hem een valdeur liet maken bij de tafel in de achterkamer. Hij kon steeds bij de hand zijn, klaar om te vluchten. En hij had die valdeur in de keet nodig, waardoor zijn bedienden met het bewijsmateriaal ontsnappen konden.

John West liep met energieke tred met zijn rechterhand in zijn broekzak en zwaaiend met zijn linkerarm, toen hij plotseling tegen Corrigan opbotste die met vlugge pas uit een zijstraat aangelopen kwam.

„Sorry,” zei Corrigan. Toen herkende hij John West en zei: „O, ben jij het Jack? Hoe gaat 't?”

„'n Gangetje,” antwoordde John West. Hij zag dat Corrigan's armoedige kleren als een zak om zijn stevig gebouwde lichaam hingen, dat vrijwel vel over been was. „Ik heb gehoord dat je moeilijkheden hebt gehad omdat je de oude Dun gevolgd bent.”

„Ja, dat rund huurde onderkruipers voor zijn nieuwe fabriek.”

„Dat zal een lesje voor je zijn je niet meer met stakingen en onderkruipers in te laten.”

„Voor mij niet, Jack. De lui zijn flink solidair, al zijn er

tien werklozen die graag het baantje zouden hebben van iedere staker."

"Je legt 't toch tegen ze af. Ze hebben teveel geld. Als je tegen de bazen vechten wil, moet je geld hebben."

"Ze zeggen dat je tegenwoordig aardig wat geld hebt — maar ik merk er niets van dat je tegen de bazen vecht."

"Je bent nog steeds niet op je mondje gevallen, hè? Ik doe wat ik kan voor de armen, heus wel. Ik geef aldoor geld aan wie het nodig hebben."

"Je geeft ze een beetje terug van wat ze jou gegeven hebben. Bedoel je dat soms?"

"Nee, niet waar. De mensen houden er nu eenmaal van een gokje te doen, dat heb je zelf erkend. En ik geef ze een eerlijke kans."

"All right, Jack. Je doet maar wat je niet laten kan. Ik moet 's opstappen. We hebben een tip gekregen dat ze proberen bij Franklin weer aan 't werk te gaan met onderkruipers. We zullen de onderkruipers een warme ontvangst bereiden, als ze niet naar rede luisteren willen." Corrigan smakte zijn vuist veelbetekenend in de palm van zijn linkerhand.

"Je maakt het ze niet bepaald makkelijk, vind je ook niet? Ik ben zelf tegen werk buiten de vakbonden om, maar ze kunnen het toch ook niet helpen. D'r zijn d'r bij die al jaren geen werk hebben."

"Onderkruipen is de enige zonde waarvoor geen vergoeding is. Ze kunnen mij gestolen worden." Corrigan maakte aanstalten om door te lopen. "Ik moet er vandoor, Jack."

Een ogenblik brak John West's betere ik door de korst waarmee hij zich van de buitenwereld afsloot. Hij voelde de bewondering voor Corrigan al was hij het niet met hem eens. "Hoe gaat het met de vrouw en de kleintjes, Eddie?" zei hij op vriendelijker toon.

"O, ik mag niet mopperen, Jack, dat gaat wel. Een beetje moeilijk nu, dat snap je." John West haalde een goudstuk uit zijn zak en probeerde het Corrigan toe te stoppen. "Hier heb je een port voor 't allernodigste," zei hij. Koop daar wat voor voor je vrouw en kinderen."

orrigan trok zijn hand terug. „Nee, dank je. Bedankt voor je goeie bedoeling, Jack. We slaan ons d'r wel door.”

„Neem het dan voor het stakingsfonds en neem dit er nog bij. Als ze direct bij mij gekomen waren zou ik een bijdrage gegeven hebben.”

„Nou, goed dan, Jack. Dank je wel hoor. We kopen er wat eten voor, voor een paar gezinnen van de stakers.”

Ze gingen uiteen in tegenovergestelde richtingen. John West begon te denken aan de taak die hij op de bazar te vervullen had. De rest van de dag hield die hem zelfs meer bezig dan het heropenen van de toto.

Al zag hij er altijd proper en goed gekleed uit, die avond was er niet het minste op zijn uiterlijk aan te merken. Hij had 's morgens al gezwommen, maar ging nogmaals naar de rivier met een badhanddoek en zeep onder zijn arm. Ze hadden nog geen badkuip omdat er in hun bescheiden huisje geen plaats voor was. Hij scheerde zich zorgvuldig. Hij wist niet goed of hij zijn grijze pak aan zou trekken of zijn nieuwe donkere en koos tenslotte het laatste. Toen hij zijn das aan had ging hij voor de spiegel van het dressoir staan en bekeek zich bij het licht van de lamp kritisch en strikte zijn das over. Nee, hij zat niet goed. Hij herhaalde het proces nog driemaal.

Het kammen van zijn haar leverde moeilijkheden op. De haarlok die hij altijd achterover kamde wou niet op z'n plaats blijven. Hij maakte hem nat met zeep en toen bleef de kuif na heel wat kammen en borstelen zitten. Daarop trok hij zijn jas aan, zette zijn hoed op en ging een pasje achteruit om zich van alle kanten te bekijken. Ja, hij was de best geklede man in Carringbush, daar was geen twijfel aan.

Toen hij door de keuken ging zat zijn moeder in haar oude schommelstoel bij de kachel te naaien.

„John,” zei ze zachtjes. „John, ik hoop dat je doet wat ik je gevraagd heb, dat je de toto niet weer...”

„Nu niet, moeder,” onderbrak hij haar. „Ik heb haast.”

Hij wou alle kans op een twistgesprek met zijn moeder over de heropening van de toto vermijden. Hij hield op zijn manier van zijn moeder. Hij wilde haar geen verdriet doen, maar hij wist dat hij zijn zin zou doorzetten wanneer het er op aan kwam.

tien werklozen die graag het baantje zouden hebben van iedere staker."

„Je legt 't toch tegen ze af. Ze hebben teveel geld. Als je tegen de bazen vechten wil, moet je geld hebben."

„Ze zeggen dat je tegenwoordig aardig wat geld hebt — maar ik merk er niets van dat je tegen de bazen vecht."

„Je bent nog steeds niet op je mondje gevallen, hè? Ik doe wat ik kan voor de armen, heus wel. Ik geef aldoor geld aan wie het nodig hebben."

„Je geeft ze een beetje terug van wat ze jou gegeven hebben. Bedoel je dat soms?"

„Nee, niet waar. De mensen houden er nu eenmaal van een gokje te doen, dat heb je zelf erkend. En ik geef ze een eerlijke kans."

„All right, Jack. Je doet maar wat je niet laten kan. Ik moet 's opstappen. We hebben een tip gekregen dat ze proberen bij Franklin weer aan 't werk te gaan met onderkruipers. We zullen de onderkruipers een warme ontvangst bereiden, als ze niet naar rede luisteren willen." Corrigan smakte zijn vuist veelbetekenend in de palm van zijn linkerhand.

„Je maakt het ze niet bepaald makkelijk, vind je ook niet? Ik ben zelf tegen werk buiten de vakbonden om, maar ze kunnen het toch ook niet helpen. D'r zijn d'r bij die al jaren geen werk hebben."

„Onderkruipen is de enige zonde waarvoor geen vergeving is. Ze kunnen mij gestolen worden." Corrigan maakte aanstalten om door te lopen. „Ik moet er van-door, Jack."

Een ogenblik brak John West's betere ik door de korst waarmee hij zich van de buitenwereld afsloot. Hij voelde bewondering voor Corrigan al was hij het niet met hem eens. „Hoe gaat het met de vrouw en de kleintjes, Eddie?" zei hij op vriendelijker toon.

„O, ik mag niet mopperen, Jack, dat gaat wel. Een beetje moeilijk nu, dat snap je."

John West haalde een goudstuk uit zijn zak en probeerde het Corrigan toe te stoppen. „Hier heb je een pond voor 't allernodigste," zei hij. Koop daar wat voor voor je vrouw en kinderen."

Corrigan trok zijn hand terug. „Nee, dank je. Bedankt voor je goeie bedoeling, Jack. We slaan ons d'r wel door.” „Neem het dan voor het stakingsfonds en neem dit er nog bij. Als ze direct bij mij gekomen waren zou ik een bijdrage gegeven hebben.”

„Nou, goed dan, Jack. Dank je wel hoor. We kopen er wat eten voor, voor een paar gezinnen van de stakers.” Ze gingen uiteen in tegenovergestelde richtingen.

John West begon te denken aan de taak die hij op de bazar te vervullen had. De rest van de dag hield die hem zelfs meer bezig dan het heropenen van de toto.

Al zag hij er altijd proper en goed gekleed uit, die avond was er niet het minste op zijn uiterlijk aan te merken. Hij had 's morgens al gezwommen, maar ging nogmaals naar de rivier met een badhanddoek en zeep onder zijn arm. Ze hadden nog geen badkuip omdat er in hun bescheiden huisje geen plaats voor was. Hij scheerde zich zorgvuldig. Hij wist niet goed of hij zijn grijze pak aan zou trekken of zijn nieuwe donkere en koos tenslotte het laatste.

Toen hij zijn das aan had ging hij voor de spiegel van het dressoir staan en bekeek zich bij het licht van de lamp kritisch en strikte zijn das over. Nee, hij zat niet goed. Hij herhaalde het proces nog driemaal.

Het kammen van zijn haar leverde moeilijkheden op. De haarlok die hij altijd achterover kamde wou niet op z'n plaats blijven. Hij maakte hem nat met zeep en toen bleef de kuif na heel wat kammen en borstelen zitten. Daarop trok hij zijn jas aan, zette zijn hoed op en ging een pasje achteruit om zich van alle kanten te bekijken. Ja, hij was de best geklede man in Carringbush, daar was geen twijfel aan.

Toen hij door de keuken ging zat zijn moeder in haar oude schommelstoel bij de kachel te naaien.

„John,” zei ze zachtjes. „John, ik hoop dat je doet wat ik je gevraagd heb, dat je de toto niet weer...”

„Nu niet, moeder,” onderbrak hij haar. „Ik heb haast.” Hij wou alle kans op een twistgesprek met zijn moeder over de heropening van de toto vermijden. Hij hield op zijn manier van zijn moeder. Hij wilde haar geen verdriet doen, maar hij wist dat hij zijn zin zou doorzetten wanneer het er op aan kwam.

Hij liep naar Jackson Street en richtte zijn schreden toen naar de zaal op het terrein van de St. Joseph's kerk. Hij beefde een beetje en zijn hart bonsde. John West was geïnteresseerd in Mrs. Moran omdat hij haar toestemming nodig had om de valdeuren aan te brengen, maar hij was ook in haar dochter geïnteresseerd. Nellie was een mooi meisje. Hij keek graag naar haar als ze voorbij liep en met haar lange rokken zwaaide, en soms was er ook iets in de manier waarop ze naar hem keek wanneer hij op de kleine voorveranda stond. Hij had haar voor het eerst ongeveer drie maanden nadat hij de toto geopend had opgemerkt. Sindsdien had hij haar vaak gezien, maar had haar nooit aangesproken. Hij informeerde langs een omweg naar haar.

Ze was nadat ze de kloosterschool afgelopen was vaak bij haar tante buiten de stad gaan logeren. Een paar keer had hij haar zien paardrijden op een paard van de manege in Jackson Street. Ze zag er erg mooi uit in haar amazone en had een uitstekende zit; op een dameszadel nog wel. Mrs. Moran had een klein zaakje in hoeden en japonnen aan het andere eind van Jackson Street, en hij vermoedde dat ze het in verband met de slechte tijdsomstandigheden niet breed hadden. Nellie's vader was blijkbaar overleden.

John West werd bij elke stap nerveuser. Vanavond zou hij aan Nellie voorgesteld worden. Wekenlang had hij tegen zichzelf gezegd dat hij verliefd op Nellie was — dat hij met haar trouwen zou. Hij had zelfs dikwijls van haar gedroomd.

Als het vrouwen betrof kwam John West's verlegenheid nog steeds aan den dag. Hij had geen zusters; niemand had hem ooit iets verteld over geslachtsomgang en hij had er ook nooit iets over gelezen. Hij had al vroeg last gehad van de drang naar de andere sexe, maar door zijn schuchterheid en onwetendheid was hij niet in staat geweest die rusteloze gevoelens te bevredigen. Eerst dacht hij dat er iets niet in orde was met hem, maar uit de dingen die hij andere leden van de straatschendersclub van opgeschoten jongens hoorde zeggen maakte hij op dat die lichamelijke tintelingen, die rusteloosheid, normaal waren.

's Nachts, als hij in bed lag, haalde hij zich vaak de levendigste tonelen van de geslachtsomgang voor de geest, voor zover zijn instinctieve kennis dat toeliet, maar wanneer het er op aankwam met een jonge vrouw te spreken was hij verlegen, schichtig, doodsbang!

Eens had hij in de schoenenfabriek kennis gemaakt met een zinnelijke, appetijtelijke jonge vrouw, die door de andere meisjes met de vinger nagewezen werd, maar die veel chance had bij sommige mannen. John West kwam tot de conclusie dat hij bij die toeschietelijke vrouw zijn verlangens bevredigen kon. Op een wintermiddag, tegen het vallen van de avond, was hij na zijn werk met haar naar de achterplaats van de fabriek gegaan. Hij wist niet goed wat hij met haar beginnen moest. Haar zinnelijke lippen zochten zijn tong en sidderend en bang ging hij met haar op de grond liggen. Het was gauw afgelopen en hij schaamde zich en was dodelijk ontsteld. Die nacht kon hij niet slapen. Zou hij de ergste ziekte krijgen waar hij ooit van gehoord had? Hij sloeg de 'huisdokter' op, die zijn moeder in haar slaapkamer bewaarde, maar er stond niet veel in over het onderwerp en hij werd er niet wijzer van. Na een week, waarin hij overdag door angst geplaagd werd en 's nachts akelige visioenen had, verbeelde hij zich dat hij iets opgelopen had. Zou hij naar een dokter gaan? Daar schaamde hij zich teveel voor en bovendien had hij geen geld. Hij herinnerde zich dat hij Piggy eens had horen zeggen dat je het in een minuut krijgen kon, maar dat je het nooit meer kwijt raakte als je 't erg had. Na enkele angstige weken hield het branderige gevoel echter op en daarmee zijn angst.

Hij besloot nooit meer in de buurt van dat soort vrouwen te komen. Hij zou wachten tot hij het meisje ontmoette van wie hij soms droomde — een mooi, rein meisje met wie hij dan na verloop van tijd trouwen zou.

John West liet zijn hoed in het voorportaal achter, maakte onbeholpen zijn entrée in de zaal, en bleef vlak bij de deur staan. Hij zag Mrs. Smith die zich mooi opgedost had zonder er in te slagen haar logge figuur te verbergen, bij de vruchten- en groentestand staan, waar ze verkoopster was.

Het was een typische kerkbazar — met stalletjes en

wafelkramen en tombola's en vrouwen die druk in de weer waren en een geroezemoes van stemmen. De vrouwen spreidden een kwistige variatie van lange rokken en hoog opgemaakte hoeden ten toon en de mannen droegen bakkebaarden, snorren en hoge boorden.

John West was gedoopt als rooms katholiek. Toen hij en zijn broers nog kleine kinderen waren had hun moeder hen dikwijls Zondagsmorgens meegenomen naar de mis in de St. Joseph's kerk. Ze liet ze naar de biecht en de communie gaan, maar toen ze naar school gingen, ging ze minder naar de kerk en nam hen haast nooit mee. Op de openbare school kregen ze geen godsdienstonderwijs, zodat John West en zijn broers al gauw niets meer aan hun godsdienst deden en slechts in naam katholiek waren. De laatste jaren was Mrs. West echter begonnen weer geregeld naar de mis te gaan en de Sacramenten in ontvangst te nemen, maar de zoons gingen ondanks haar van tijd tot tijd herhaalde pogingen nooit met haar mee.

„Hello, Mrs. Smith,” zei John West. „Hoe maakt u het?”

„Hoe gaat 't met u, Mr. West?”

Hij ging van de ene op de andere voet staan en kreeg een kleur. „Uh — d'r zijn zijn heel wat mensen, hè, Mrs. Smith? Ze zullen wel heel wat geld ophalen.”

„Ja, Mr. West. Kijk, daar staat Miss Moran.”

„Ja, ja, ik zie haar.”

Nellie Moran verkocht allerhande snuisterijen aan een stalletje bij de zijdeur. Ze zag er bijzonder knap uit in haar lange rokken, haar stijf ingepende middel en met haar kastanjebruine haar dat achterop haar hoofd in een knoet opgebonden was onder een hoog opgemaakte hoed die met nagemaaakte vruchten en bloemen was versierd. Precies zoals de plaatjes van mooie vrouwen die je in de etalage van de kunsthandel in Jackson Street ziet, dacht John West.

Ze gingen naar haar stalletje en wachtten een paar minuten tot ze vrij was. John West's hart bonsde, hij had zenuwtrekkingen in zijn maagstreek en zijn grote oren waren vuurrood.

„Nellie, hier is iemand die ik je even wou voorstellen.”

„O, is U het, Mrs. Smith. Leuk publiek, hè?”

„Ja, Nellie. Je kent Mr. West nog niet, hè?”

„Nee, ik geloof van niet.”

„Dit is Mr. John West. Mr. West, dit is Miss Nelly Moran.”
Nellie antwoordde met een bedeesd stemmetje: „Goeden-
avond, Mr. West.”

„Uh — goedenavond Miss Moran, uh — ’n massa mensen,
hè?”

„Ja, ’n leuk publiek.”

„Uh — zullen wel heel wat geld ophalen.”

„Ja, en voor een goed doel.”

„Dat zou ik ook zeggen.”

Nellie Moran bloosde. John West was ervan overtuigd dat het voor haar een aangename verrassing was, maar ondanks die gedachte kwam hij niet over zijn afschuwelijke verlegenheid heen.

„We hebben ook tombola’s, Mr. West,” zei Mrs. Smith.

„Wat verloot jij, Nellie?”

„Er zijn twee tombola’s aan de gang met lootjes van three-
pence . . .”

„Ik neem voor een pond lootjes,” onderbrak John West haar en haalde een souverain te voorschijn. Daar moest Nellie wel van onder de indruk komen — voor een pond lootjes zonder dat hij wachtte om te horen wat voor prijzen er waren!

Nellie Moran uitte haar verrassing in overdreven woorden: „Goeie genade! Dank U wel, hoor, Mr. West! Geweldig!”

Er kwamen weer klanten aanzetten om het stalletje en Nellie Moran excuseerde zich en begon ze te helpen. Nadat hij beloofd had dat hij nog eens aan zou komen ging John West een beetje rondlopen. Hij zag een paar mensen die hij kende en die zich schenen te verwonderen over zijn aanwezigheid. Onder hen bevond zich sergeant Devlin in eigen persoon, in burger.

„Zo, zo, beste jongen,” begroette hij John West joviaal en ze gaven elkaar een hand. „Verdraaid, wie had dat gedacht, Jack West, ouwe jongen, dat ik jou hier zou aantreffen? Het doet me plezier dat jij ook je portie doet voor een goed doel.”

„Ik draag altijd bij voor een goed doel,” antwoordde John West bruusk. „Dat kunnen alle mensen je vertellen.”

„Natuurlijk, en je hebt allerlei soorten van goeie doelen,

maar ik ken geen beter doel dan mee te helpen Gods Bedehuis te verbouwen."

John West knikte dat hij het daar mee eens was. Devlin zou niet zo verdomd vriendelijk zijn als hij geweten had dat Cummin's Tea Shop de volgende morgen weer opening, dacht hij.

Devlin riep een pastoor die in de buurt stond. „Eerwaarde, ik geloof niet dat U Mr. John West kent. Mr. West, dit is pastoor O'Toole."

Pastoor O'Toole was een dikke Ierse priester met een rood gezicht, van het type dat van lekker eten houdt en op een verstandige manier een patertje-goed-leven-leidt. Zijn neus was een zogenaamde bourgogne-neus, zijn vlees pafferig, zijn ogen hadden wallen en zijn lippen waren zinnelijk; toch maakte zijn gezicht een aangename indruk en straalde goedgezindheid voor alle mensen uit, speciaal voor de katholieken.

De pastoor wachtte er niet lang mee een bijdrage te vragen voor het Herbouwingsfonds van de Kerk, en toen John West hem vijf souverainen gaf, werd de blijdschap van de brave pastoor slechts overtroffen door de blijdschap van de brave sergeant die met een stralend gezicht uiting gaf aan zijn goedkeuring.

Onder luid gebabbel en drukdoenerij liep de bazar langzamerhand ten einde, en toen de rommel opgeruimd was vroeg John West verlegen maar vastbesloten of hij Nellie Moran naar huis begeleiden mocht.

„Mama is er ook," antwoordde ze, „dus dan moet U haar ook thuisbrengen."

John West dacht aan de valdeuren en was in zijn schik. Het duurde niet lang of hij herkende Mrs. Moran, die op hen toekwam. Ze had rood haar en was een vrouw die er met haar gladde velletje en haar dunne middeltje nog knap uitzag voor haar leeftijd. Men had haar bijna voor een zuster van Nelly kunnen houden.

„Daar heb je moeder al! Mama, dit is Mr. John West."

„Dat hoeft niet; ik ken hem al. Hem en zijn hoe-noem-je-'t-ook-weer winkel," zei ze vrolijk en zonder de minste kwade bedoeling.

„Mijn toto wordt eerlijk gedreven; iedereen krijgt zijn eerlijke portie," antwoordde John West.

„Daar weet ik niets van, jongmens, maar ik wou dat U er een eind aan maakte, dat die lompe kerels over mijn erf lopen wanneer de politie in aantocht is. Ik heb ze die avond gezien.”

„Dat spijt me,” antwoordde John West. „Dat hebben ze tegen mijn instructies gedaan.”

„Zorg er in ieder geval voor dat het niet weer gebeurt. Uw toto-zaak is een nagel aan mijn doodkist. De hele middag hoor ik het heen en weer geloop en gemompel van stemmen. Goddank kan ik niet horen wat ze allemaal zeggen, want als ze schreeuwen is het 'n boeventaaltje. Ik vrees dat er onder Uw bedienden een paar ordinaire types zijn, Mr. West.” Ze sprak op een luchthartige toon die in tegenspraak was met haar woorden. John West mompelde iets van dat het voortaan rustiger zou worden. Terwijl ze langzaam naar huis opliepen praatten ze over het weer en de bazar. John West vermeldde en passant zijn schenking aan het kerkfonds en dacht: dat geld haal ik er wel uit door de goeie opinie die ze van me krijgen. Hij besloot dat het beter was een poosje te wachten permissie te vragen voor het aanbrengen van de valdeuren. Terwijl hij naast Nellie wandelde voelde hij een eigenaardige opwindning. Hij hoopte dat hij gelegenheid zou krijgen haar alleen te spreken, maar toen ze bij Mrs. Moran's huis kwamen zei Mrs. Moran: „Tijd om naar bed te gaan, Nellie. Goede nacht, Mr. West.”

Twee maanden later gaf Mrs. Moran hem toestemming de twee valdeuren te laten maken tegen een vergoeding van een souverain per maand. Uit haar kennelijke tegenzin maakte hij op dat hij gelijk had gehad, toen hij aannam dat de Morans het krap hadden.

De twee concurrerende toto's zetten hun zaak voort en er ontstond een harde strijd tussen de drie eigenaars. John West ging door zijn hogere uitkeringen en zijn flair voor organisatie met het leeuwendeel van de buit strijken, en zijn werkkapitaal overschreed de £ 1000. Het was niets ongewoons als de mededingers slaags raakten, en ook in dit opzicht bleef John West dank zij Piggy, Bloemkool Dick, Sugar en Mick O'Connell meester van het terrein.

Tijdens een verbitterde scene met zijn moeder, die een week na de heropening van de toto plaats vond, was John West uit zijn slof geschoten en had hij tegen haar gezegd dat dat gezanik hem begon te vervelen. Als zijn manier van leven haar niet aanstond zou hij het huis wel uitgaan en ergens anders gaan wonen. Ze begon te huilen en smeekte hem te blijven. In de weken die daarop volgden begon haar oude verbittering weer op te komen en deed de oude gespannen atmosfeer weer zijn intrede in het gezin.

De voorzijde van de winkel was nog steeds gesierd met het uithangbord en de theekist stond nog in de etalage als een stoffig onbeheerd voorwerp, maar de voordeur bleef verzekerd door middel van kettingen en bouten. De klanten kwamen de zaak door de achterpoort binnen en verlieten die op dezelfde manier.

De zaken namen zo'n vlucht dat John West drie maanden later Joe en Jim Tracey, een maand voordat de staking in een compromis eindigde, weer in dienst nam in de toto. Joe had zich daartoe laten verleiden door het geloof dat er geen invallen meer zouden komen en Jim Tracey kwam terug omdat hij geen droog brood meer had.

Er waren weer nieuwe stemmen opgegaan die protesteerden tegen de gok-manie; van de kansel zowel als in de buurtkrant. Zelfs de bladen in de city, die veel ophef van de kwestie hadden gemaakt bij de vorige invallen, maakten een paar toespelingen op de toto-zaken in Carringbush.

Zes maanden lang na de heropening trof John West de uitgebreidste voorzorgsmaatregelen tegen de invallen van de politie; daarna kwam hij echter tot de overtuiging dat Devlin zo onder de indruk was geraakt van zijn vrijgevigheid ten opzichte van de katholieke kerk dat hij hem verder met rust zou laten. Zijn waakzaamheid verslapte. Toen kwam op een Zaterdagmiddag tegen het midden van 1895 een grote brik met stille agenten uit Jackson Street Silver Street ingereden. Toen de inzittenden begonnen uit te stappen bij de toegang naar het laantje aan de achterkant, herkende een van de uit-

Wijkposten een hunner als agent Grieve in eigen persoon. Bij de paniek en de vechtpartij die ontstonden werd Jim Tracey gepakt voordat hij naar Mrs. Moran's erf kon ontsnappen. Tot zijn ongeluk had hij een bundeltje kaartjes en drie toto-lijsten onder zijn arm, die onmiddellijk in beslag werden genomen als wettige bewijsstukken. Tracey was de enige die in Cummin's Tea Shop gearresteerd werd, maar bij de gelijktijdig gehouden raids op de twee andere toto's werden de eigenaars zelf geknipt; de een door sergeant Devlin en de ander door agent Brogan.

Laat op de middag stortte John West borgtocht voor de bleke en doodsbenauwde Tracey. Hij probeerde hem op te beuren door tegen hem te zeggen dat hij zijn boete zou betalen, maar Jim Tracey ging met een benepen hart en bevend naar zijn vrouw en zijn jonge kind.

De citybladen gaven uitvoerig verslag van de rechtzaak tegen de totohouders, en de belangstelling in Carringbush en ook daarbuiten was enorm.

De strenge jonge politierechter, die John en Joe West de vorige keer verhoord had, sprak in zijn requisitoir van „een schuldige, die nu niet terecht stond,” en veroordeelde ieder van de beklagden tot drie maanden gevangenisstraf, niet te vervangen door een boete. Niemand was zo verbaasd en woedend als John West. Hij zag dat Jim Tracey doodsbleek werd en ineenzakte tot hij bijna flauw viel.

Toen ze Jim wegleidde zag John West Mrs. Tracey, een armelijk vrouwtje, die de sporen van vergane schoonheid vertoonde, haar man omhelzen, die zijn hoofd liet hangen van verdriet en schaamte. De vrouw strompelde daarop krampachtig snikkend weg uit de stampvolle rechtszaal. John West trad heel bedeesd op haar toe en wou haar troosten. Ze hief haar hoofd met de verfoemfaaide haren op en zei op bittere toon tussen haar snikken door: „Zo — nou heb je je zin, hè?”

Op een avond, ongeveer zes weken later, klopte agent Brogan in burger bij John West aan.

„Zou ik je even onder vier ogen kunnen spreken?” zei hij, toen John bij de keukendeur kwam.

Ze liepen langs het zijpad naar het hekje voor aan de straat. Brogan zei zenuwachtig: „Sergeant Devlin heeft me niet gestuurd, maar...”

„Jij en sergeant Devlin kunnen voor mijn part naar de bliksem lopen.”

Dat schijnheilige, kruiperige individu heeft me onder valse voorwendsels tientallen souverainen afhandig gemaakt, dacht John West.

„Uh... je begrijpt de situatie niet,” antwoordde de agent terwijl hij een stapje achteruit deed. Hij voelde zich tegenover John West als de omgekochte tegenover de omkoper: minderwaardig, en zich bewust dat hij altijd geminacht zou worden al hielp hij hem nog zoveel.

„Die begrijp ik heel goed,” zei John West. „Je moet alleen oppassen dat ik geen boekje over je open doe dat je geld van me aangenomen hebt.”

Dat was natuurlijk bluff, maar het zat hem dwars dat hij de toto moest opgeven en weer als gewone boekmaker zou moeten beginnen in het hotel aan de overkant, en daarom zon hij op weerwraak.

„Dat ben je toch niet van plan, John?” zei Brogan.

„Nee? Dat zal je 's zien.”

Brogan, die gokte en dronk, met meiden uitging en in het algemeen boven zijn stand leefde, begon het uitblijven van de souverainen die hij geregeld van John West gekregen had te voelen en liet zich daarom niet van zijn apropos afbrengen. „Dat zal je wel uit je hoofd laten,” zei hij zelfverzekerd en op gedempte toon, „als je gehoord hebt wat ik je te zeggen heb. Zoals ik je daarnet al zei, sergeant Devlin heeft me niet gestuurd, maar ik geloof dat je de toto weer zou kunnen openen zonder veel last te ondervinden.”

„Hoe bedoel je?”

„Nou, 't zou je niet meer dan vijf souverainen per week kosten en verder wordt er geen woord over gesproken.”

„Wat zeg je? Vijf souverainen voor Devlin en vijf voor iedere smeris in deze wijk zeker ook nog. Ik heb er genoeg van een afkoopsom te betalen die me toch niets oplevert.”

„Met vijf souverainen ben je van alles af. Het is mijn wijk. De agenten die het je dus lastig kunnen maken

zijn Devlin en ik. En al wat je te doen hebt is dat je mij vijf souverainen in de week geeft en dan garandeer ik dat je geen last krijgt."

"Hoe weet ik dat Devlin zich afzijdig zal houden? Ik dacht dat je zei dat Devlin je niet gestuurd had?"

"Om je de waarheid te zeggen, Devlin staat er eigenlijk buiten, heb ik je al gezegd," zei Brogan terwijl hij veelbetekenend kuchte. "Dat zou hij zich niet kunnen permitteren. Maar als je mij elke week vijf souverainen geeft zal Devlin je met rust laten. Een goede verstander heeft maar een half woord nodig. Maak de winkel weer open, dan zal je het zelf wel merken. 't Is natuurlijk mogelijk dat je het later ook met een paar van de anderen op een accoordje moet gooien; je weet hoe ze zijn."

"Ja, en of ik dat weet!" zei John West. "Maar goed. Het schijnt dat ze me weer het vel over de oren willen halen. Kom morgenavond bij me aan, maar denk er om: geen flauwe kul! Ik wil niet dat alle smerissen in Carringbush bij me aan de deur komen."

"'t Komt in orde, Mr. West."

John West ging in staat van grote opwinding naar bed. Net op het ogenblik dat hij zich vrijwel bij zijn nederlaag had neergelegd, was er een oplossing opgedaagd. Hij had al tegen zijn bedienden en klanten gezegd, dat hij de kat een poosje uit de boom zou kijken, en nu zou plotseling zijn opsnijerij dat hij 'die verrekte smerissen binnenkort wel mores zou leren', waar gemaakt worden.

Door het gesprek met Brogan werd zijn vertrouwen in de macht van steekpenningen hernieuwd. Voor geld was iedereen te koop; het hing maar van het bedrag af, was zijn eindconclusie. Hij nam zich voor in de toekomst steeds volgens dat principe te werk te gaan.

Morgen zou hij zijn mensen in allerijl bij elkaar zoeken en organiseren, zodat de toto de volgende Zaterdag weer open kon gaan. Ditmaal zou de toto open blijven. Hij zou alles riskeren — tot gevangenisstraf aan toe. En wie ook tussenbeide kwam, hij zou ze omkopen of uit de weg ruimen.

Op een Vrijdagavond, zes weken later, zaten een dertig man in de toto bijeen achter de gegrendelde deuren. Ze bespraken de vooruitzichten van de races die de volgende middag in de Mooney Vallei gehouden zouden worden en slóten illegale weddenschappen af. Buiten hilde de wind en zware regens ruisten om het gebouw. John West zat aan een tafel in de achterkamer met zijn rug naar de valdeur en schreef bij het licht van een petroleumlamp, die op de hoek van de tafel stond, op een grote kartonnen lijst.

Er was geen overlast van de politie geweest sinds hij de toto weer geopend had. Hij had zich eerst wel ongerust gemaakt dat Brogan misschien buiten Devlin om opgetreden was, en hij zorgde er daarom voor dat hij Devlin van tijd tot tijd aansprak op straat alsof hij hem toevallig ontmoette. Het was duidelijk aan de houding van de sergeant te merken dat hij het leeuwendeel kreeg van de vijf souverainen die Brogan elke Vrijdag bij hem kwam ophalen.

Toen de toto weer opening begon zijn moeder weer te jammeren, maar haar zoon verzekerde haar dat hij positief wist dat er geen gevaar bestond voor invallen van de politie. Het scheen dat ze hem op zijn woord geloofde, of misschien berustte ze wel in het onvermijdelijke, en nu gaf de toto thuis nooit meer aanleiding tot gekibbel. De enige vervelende gebeurtenis in de afgelopen weken was de heropening van de twee concurrerende toto's geweest tijdens hun gedwongen afwezigheid. John West verdacht Brogan en Devlin er van dat zij daar op de een of andere manier van profiteerden. In ieder geval was zijn toto verreweg de drukst beklante en meest efficiënt georganiseerde; hij verdiende in doorsnee veertig pond per week.

Plotseling werd er op de achterdeur geklopt. Het was de oude code. Sinds de toto weer geopend was had hij een nieuwe code ingevoerd. John West keek met een bevreemd air op. Piggy aarzelde en nam toen de ijzeren bout van de deur.

Er was iets eigenaardigs in de man die binnenkwam, waardoor eerst Piggy's ogen, toen die van tientallen anderen, strak op hem gericht werden. Hij was van mid-

delbare leeftijd; zijn armoedige drijfnatte jas hing slap om zijn ongelofelijk uitgemergelde lichaam, en zijn schouders waren zo krom dat ze bijna over zijn ingevallen borst heen hingen. Zijn ogen zagen eruit als gaten in een deken en zijn hoofdhaar was afgeschoren. Hij zag er precies uit als een half verdronken dier. Niemand scheen hem te herkennen. Bij zijn binnenkomst was er een dreigende stilte in de kamer ontstaan.

De man deed een paar stappen in de richting van John West en keek hem over de tafel aan. Zijn lichaam zag er des te zonderlinger uit doordat hij stond tussen de lamp op tafel en de lichtstreep die door de deur uit de winkel scheen.

John West nam de man enkele ogenblikken op; er kwam een uitdrukking van verwondering in zijn ogen, hij ging stijf rechtop zitten en toen ging hem een licht op.

„Here God!” zei hij met een hese stem. „Jim Tracey!” Zijn spanning scheen door het uitspreken van de woorden te zijn opgeheven. Hij schoot in een harde lach en hield zijn hoofd achterover.

„Er valt niets te lachen, West!” Iedereen in de kamer bleef gespannen toekijken. In de winkel was het ook doodstil en een paar man verdrongen zich in de deuropening en keken hun ogen uit en luisterden.

De lach in John West's keel werd gesmoord.

„D'r valt niets te lachen, stuk secreet met je kromme poten!”

„Kalmere 'n beetje, Jim,” zei John West nerveus en wierp een steelse blik in de richting van Piggy. Piggy kreeg weer macht over zijn spieren en ging vlak achter Tracey staan, klaar om handelend op te treden.

„Waarom zou ik m'n mond houden? Je hebt mij één kaal pondje per week betaald, en toen ik de bak indraaide heb je m'n vrouw en baby laten stikken. Als Eddie Corrigan en zijn vrouw er niet geweest waren, waren ze verhongerd.” Tracey was buiten zichzelf van woede, zijn stem sloeg over in een hysterisch gekrijs.

„Waarom laten jullie je nog steeds door hem bedonderen? Jullie leggen het toch af. En als er weer een inval komt laat hij zijn helpers de bak indraaien en geeft hun vrouwen geen cent.”

John West wist niet wat hij zeggen moest. Dit was een slechte reclame. Hij had Tracey volkomen vergeten. „Hoe kon ik weten dat je vrouw en je kind er zo be-roerd voorstonden? Ze zijn niet bij me gekomen,” zei hij, maar hij wist dat het een smoesje was. „Je kan morgen weer aan het werk gaan en ik verdubbel je loon. Ik sta altijd klaar om iemand te helpen, dat weet je, Jim. Ik wist het heus niet.”

„Wist het heus niet! Kon je niet schèlen! Ik zou niet weer voor je willen werken, nog voor geen veertig sou-vereinen per week. Ik ga de volgende week naar Kal-oorie.”

John West kreeg 't te kwaad onder de honende woorden van Jim Tracey. „Ga waarheen je wil, verdomme, als je er zo over denkt!”

Ineens gaf Tracey John West een vinnige klap met zijn vlakke hand in zijn gezicht. „Voordat ik wegga sla ik je eerst op je lazerij. Sta op en verdedig je.” John West kroop achteruit en keek wanhopig om zich heen of er redding opdaagde. Piggy nam een sprong naar voren, pakte Tracey's rechterarm vast in een vuile greep en draaide hem op zijn rug. Tracey worstelde heftig om los te komen en richtte zich weer tot de klanten die met open mond toekeken. „Hij heeft deze zaak geopend met geld dat hij verdiend had met een postduivenvlucht die zuiver oplichterij was. Hij incas-eerde vroeger drie en dertig en een derde procent!” Plotseling rukte hij zich los uit Piggy's greep, draaide een slag om en nam een duik over de tafel naar John West, die achteruit schoot en zijn stoel omgooide. Piggy greep Tracey direct weer beet, en sleepte hem met behulp van Bloemkool Dick, die uit de winkel was komen aanlopen, naar de achterdeur. Tracey probeerde weerstand te bieden. „Ik zal jullie nog wat anders vertellen,” schreeuwde hij. „West hangt de namen van alle paarden die teruggetrokken worden niet op en jullie verliezen je geld aan paarden die niet eens starten. De postduiven brengen de namen van de gescratchte paarden binnen, maar hij schrijft ze niet op het bord. Dat is de waarachtige waarheid! Ik weet 't! 70 hesteelt hij jullie iedere dag!”

... werd terwijl hij zich voortdurend probeerde los
... orstelen en door bleef schreeuwen naar de deur ge-
... d. Piggy maakte de deur met één hand open. Ze
... en de druipende gestalte zonder meer naar buiten
... et hondenweer en grendelden de deur achter hem.

... volgende jaar bracht een periode van ononderbro-
... voorspoed voor John West.

... tegenwicht voor de uitbarsting van Jim Tracey
... maakte hij bekend dat iedereen die de gevangenis inging
... voortaan een schadeloosstelling van £ 50 zou krijgen
... voor een gevangenisstraf van drie maanden of minder,
... m van £ 100 voor een langere gevangenisstraf. Hij liet
... een vals bericht verspreiden dat hij Tracey's reis naar
... Calgoorie betaald had. De totogokkers profiteerden van
... de onthulling van Tracey — de namen van alle paarden
... die teruggetrokken werden, werden daarna op het bord
... genoteerd.

De zaak ging steeds vooruit tot zijn winst ruim vijftig
... pond per week bedroeg en zijn bank-deposito tot over
... de £ 5000 steeg. Het zaakje ging zo gesmeerd dat er
... gokkers buiten Carringbush bij hem kwamen om te wed-
... den of gebruik te maken van de telefoon die sinds kort
... de plaats van de postduivendienst had ingenomen. Grote
... bookmakers uit de city, die hun surplus ergens anders
... wilden plaatsen om geen al te groot risico te lopen,
... aarzelden niet hun overschot op één paard bij de jonge
... Jack West te lozen.

Het enige wat voor John West niet op wieletjes ging
... was zijn 'romance' met Nellie Moran. Wanneer hij eens
... in de maand bij haar moeder kwam om de huur te be-
... talen, zoals overeengekomen was, was Nellie beleefd en
... vriendelijk tegen hem; wanneer ze elkaar op straat ont-
... moetten — en hij verzon van alles om haar zo dikwijls
... mogelijk te ontmoeten — bloosde ze als ze zijn zenuw-
... achtige groet beantwoordde. Hij begon zo nu en dan
... naar de Mis te gaan en liep dan soms met Nellie en
... haar moeder mee naar huis. Hij kwam er al spoedig
... achter dat Nellie ook omgang had met een ander jong-
... mens, een onderwijzer, met wie ze van tijd tot tijd naar
... een dancing of naar een revue ging. Zijn besluit nam

met de maanden een vastere vorm aan. Eindelijk vroeg hij of Nellie met hem mee wou gaan naar een varieté-theater. Ze nam de uitnodiging aan, maar helaas, haar moeder ging mee.

Hij dacht er over dansles te nemen, maar werd daarvan weerhouden door zijn timiditeit en zijn lange omgang met de 'rowdies', die op dansen neerkeken en het onmannelijk vonden.

Op een keer zat hij in zijn kantoor over zijn amoureuze moeilijkheden te piekeren, toen sergeant Devlin het achterplaatsje van de toto opliep en hem nieuws bracht over een heel wat ernstigere aangelegenheid.

John West hoorde Mick O'Connell zeggen: „U komt zeker een pakje thee kopen, sergeant. We hebben deze week een merk dat we tegen verminderde prijs van de hand doen, of misschien kan iemand als U met een groot gezin een blik Griffin's gebruiken van zeven pond? Zoals ook op het etiket staat, 'Er is maar één T in Australie — Griffin's Blauw Etiket', en al prefereer ik wat mij betreft een propje op z'n tijd, moet ik toegeven...”

„Hou op met je geleuter,” viel Devlin hem in de rede. „Als je niet slaapt lul je uit je nek. Sta op met je luie kont en zeg tegen John West dat ik een woordje apart met hem hebben moet.”

„Bestig hoor, maar daar hoef ik niet voor op te staan. Loop maar gewoon door naar de huiskamer, zoals de spin tegen de vlieg zei. Hij zit in de kassiersafdeling zijn geld na te tellen,” hoorde hij Mick zeggen.

John West was enigszins verrast dat Devlin bij hem aankwam, want dit was de eerste keer dat hij hem op kwam zoeken in de zaak sinds de eerste inval. „Zijn er moeilijkheden, sergeant?”

„Moeilijkheden bij de vleet voor ons alle twee. Al die verhalen dat ik geen enkele poging doe om je toto te sluiten, en dat geschrijf aan de kranten heeft het hoofdbureau in Melbourne ertoe gebracht een minder vriendelijk standpunt in te nemen ten opzichte van het gokken in Carringbush. Ik heb uit welingelichte bron vernomen dat ze van plan zijn een inval te doen bij jou, zowel als bij Ryan en Cohen.”

John West ging achteruit op zijn stoel zitten met zijn handen uitgestrekt op tafel. Hij was diep in gedachten verzonken. Hij haalde een revolvvertje uit zijn zak en begon ermee te spelen.

Devlin liet zijn lichaam, dat nog dikker was geworden, op een stoel neerploffen. Hij wiste zijn voorhoofd af. „Misschien had ik zo nu en dan een inval in de toto's moeten doen om het hoofdbureau van de wijs te brengen, zoals ik ook voorgesteld heb. Maar dat zou ik nòg kunnen doen; beter laat dan nooit. Ik zal aanstaande Zaterdag een inval bij jullie alle drie doen.”

John West sloeg zijn ondoorgrondelijke ogen op en keek hem strak aan.

„Ik zal er natuurlijk voor zorgen,” zei Devlin direct daarop, „dat ik alleen maar een paar van je mensen arresteer, en dat jij en Joe buiten schot blijven.”

„Ik heb je toen al gezegd, sergeant, er moeten geen invallen meer komen. Als er ooit weer iemand voor het gerecht komt voor dingen die van hieruit ondernomen zijn, sta ik er heel slecht op. Het kan me niet schelen of je een inval doet bij de anderen, als je mijn zaak maar met rust laat.”

„Maar snap je het dan niet, Jack? Op het hoofdbureau zeggen ze dat ik jou te goedgezind ben, dat ik geen poging doe om je te pakken omdat ik door je betaald word. Moeten zij nogal zeggen, die schoeljes. Het is een kwestie van de pot die de ketel verwijt. Tien jaar geleden is er een Koninklijke Commissie ingesteld op grond van beweringen dat er bij de politie steekpenningen werden aangenomen, en toen zijn er mooie dingetjes aan het licht gekomen, dat kan ik je verzekeren. Maar natuurlijk is alles heel netjes gesust.”

Er kwam een uitdrukking van verongelijkheid op zijn gezicht toen hij er vlak daarop zei: „Ja, dat moeten zij vooral zeggen! Zij moeten vooral iets van mij zeggen, die een heilige ben in vergelijking met de meeste detectives in de city of Melbourne!”

„Je zegt dus dat er daar mensen zijn die steek..., ik bedoel die niet ongeneigd zouden zijn samen te werken. Nou, dan kunnen we toch iets in die richting proberen?”

„Nee, Jack! Dat gaat niet! Ik heb toch al een te groot

risico genomen. Je moet me niet vragen nog verder te gaan!"

Plotseling boog Devlin zich over de tafel met een gezicht of hij John West iets dringends had mee te delen. „Waarom sluit je de zaak niet, Jack? Jij hebt een paar centen opzij kunnen leggen, maar de moeilijkheden voor...”

„Wie denk je dat je voor hebt, zeg?” John West maakte over de tafel een aggressief gebaar in de richting van Devlin. „Deze toto blijft open tot het mij goeddunkt hem te sluiten! En ik ben niet van plan hem nu te sluiten alleen maar omdat jij 'm begint te knijpen. En het bevalt me allerm minst zoals dat protectie-geld om zich heen blijft grijpen. Ik betaalde eerst alleen Brogan en nog een paar anderen, en toen kwam Grieve en deed een inval bij me. Nu betaal ik jou en Brogan en anderen, en nu wil de politie in de city een inval bij me doen. Waar is het eind van dat alles?”

Devlin zei beduusd: „We zullen de zaken voor het ogenblik laten zoals ze tussen ons zijn. Misschien kan ik later de een of andere regeling met een paar mensen in de city voor je maken.”

„Je kan niet verwachten dat ik blijf betalen voor protectie die ik niet krijg. Als de citypolitie begint het me lastig te maken wordt de toestand zo, dat ik jou ook niet meer kan betalen.”

Devlin had de laatste tijd gemerkt dat de man met de dag aanmatigender en brutaler werd. John West had hem in zijn zak, en Devlin wist het.

„Je hoeft niet zo'n toon aan te slaan en zo'n grote mond tegen me op te zetten. Ik heb je geholpen een fortuintje te verdienen. Als je me nu in de steek laat zal ik aan iedereen vertellen wat er de laatste paar jaar hier in Carringbush aan de hand geweest is.”

„Dat zal je wel uit je hoofd laten, sergeant. Daarvoor is je eigen huid je te lief,” zei John West terwijl hij de revolver draaiend opgooide en hem behendig weer opving. „We zullen er verder niet meer over praten, maar ik verwacht dat je alles zal doen wat je kan om me te waarschuwen wanneer de inval op komst is.”

All right. Als ik wat uitvind zal ik je op de hoogte

ouden. Trek je maar niks van mijn boze bui
wel me vandaag alleen een beetje opgelaten.”
John West scheen niet naar hem te luisteren. Zijn lip-
pen waren opeengeklemd en zijn ogen omlaag geslagen.
„Zoals ik al zei — neem maar geen notitie van mijn uit-
wal. Ik zal mijn uiterste best doen er achter te komen
wanneer ze komen, en ik denk wel dat het niet lang zal
duren. En dan nog iets. Je moet goed uitkijken dat er
hier geen verklikkers komen wedden. Zo zullen ze wel
te werk gaan. Om bewijsmateriaal in handen te krijgen
zullen ze spionnen naar jou uitsturen om op paarden te
zetten, en de kaartjes voor het gerecht te kunnen over-
leggen.”

Bij deze laatste opmerking hief John West zijn hoofd op.
„O, nou snap ik 't! Ik zal er voor zorgen dat ze hier
warm ontvangen worden. Ik zal iedereen bij de poort
laten controleren en ze zullen alleen maar binnen ge-
laten worden als een vaste klant voor hen instaat.”
Hij sprak met een door woede verstikte stem, terwijl
hij met zijn vuist op tafel sloeg. „Ik zal nog meer luize-
posten uitzetten. En hou jij je ogen en je oren open
en je mondje dicht. Laat de rest maar aan mij over.”
Toen Devlin vertrokken was bleef John West grimmig
zitten peinzen. Nu had hij de citypolitie dus tegen zich!
Dat vooruitzicht baarde hem grote zorg, maar aan de
andere kant gaf het hem een gevoel van gewichtigheid
en versterkte het zijn vastberadenheid.

HOOFDSTUK III

*„De gedachte van allen wier belangen in conflict met
de een of andere wet komen, is hoe ze de wet kunnen
ontduiken in hun eigen geval.”*

BALZAC

EEN vracht hooi, geladen op een grote vierwielige
boerenkar en getrokken door twee sterke paarden
reed Jackson Street in. De kar reed voorbij een paar

risico genomen. Je moet me niet vragen nog verder te gaan!"

Plotseling boog Devlin zich over de tafel met een gezicht of hij John West iets dringends had mee te delen. „Waarom sluit je de zaak niet, Jack? Jij hebt een paar centen opzij kunnen leggen, maar de moeilijkheden voor..."

„Wie denk je dat je voor hebt, zeg?" John West maakte over de tafel een aggressief gebaar in de richting van Devlin. „Deze toto blijft open tot het mij goeddunkt hem te sluiten! En ik ben niet van plan hem nu te sluiten alleen maar omdat jij 'm begint te knijpen. En het bevalt me allerminst zoals dat protectie-geld om zich heen blijft grijpen. Ik betaalde eerst alleen Brogan en nog een paar anderen, en toen kwam Grieve en deed een inval bij me. Nu betaal ik jou en Brogan en anderen, en nu wil de politie in de city een inval bij me doen. Waar is het eind van dat alles?"

Devlin zei beduusd: „We zullen de zaken voor het ogenblik laten zoals ze tussen ons zijn. Misschien kan ik later de een of andere regeling met een paar mensen in de city voor je maken."

„Je kan niet verwachten dat ik blijf betalen voor protectie die ik niet krijg. Als de citypolitie begint het me lastig te maken wordt de toestand zo, dat ik jou ook niet meer kan betalen."

Devlin had de laatste tijd gemerkt dat de man met de dag aanmatigender en brutaler werd. John West had hem in zijn zak, en Devlin wist het.

„Je hoeft niet zo'n toon aan te slaan en zo'n grote mond tegen me op te zetten. Ik heb je geholpen een fortuintje te verdienen. Als je me nu in de steek laat zal ik aan iedereen vertellen wat er de laatste paar jaar hier in Carringbush aan de hand geweest is."

„Dat zal je wel uit je hoofd laten, sergeant. Daarvoor is je eigen huid je te lief," zei John West terwijl hij de revolver draaiend opgooide en hem behendig weer opving. „We zullen er verder niet meer over praten, maar ik verwacht dat je alles zal doen wat je kan om me te waarschuwen wanneer de inval op komst is."

„All right. Als ik wat uitvind zal ik je op de hoogte

houden. Trek je maar niks van mijn boze bui aan. Ik voel me vandaag alleen een beetje opgelaten."

John West scheen niet naar hem te luisteren. Zijn lippen waren opeengeklemd en zijn ogen omlaag geslagen. „Zoals ik al zei — neem maar geen notitie van mijn uitval. Ik zal mijn uiterste best doen er achter te komen wanneer ze komen, en ik denk wel dat het niet lang zal duren. En dan nog iets. Je moet goed uitkijken dat er hier geen verklikkers komen wedden. Zo zullen ze wel te werk gaan. Om bewijsmateriaal in handen te krijgen zullen ze spionnen naar jou uitsturen om op paarden te zetten, en de kaartjes voor het gerecht te kunnen overleggen."

Bij deze laatste opmerking hief John West zijn hoofd op. „O, nou snap ik 't! Ik zal er voor zorgen dat ze hier warm ontvangen worden. Ik zal iedereen bij de poort laten controleren en ze zullen alleen maar binnen gelaten worden als een vaste klant voor hen instaat." Hij sprak met een door woede verstikte stem, terwijl hij met zijn vuist op tafel sloeg. „Ik zal nog meer luizeposten uitzetten. En hou jij je ogen en je oren open en je mondje dicht. Laat de rest maar aan mij over." Toen Devlin vertrokken was bleef John West grimmig zitten peinzen. Nu had hij de citypolitie dus tegen zich! Dat vooruitzicht baarde hem grote zorg, maar aan de andere kant gaf het hem een gevoel van gewichtigheid en versterkte het zijn vastberadenheid.

HOOFDSTUK III

„De gedachte van allen wier belangen in conflict met de een of andere wet komen, is hoe ze de wet kunnen ontduiken in hun eigen geval."

BALZAC

EEN vracht hooi, geladen op een grote vierwielige boerenkar en getrokken door twee sterke paarden reed Jackson Street in. De kar reed voorbij een paar

luize-posten, maar die namen er geen notitie van omdat ze naar agenten uitkeken.

De kar sloeg Silver Street in en kwam tot staan bij de ingang naar het laantje. Plotseling ontstond er een krampachtige beweging in het hooi en sprongen twaalf man eruit — stevige knapen met hun politieknuppels in de hand. En een hunner was gewapend met een bijl. Voordat Jigger die op de hoek van het laantje stond zijn mond open kon doen, vlogen zes man het laantje op naar de achterpoort. Daar probeerden Piggy en Bloemkool Dick hen tegen te houden, maar ze werden opzij geschoven. De andere zes man holden om het huis heen naar de voorkant. Nauwelijks waren hun zes collega's op de achterplaats doorgedrongen of er werd op de voordeur gebonkt.

Een hels lawaai brak los in de toto. In de achterkamer lieten Joe West en Sugar Renfrey in allerijl hun werk in de steek en tuimelden over elkaar heen door de valdeur naar het aangrenzende pand. Mick O'Connell kwam het achterplaatsje afgerend en wou hen net achterna gaan, toen hij zich herinnerde dat hij een beloning van £ 50 kreeg als hij gearresteerd werd en drie maanden gevangenis kreeg. Die gedachte bracht hem er toe terug te keren.

Toen de zes mannen tot het volle achterplaatsje doordrongen stoven de klanten als kegels uit elkaar. De agenten deden geen poging hen tegen te houden. De valdeur in de achtermuur van de keet werd door Barney Robinson open gegooid en hij en Flash Alec krabbelden erdoor, waarbij Barney zo ridderlijk was tegen John West (die de ronde maakte op de achterplaats toen de hel losbrak) te roepen: „Kijk uit, Jack!” Jiggers rende de achterplaats op en schreeuwde, al was het ook mosterd na de maaltijd: „De smerissen zijn er! Ze zijn onder een vracht hooi gekomen! Weg, iedereen!” Piggy en Bloemkool Dick vulden hun zakken met het geld dat op de plank in de keet lag, schoten door de valdeur naar het erf van Jigger en kropen in de keuken, waar ze een kop thee kregen van Jigger's vrouw. John West wou hen achterna lopen, maar zag zich de weg versperd door drie agenten. Hij keerde zich zo glad

als een aal om en holde naar de keet, waar twee agenten probeerden hem te pakken. Hij ontweek hen en holde naar de achterdeur van de winkel, maar daar werd zijn weg alweer versperd door de zes man die de voordeur met een bijl hadden ingeslagen.

Mick O'Connell stond middenop het achterplaatsje met de handen op zijn heupen te wachten tot hij gearesteerd werd, en Jigger sprong nog overal rond en deelde advies uit aan klanten die zich al uit de voeten hadden gemaakt „dat ze aan de achterkant moesten zien weg te komen.” Jigger hoopte eveneens gearresteerd te worden en voor minstens drie maanden de bak in te draaien. John West bleef stokstijf staan en keek om zich heen als een opgejaagde dief in een slop zonder eind, tot twee agenten hem stevig beetpakten.

„Waar is dat voor?” zei hij in de hoop dat ze hem voor een klant zouden houden.

„Dat weet je best! We zijn van de politie!”

Scotch Paddy werd uit het laantje, waar hij gearresteerd was na zich met hand en tand verdedigd te hebben, naar de achterplaats gesleept. Mick O'Connell en Jigger werden één voor één bij hun lurven gepakt en in het laantje gesmeten. Mick stond op, klopte zijn broek af en beklagde zich: „Mooi landje is dat. Je kan nog niet eens gedaan krijgen dat ze je arresteren als je het wil!”

Toen ging de telefoon in de winkel en nam een van de agenten de hoorn op.

John West hoorde hem zeggen: „Jack wie? O, U wou dat Jack West twee shilling zette op Kirby in de steeplechase, hè? Maar U spreekt nu met de politie; U zult in deze toto voortaan geen weddenschappen meer kunnen afsluiten.”

„Ik heb niets met deze kwestie te maken. Waarom houdt U mij vast?” zei John West in zijn wanhoop. „Ik ben maar een klant.”

Terwijl hij voortdurend volhield dat hij onschuldig was werd hij gefouilleerd en met Scotch Paddy door de winkel naar een brik voor de deur geduwd, waarin Mr. Ryan en Mr. Cohen al volkomen terneer geslagen zaten. Op weg naar het huis van bewaring vertelden ze John

West dat zij ook bezoek hadden gekregen van een hooiwagen. Bij het huis van bewaring in Russell Street gekomen, weigerden de rechercheurs de kwestie van borgtocht ter sprake te brengen vóór de volgende morgen. John West kon 's nachts niet slapen. In de afzondering van de vochtige, muffige cel voelde hij het beschermende bolwerk dat hij om zich heen opgebouwd, ineensorten. Hij was ten prooi aan verwarring en onrust. Terwijl de tijd langzaam voortkroop en middernacht naderde stond het toneel, toen de politie gekomen was om Arty te arresteren, hem levendig voor de geest. Toen dacht hij aan zijn moeder: haar eenvoudige levensmoed, de geestkracht die zij aan den dag gelegd had tijdens hun armoede, de teleurstellingen, schande en bitterheid die ze had leren kennen. Hij wou dat hij zijn verleden uitwissen kon — Arty's schande en zijn eigen lak hebben aan zijn moeders verlangens, maar hij bleef zich verzetten tegen de gedachte de toto om harentwille op te geven. Hij dacht aan Nellie Moran en zijn lichaam en geest snakten naar haar. Was ze bang voor hem? Wantrouwden zij en haar moeder hem? Ze waren verhuisd — vermoedelijk omdat het huis naast de toto stond. Wacht maar, ze zouden wel zien. Hij wou Nellie hebben en het zou niet lang duren ook!

In het donkere uur voor de dageraad viel hij in een onrustige slaap en droomde van een politie gerechtshof waar een heleboel rechters om hem heen zaten. Ze wazen naar hem en riepen in koor: „Je gaat de gevangenis in met je broer! En je moeder zal van schaamte sterven!”

Toen veranderde de droom en werd hij in een lange straat achterna gezeten door de politie-agenten; hij werd hoe langer hoe vermoeider en ze haalden hem langzamerhand in. Zijn benen konden hem niet verder dragen en hij droomde dat hij Nellie Moran en zijn moeder voor zich zag staan en dat ze huilden en tegen hem zeiden dat hij hard lopen moest. Maar hoe harder hij probeerde te lopen hoe verder ze van hem af schenen te raken en hoe dichter de agenten bij hem schenen te komen — honderden, en ze schoten allemaal hun revolvers af. Toen droomde hij dat hij door een heleboel

handen gepakt werd en naar een plaats gebracht werd waar iemand aan een geselpaal vastgebonden was. Het was zijn broer Arty. Een geweldige, boosaardige kerel liet de geselroede op Arty's magere rug neerdalen, en er kwamen grote striemen op. Arty braakte gemene vervloekingen uit tegen zijn beulen. Het bloed begon langs de rug van zijn broer te stromen en over een stenen vloer om John West's schoenen te lopen. Toen droomde hij dat hij schreeuwde: „Stop! Ik ben John West! Ik ben millionair! Ik heb macht! Ik wil niet dat jullie mijn broer geselen!”

En in de nachtmerrie grepen ze hem toen beet en hoorde hij onder de worsteling een stem die telde: „Negen en dertig, veertig, een en veertig”, en een tweede stem die zei: „Als hij er vijftig krijgt, krijg jij er ook vijftig. Je bent geen millionair, je bent niets anders dan een straatschender uit Carringbush en je bent een lafaard bovendien! Je krijgt ook vijftig slagen!”

Hij zag zijn moeder daar ook staan met Joe, en ze huilten terwijl de mannen hem naar de geselpaal sleurden, en hij hoorde de stem zeggen: „Zeven en veertig, acht en veertig, negen en veertig. . .”

Toen ontwaakte John West gillend uit zijn nachtmerrie; hij zweette en sidderde, en de haren op zijn rug prikelden.

Het bleke daglicht begon zijn cel binnen te kruipen. Hij keerde snel tot de werkelijkheid terug. De droom scheen zijn ziel gelouterd te hebben van alle angst en zelfbeschuldiging. Hij begon te denken aan de taak die hij voor de boeg had. Hij moest rustig zijn; hij moest een plan bedenken. Hij zou deze zaak op de een of andere manier winnen en dan zou hij de toto tot een onneembare veste maken. Hij lag de mogelijkheden nog te overleggen toen Joe en Sugar de borgsom brachten.

's Avonds ging hij naar de cottage waar Barney Robinson nu met zijn nieuwe vrouw Florrie woonde.

Hij trof Barney, Joe, Scotch Paddy en Sugar aan in de keurig nette, maar goedkoop gemeubileerde kamer. „Het spelletje wordt mij te riskant,” zei Joe. „Ik vind dat we maar weer gauw met ons bookmakerszaakje moesten beginnen.”

John West zei geen woord.

„Och, ik weet niet,” antwoordde Sugar, terwijl hij aan zijn bril scharrelde. „We hebben de agenten in Car-ringbush omgekocht; waarom zouden we het niet met de lui in city proberen? Ze zeggen dat alles te koop is, als je maar genoeg biedt.” Hij bleef naar John West loenzen en probeerde uit te vissen hoe hij erop reageerde, maar John West keek onbewogen voor zich.

„Ze konden wel 's onhandelbaar zijn,” kwam Barney tussenbeide. „En zelfs als John West er zich ditmaal doorslaat, waar zal het allemaal op uitdraaien? De enige manier om de zaak op de oude voet voort te zetten zou zijn dat we de zaak dag en nacht bewaken om ze buiten de deur te houden. Dat zou aanleiding geven tot gevechten met de politie. Piggy en Bloemkool Dick, en die nieuwe kerel die er pas bij gekomen is — hoe heet hij ook weer, Tommy Eenoo — hebben allemaal revolvers. Je kan nooit weten wat daaruit voortvloeit,” concludeerde hij, zich zijn Engelse taalles herinnerend, „hetgeen makkelijk op woordenwisselingen van een gewelddadige natuur zou kunnen uitlopen.”

„Daar heb je gelijk aan, Barney,” zei Joe. „Zelfs als Jack ditmaal niet in de bajes komt komen we toch allemaal in het gevang terecht als we er mee doorgaan.” John heeft poen genoeg; hij moest een zaak opzetten.” John West ging plotseling voorover op zijn stoel zitten. „Een zaak opzetten? Ik heb een zaak opgezet, en alle verklikkers en smerissen in Melbourne krijgen me er niet uit!” Zijn stem verhief zich tot hij schreeuwde. „Jij en Barney zijn altijd een stelletje schijtlaarzen geweest. Als jullie zo in je stinkerd zitten donder dan op! Jullie kunnen allebei naar de verdommenis lopen!”

Tegen die tijd had Scotch Paddy zich voldoende reken-schap gegeven waar het gesprek eigenlijk over ging, om in te gaan op Sugar's vroegere opmerking. „Ja,” zei hij gewichtig: „Voor geld is iedereen te koop, als je maar genoeg biedt, speciaal advocaten. Het kan mij niet schelen wat we doen na afloop van de strafzaak; het enige wat me schelen kan is deze keer uit de gevangenis te blijven. Mijn broer werkt voor David Garside, de beroemdste advocaat van de wereld. Hij heeft de beruchte

struikrover Ned Kelly verdedigd, en dat zegt wat." John West keerde zich vol belangstelling tot Paddy. „David Garside? Denk je dat die onze verdediging op zich zou willen nemen? Dat zou onze man zijn. Die advocaten in Carringbush deugen niet."

Na lang nagedacht te hebben antwoordde Paddy: „Die verdedigt iedereen, als je maar voldoende dokt. Ik heb wel geen cent, maar ik zal m'n broer vragen. Hij is een neef van je Jack, maar je kent hem niet. 'n Nette jongen, heeft 'n goeie opvoeding genoten en zo."

De gedachte dat de machtige Garside hem verdedigen zou scheen John West in een mildere stemming te hebben gebracht. „Ik ben 'n man van m'n woord, Paddy. Ik zal zorgen dat je de beste rechtskundige bijstand krijgt, en als je gevangenis krijgt krijg je je vijftig pond voor drie maanden of honderd pond als het meer is."

Deze grootmoedige belofte scheen Paddy uitermate voldoening te schenken; hij brak in een schaterlach uit waardoor zijn hele knokige lichaam schudde, terwijl zijn hoofd op en neer ging.

„Ik ga Garside morgenochtend opzoeken," zei John West. „We zullen dit zaakje eerst winnen en dan zullen we een hartige woordje spreken met de heren van de city-politie." Hij keerde zich weer tot Joe en Barney: „En hoe staat het met jullie? Wat doen jullie? Als jullie te benauwd zijn, zeg het dan meteen!"

„Ik laat je niet in de steek, Jack, dat weet je. Zolang het niet al te riskant is. Ik maak me alleen benauwd over wat mams zal zeggen."

John West aarzelde voordat hij zachtjes zei: „Laat mams maar aan mij over." Toen keerde hij zich tot Barney. „En hoe staat 't met jou?"

Barney sprak met gedempte stem en keek tersluiks naar de deur. „Laten we afwachten hoe de zaak loopt, Jack. Ik zal vermoedelijk doorgaan je weddenschappen uit de schoenenfabriek te brengen en Zaterdagmiddags in de toto te werken."

Florrie kwam binnen met thee en een schaaltje koekjes. Barney stelde haar met veel plichtplegingen voor; hij was trots op zijn nieuwe vrouw. Florrie was een hartelijke, aantrekkelijke vrouw met vlaskleurig haar, dat

ze in een knoetje achter op haar goed gevormde hoofd opgebonden had. Ze groette hen allervriendelijkst, maar John West merkte iets vijandigs in haar optreden. Nadat ze allemaal voorzien waren van een kopje thee en een koekje ging Florrie naast Barney op de divan zitten en zei: „Hoor 's liefje, ik dacht dat je zei dat je niet meer in de toto-zaak werkte. Ik hoorde wat jullie zeiden; ik kon er niets aan doen, sommigen van jullie spraken zo hardop.” Ze zei het niet op boze toon; eerder een beetje verwijtend.

Barney liet zijn hoofd hangen als een kind dat een standje gekregen heeft. „Ja, liefje, ik — ik bedoel, ik dacht dat het niet hinderen kon als ik daar alleen maar Zaterdag kwam.”

„Als je maar weet hoe ik erover denk, Barney,” ging Florrie voort. „Dat extra geld komt natuurlijk goed te pas, allemaal best, maar ik zou liever willen dat je d'r door scharrelde van je loon tot de tijden beter worden dan dat je op zo'n manier wat extra verdiende.”

Barney antwoordde niet. John West zei: „Mijn toto is een eerlijke zaak. De mensen houden nu eenmaal van een gokje; als ze daar niet gokten zouden ze het ergens anders doen.”

„Het kan mij niet schelen of de mensen van een gokje houden of niet,” antwoordde Florrie op ijzige toon. „Barney heeft talent en kan wat, en ik zou graag willen dat hij opklom. Tot zolang konden we rond zien te komen van zijn loon.”

John West was helemaal niet in de stemming om er verder op in te gaan. Doordat Paddy over David Garside gesproken had opende zich een nieuwe gedachtenwereld voor hem — nieuwe hoop dat hij opnieuw aan de gerechtigheid ontsnappen kon. Toen ze klaar waren met thee drinken verontschuldigde hij zich en ging met Joe naar huis.

Toen ze thuis kwamen zagen ze dat het huis in het donker gehuld was — alles was stil, op het gesnurk van zijn vader na. Ze slopen naar hun slaapkamer en John West kleepte zich uit in doodsangst dat zijn moeder hem roepen zou.

De volgende morgen bleef Mrs. West zwijgen onder het

ontbijt, met de oude uitdrukking van verbittering op haar gezicht. Ze sprak niet tegen hem. Hij stond op en liep de deur uit. Hij ging te voet naar de city.

Als er één advocaat in de hele kolonie Victoria was, door wiens advies John West in staat zou zijn de Melbournesche politie te trotseren, was David Garside die man. Garside was in de vijftig en had een schat van juridische ervaring in zijn leven opgedaan. Als jong advocaat had hij in 1878 Ned Kelly verdedigd, toen de beruchte, naar de bossen gevluchte struikrover in Glenrowan gepakt was. Garside organiseerde met zijn broer een petitie met 60.000 handtekeningen om Kelly vrij te krijgen, maar Kelly werd opgehangen, terwijl een menigte van 10.000 mensen in Melbourne buiten de gevangenis stond te wachten.

Garside was de juridische adviseur geweest van de directeuren van de 'Premier', de eerste bouwmaatschappij die over de kop ging, toen er een gerechtelijke aanklacht tegen hen was ingediend. Zijn scherpzinnigheid maakte een geweldige indruk in de sombere rechtszaal; de openbare aanklagers werden lelijk toegetakeld door zijn schrandere, onverpoosde kruisverhoor. Woudlopers, landzwendelaars, zakenlieden, moordenaars en dieven — allemaal kwamen ze bij David Garside. Hij verdedigde hen met geestdrift en sluwheid in schitterende pleidooien. Hij had er geen enkel bezwaar tegen de beruchte Carringbush toto-onderneming aan zijn collectie cliënten toe te voegen.

John West trof hem aan in een ruim kantoor op de eerste verdieping van een gebouw in de city. Garside was een grote, forse kerel met lange haren en een baard en een vitale persoonlijkheid. Hij straalde vertrouwen uit. Zijn intelligente ogen flikkerden onder zijn borstelige wenkbrauwen; zijn haar en baard gaven hem door een paar grijze plekje een waardig voorkomen. Toen hij opstond van zijn stoel achter een groot cederhouten bureau zag John West dat hij met buitengewoon veel smaak gekleed was, en verder zag hij een hoge hoed, een advocatenpruik en een wandelstok aan de kapstok hangen. Om het bureau stonden aan drie kanten reusachtige boekenkasten vol boeken, hoofdzakelijk over rechtsstudie.

Garside liep met energieke passen om de tafel heen en schudde John West krachtig de hand.

Of hij voor een jury pleitte, of met een cliënt sprak, Garside stond nooit stil. Hij liep met grote stappen heen en weer onder het spreken en zijn handen waren voortdurend in beweging; nu eens op zijn rug ineengestremgeld en de pandjes van zijn geklede jas opwippend, dan weer dreigend zijn wijsvinger uitstrekkend, dan weer uitgespreid in de lucht en soms ook met zijn rechtervuist de palm van zijn linkerhand bewerkend.

„Ik neem aan, dat U me wenst te spreken in verband met de aanklacht die tegen U is ingediend,” begon Garside. „Ik heb erover in de bladen gelezen. Mijn declaratie zal hoog zijn, maar ik weet dat dat voor U geen bezwaar zal zijn. Ik behoor tot de mensen die van mening zijn dat het wedden bij de wet toegestaan behoort te worden; dat het niet een privilege behoort te zijn van de rijken in Flemington en in hun particuliere woningen. De wet betreffende het wedden in de Kolonie bevat vele hiaten, Mr. West. Ik ken ze goed... ik heb ze vele malen in mijn praktijk benut. Neem Uw zaak, bijvoorbeeld. Ze zijn Uw, uh, hoe noemt U ze ook weer, te slim af geweest.”

Hij bleef even staan en maakte een ongeduldig knippend geluid met zijn duim en middelvinger.

„Luize-posten”, lichtte John West hem in, ganselijk van zijn stuk gebracht door die buitengewone man.

„Luize-posten, dat is het woord. Een buitengewoon interessant idioom houden Uw mensen er op na, buitengewoon interessant.” Garside zette zijn ge-ijsbeer voort, terwijl John West's ogen hem bij het heen en weer lopen volgden. „Zoals ik al opmerkte, ze zijn Uw luize-posten te slim af geweest en dat wel op een zeer ingenieuze wijze, maar op een wijze welke zij natuurlijk niet met succes zullen kunnen herhalen. Denkt u daar goed aan! Ze hebben kaartjes en lijsten met weddenschappen in beslag genomen, maar misschien ben ik wel in staat de rechtbank te overreden dat die geen bewijs opleveren tegen U en Cummin, die tussen twee haakjes een broer van een mijn klerken is, en, naar ik verneem, Uw neef.”

„Ja, hij opperde de gedachte...” begon John West. „Het was een gewichtige dag voor U toen hij het idee opperde dat U naar mij toe moest gaan om advies, daar kunt U staat op maken. Zoals ik zei, het kan zijn dat het hof weigert lijsten van weddenschappen en kaartjes als bewijsstukken te aanvaarden. De ondervinding heeft geleerd — en hiervoor zijn precedentes te over — dat de politie verklikkers als getuigen nodig heeft, die weddenschappen aangegaan hebben en die de identiteit van beklaagden vastgesteld hebben. Er zullen enige van die verfoeilijke kerels op het toneel verschijnen in Uw zaak, daar kunt U verzekerd van zijn. Niets is verachtelijker dan een spion, afgezien van de kwestie waarvoor hij gebruikt wordt. Onze eerste stap zal zijn de spion of spionnen in deze zaak te overreden zich te bedenken en hen ervan af te brengen hun schamelijke plan ten uitvoer te brengen.”

John West zat met open mond te kijken. Hij had zich al afgevraagd hoe hij het aanleggen zou Garside de woorden in de mond te leggen dat hij bereid was zo nodig steekpenningen te betalen, maar nu was het Garside die hem de woorden uit de mond nam.

Garside wendde zich triomfantelijk tot John West. „Aha! Daar kijkt U van op, niet waar, Mr West? Er zijn vele factoren die meetellen bij het bestrijden van een aanklacht, wil die bestrijding tot vrijspraak leiden.” Hij begon weer te ijsberen en te gesticuleren. „De eerste, tevens de belangrijkste, is dat U zich verzekert van de bijstand van een briljant en ervaren advocaat. In dat opzicht kunt U op mij rekenen, Mr. West. Dan zijn er de kroongetuigen, in dit geval de verklikker of de verklikkers; de politie; de man of de mannen die zitting hebben in de rechtbank; de openbare aanklager, en de jury, als er een is. Met al die mensen moet rekening worden gehouden. Al werd iemand er van beschuldigd de Koningin van Engeland in eigen persoon vermoord te hebben, dan zou ik nog het volste vertrouwen hebben hem vrij te krijgen, mits ik tevoren wist wat ieder van die personen van plan was te doen en ik in staat zou zijn invloed uit te oefenen op wat ze zouden zeggen, hetzij door handige manoeuvres in de rechtszaal of via

allerlei zijwegen buiten de gerechtszaal. Laat me U echter eerst een uiteenzetting geven van de wetten op het illegale wedden in deze Kolonie. De een of andere domkop heeft ze ontworpen. Als ik ze voorbereid had, Mr. West, zoudt U op dit ogenblik zo goed als zeker in de gevangenis zitten; zo waterdicht zouden ze dan zijn. De moeilijkheid, waarmee de politie te kampen heeft is dat ze slechts een inval in uw gokgelegenheid kan doen, bewijsmateriaal kan verzamelen, een verklikker of verklikkers weddenschappen kan laten aangaan, kaartjes kan overleggen en de identiteit van de persoon of de personen, tegen wie een aanklacht is ingediend, kan vaststellen."

Hij deed twee grote stappen in de richting van John West en ging vlak voor hem staan, zodat hij hoog boven hem uitstak met zijn borstelige baard en zijn vurige ogen. „Edoch, Mr. West — en wat ik U nu ga zeggen is van groot belang — de wetten op het hazardspel geven geen definitie van een speelgelegenheid! Aha, daar zit 'm de kneep! Maar ik zie dat U me niet volkomen kunt volgen. Ik zal het U op een andere manier verklaren. Ze kunnen niet verklaren dat Uw zaak een gewone speelgelegenheid is, en dus kunnen zij U niet dwingen die te ontruimen."

Langzamerhand begon het tot John West door te dringen wat Garside bedoelde. Garside ging verder: „Aha! Ik zie aan Uw gezicht dat U me nu uitstekend kunt volgen. Tot die wet geamendeerd is, Mr. West, kunt U Uw, uh... theezaak voortzetten tot de dag des Oordeels. Mits, want er is een proviso, mits U het in dit geding tot een vrijspraak kunt brengen, of althans met een boete ontsnappen kunt en op die manier tegenover Uw klanten kunt aantonen dat zij geen risico lopen door zaken met U te doen. Vervolgens moet U voortgaan het voor de politie onmogelijk te maken: a. een of meer van hun spionnen in Uw inrichting binnen te smokkelen, en b. een geslaagde inval in Uw inrichting te doen."

Toen hij dit gehoord had was John West langzamerhand iets van zijn benauwdheid en zijn vrees voor de wet te boven gekomen. „Ditmaal hadden ze geluk dat ze me te pakken gekregen hebben. Toen ik er de lucht van

kreeg dat de city-politie het op me voorzien had, heb ik het aantal luize-posten verdubbeld, heb ik mensen aan de poort gezet om ieder die binnenkwam te controleren en had ik een mannetje op een fiets bij het politiebureau in Russell Street geposteerd om op zijn fiets te springen en me te waarschuwen zodra er detectives op weg gingen naar Carringbush. Ze hebben me ditmaal nog een loer gedraaid, maar als U zorgt dat ik nu de dans ontspring, kunt U voortaan het tegenhouden van de verklikkers en rechercheurs veilig aan mij overlaten."

„Zo zo, Mr. West, zo zo! En uit wat ik gehoord heb concludeer ik dat die kwestie bij U in veilige handen is." Garside ging zitten en boog zich voorover naar John West — zijn ellebogen op tafel en zijn handen onder zijn kin gevouwen. „Nu is onze eerste stap de verklikker of verklikkers te 'overreden' dat ze berouw krijgen over hun schandelijke optreden. We moeten er onmiddellijk achter komen waar ze zich ophouden. Dat kunt U aan mij overlaten. De rechercheur die de inval geleid heeft — ik ben zijn naam op het ogenblik kwijt, maar dat doet er niet toe — is een tamelijk eerzuchtig mens, en zal niet gemakkelijk met ons, uh... samenwerken. U moet me vooral niet verkeerd verstaan, Mr. West, het is niet mijn bedoeling u de indruk te geven dat hij een eerlijk mens is. Die knaap is eerzuchtig en gelooft ongetwijfeld dat het sluiten van de toto's in Carringbush een pluimpje op zijn muts is. Als het een van de tientallen andere rechercheurs was geweest zou ik een regeling hebben kunnen treffen, al zou een dergelijke regeling mijn declaratie natuurlijk verhoogd hebben. Zodra ik weet wie de rechter zal zijn, zal het me misschien ook lukken hem gunstig te stemmen, maar hij kan ons niet helpen, tenzij wij hem goede gronden kunnen geven U van rechtsvervolging te ontslaan aan de hand van de verklaringen die afgelegd worden.

Garside sperde zijn ogen open en wees met zijn rechter wijsvinger naar John West. „Ach, Mr. West, U hebt nog een boel te leren. Elk politiestelsel in de wereld is gebaseerd op de betaalde verklikker. Als men het klaar kan spelen met de betaalde verklikker, kan men het ook klaar spelen met het politiestelsel. De politie

lost moordzaken en berovingen op door middel van het netwerk van verklikkers dat zij onder de misdadige klassen organiseert. De gemiddelde rechercheur is een stommeling; zonder zijn verklikkers zou hij weinig bereiken. Een zakkenroller, een bordeelhouder, een halsafsnijder of welke misdadiger ook kan een tijdje lang gedaan krijgen dat de politie hem met rust laat — mits hij de politie op de hoogte stelt van de handelingen van zijn concurrenten. Gewoonlijk zijn die mensen veroordeeld wegens het een of andere lichte misdrijf, en dan intimideert de politie ze net zo lang dat ze verklikkers worden — stille verklikkers — een mooie uitdrukking; daar is alles mee gezegd! De verklikker is het voornaamste contact tussen de politie en de misdadige klassen en wordt gewoonlijk door beide partijen geminacht. Ettelijke van die verklikkers zijn te koop voor de hoogste bieder!”

David Garside stond op en liet John West uit. „Ik zal contact opnemen met een van mijn, uh... vrienden op het recherchebureau; belt U me morgenochtend op, dan kan ik U misschien het adres geven van de verklikker of de verklikkers in deze zaak. Ik ben me zeer goed bewust dat U ervaring hebt opgedaan hoe U met getuigen om moet gaan. Ik herinner me gelezen te hebben hoe U het klaar gespeeld hebt dat die jonge vrouw haar getuigenverklaring ter rechtzitting wijzigde. Niettemin werd U veroordeeld. U werd evengoed veroordeeld! Het bewijs was niet ter rechtzitting geleverd dat U de eigenaar was. Toen ik het artikel over het vonnis las zei ik tegen mezelf: 'Als ik pleiter was geweest zouden ze het wel uit hun hoofd gelaten hebben U schuldig te bevinden!' Maar U neemt die nieuwelingen uit de voorsteden als verdedigers. Hoe vaak heb ik niet een vonnis gelezen en gedacht: alweer een arme duivel in de gevangenis omdat hij niet zo verstandig was de verdediging aan David Garside op te dragen.” Hij schudde zijn ruige kop heftig als treurde hij om de duizenden moordenaars, dieven en alle mogelijke andere boosdoeners, die in de gevangenis wegwijnden door gebrek aan inzicht bij de keuze van een rechtskundige raadsman. Plotseling trok hij de deur open en greep

John West's hand. „Goede morgen, Mr. West. U belt me dus morgen op, en maak U geen zorgen, alles komt in orde. Laat dat maar aan Davie Garside over!”

John West wandelde met veerkrachtige stappen naar Carringbush, een afstand van ruim drie kilometer. Hij overwoog onderweg de ongelimiteerde mogelijkheden die zich voor hem geopend hadden door zijn kennis-making met Garside.

Toen de toto-klachten voor het gerecht kwamen, kwamen de strafzaken van Ryan en Cohen eerst voor; ze kregen ieder een maand gevangenisstraf en een boete van honderd pond. Ze verlieten de gerechtszaal in de vaste overtuiging dat toto-ondernemingen, al wierpen ze grote winsten af, veel te gevaarlijk waren; ze zouden zich in de toekomst vergenoegen met een bescheiden bookmakerszaakje in het een of andere afgelegen hotel. Patrick Michael Aloysius Cummin (Scotch Paddy's naam ten volle) stond niet tegelijk met John West terecht. Hij bedacht zich in de getuigenbank lang bij de vele vragen die hem gesteld werden; de rechter dreigde hem te verklaren tot vijandige getuige en een aanklacht tegen hem in te dienen wegens belediging van het gerecht, tenzij hij de vragen sneller beantwoordde.

Twee mensen legden een getuigenis af dat zij weddenschappen opgegeven hadden in Cummin's Tea Shop en stelden de identiteit van Paddy vast als een van de eigenaars van de zaak. Scotch Paddy kreeg honderd pond boete en John West was ervan overtuigd dat het uitblijven van een gevangenisstraf toegeschreven moest worden aan de pogingen van Garside, die onmiddellijk zijn voornemen te kennen gaf in beroep te gaan.

Garside was ondanks zijn tussenpersonen op het hoofdbureau niet in staat geweest achter de verblijfplaats van de verklikkers te komen. Hij had John West voorgesteld hen te laten volgen toen ze het gerechtsgebouw verlieten nadat de zaak van Scotch Paddy behandeld was. Piggy en Bloemkool Dick hadden die opdracht uitgevoerd en ontdekten dat de getuigen ondergebracht waren in een hotel in een provinciestad op ongeveer honderd zestig kilometer van Melbourne. De volgende

dag werden de beide verklikkers aangeklampt door Paddy Cummin's broer, Danny, die net zo schraal was als Paddy, maar veel meer bij de pinken, en John West. Deze laatste gaf de dodelijk verschrikte mannen ieder twintig souverainen, met de waarschuwing dat zij moesten weggaan en 'van 't toneel verdwijnen', omdat 'ze anders wel eens zouden zien wat er gebeurde met verklikkers in Carringbush.'

Een stampvolle rechtszaal was getuige van sensationele toneeltjes toen de zaak West voorkwam. Hij en David Garside merkten tot hun onsteltenis dat slechts één der kroongetuigen de waarschuwing ter harte genomen had; de ander zat angstig tussen twee stoere agenten.

Het verhoor was nog niet lang aan de gang of een rechercheur begon de beklagde al met beschuldigingen van omkoperij te attackeren.

John West sprong overeind. „Dat is een leugen! Een leugen!” schreeuwde hij. Garside trok hem bij de panden van zijn jas op zijn stoel terug, vroeg de vertegenwoordiger van de kroon op grond waarvan deze ernstige beschuldigingen werden geuit, en begon de politie-getuige aan een kruisverhoor te onderwerpen. De verklikker vertelde uitermate zenuwachtig wat hij te zeggen had. David Garside loochende de aanklachten met bewonderenswaardige kalmte en zelfverzekerdheid en vroeg: „U zei dat dit verleden week Donderdag of Vrijdag plaats vond. U weet toch zeker wel op welke dag het was?” De getuige zei dat hij er niet zeker van was. Hij keek John West tersluiks aan terwijl hij sprak en dacht aan de woorden 'anders zouden ze wel zien wat er gebeurde met verklikkers in Carringbush'.

Daarop werd de zaak verdaagd om de politie de gelegenheid te geven de andere getuige op te sporen.

De Melbournese bladen gaven verslag van dit sensationele verhoor, maar spraken met geen woord over wat verder ter gerechtszitting plaatsvond behalve dat ze de uitslag vermeldden. De verslaggevers waren niet op de hoogte van de hele geschiedenis, en wat ze wel wisten besloten ze niet te publiceren nadat David Garside John West een wenk gegeven had dat hij 'hen overreden moest' de details te verwaarlozen.

De vermiste getuige werd nooit gevonden. Zijn partner werd er aan herinnerd dat ze inderdaad in Carringbush wisten hoe ze met verklikkers om moesten gaan — een herinnering in de vorm van een pak slaag, toegediend door Piggy, Bloemkool Dick en Sugar Renfrey. Ze lokten hem in een hinderlaag — zeer toepasselijk even buiten de begraafplaats in Melbourne — en braken zijn arm op de bovenkant van het ijzeren hek en traptten hem toen zo lang tot hij bewusteloos was.

Na ettelijke verdagingen, tijdens welke de rechter zeldzaam terughoudend was, om een diepgaand onderzoek in te stellen naar de opmerkelijke tegenzin van de beide kroongetuigen, werd de zaak West van de rol geschrapt. Later ging Paddy Cummin in hoger beroep en werd van rechtsvervolgning ontslagen.

„Three cheers voor Jack West!”

„Hiep hiep hiep, Hoera! Hiep hiep hiep, Hoera! Hiep hiep hiep, Hoera!”

Toen de brikken langs Cummin's Tea Shop reden, gaven de arbeiders en arbeidsters hem spontaan een driewerf hoera. Ze waren op weg naar een picknick en een atletiekwedstrijd; John West had de prijzen voor de verschillende nummers en de verversingen beschikbaar gesteld. Hij deed dat dikwijls voor fabriekspicknicks en gaf ook dikwijls geld voor uitstapjes naar de heuvels, dertig kilometer van de stad, waar ze bramen gingen plukken. Vele van de inzittenden in de brikken waren klanten van John West. Hij had bij hen en bij duizenden andere mensen in Carringbush en verderop de reputatie gekregen een royaal mens te zijn.

Hij stond wijdbeens voor zijn winkel met de armen over elkaar in een duur grijs pak en met zijn onafscheidelijke zwarte hoed op. Hij wuifde terug naar de juichende pleziermakers en de brikken reden Jackson Street in.

De warme middagzon gaf hem een gevoel van welbehagen. De boze tijden waren begonnen als nevels op te trekken na een periode van wanhoop die bijna tien jaar geduurd had. Er was meer werk en de hogere lonen van de arbeiders betekenden voor John West een hogere winst. Hij schatte dat hij nu £ 50.000 bezat in grond-

bezit en huizen, contanten en activa. Een groot deel van zijn snelle opeenstapeling van welstand en kapitaal was zeer zeker aan David Garside te danken. Garside had hem uiteengezet dat geld niet groeide op de bank; je moest het gebruiken om anderen voor je te laten werken, je moest het beleggen. John West was ondanks Garside's verzekeringen achterdochtig ten opzichte van effecten; hij wou zijn geld beleggen in dingen die hij zelf kon zien en bezitten en daarom kocht hij huizen, hoofdzakelijk in Carringbush — tientallen huisjes voor prijzen niet hoger dan £ 50, en vele daarvan waren al verdubbeld in waarde, daar de prijzen van panden en land tekenen van herstel vertoonden. Hij had zijn geld ook in kleine zaakjes in Carringbush gestoken. Als iemand in wie hij iets zag 'in zaken wou gaan,' kon hij er op rekenen dat John West aandachtig naar hem luisterde en het benodigde geld fourneerde tegen een aandeel van 51% in de zaak, wat 'niet onredelijk' was. Hij had zelfs twee hotels gekocht; het ene in de city en het andere in Carringbush. Hij gebruikte die als agentschappen voor zijn toto; hun normale business was eveneens winstgevend. Tientallen kappers, in Carringbush en elders traden nu op als zijn agenten tegen commissie. Het stemde hem prettig de arbeiders te horen juichen. Hij was graag de populaire man. Zijn gokinrichting werd eerlijk geadministreerd; John West gaf je een eerlijke kans. Hij was een man van zijn woord en stond altijd klaar om een zwakke broeder een handje te helpen. Hij was een vrijgevige donateur van sportverenigingen en liefdadigheidsinstellingen.

Toen de janpleziers over de top van de helling uit het oog verdwenen wandelde hij om de hoek van de rijtuigmakerij naar de achteringang van zijn toto. Groepjes mannen en vrouwen stonden op de hoek en in het laantje. Hij beantwoordde hun groet opgewekt. Overal verspreid om het huizenblok stonden dergelijke groepjes te praten. De opbrengst van de toto was ettelijke malen verveelvoudigd; uit heel Melbourne en de voorsteden kwamen de gokkers bij hem. De Jackson Street-trams waren overbelast, speciaal in de vroege Zaterdagmiddag-uren.

De achterplaats die John West instapte zag er heel anders uit dan het oude achtererf van Cummin's Tea Shop. De ingang werd nu gevormd door een valdeur van ruim twee meter hoog en ruim een meter breed, die aangebracht was in een sterke eikenhouten schutting, waarop drievoudig prikkeldraad was gespannen. Boven de valdeur stonden de woorden HOUT EN STEENKOOL, en daarachter lagen houtstapels en hopen steenkool.

Achter op dit erf stond een tweede schutting met een soortgelijke valdeur en soortgelijk prikkeldraad. Dat was de ingang tot het erf van de toto. De achterplaats was op ingenieuze wijze verborgen. Zij was tot stand gekomen door de schuttingen van alle huizen in het blok, waarvan John West nu eigenaar was, een eind naar achteren te zetten. Het aldus gewonnen terrein was omgeven door een hoge schutting met gevlochten prikkeldraad, en een valdeur-uitgang naar alle achterplaatsen, plus drie ladders, die op daarvoor uitgekozen plaatsen tegen de schutting stonden. De huizen waren onder de employé's 'verloot', en wie een lot had waar een prijs op gevallen was kon onmiddellijk in 'zijn' huis trekken, zonder dat hij huur hoefde te betalen, en natuurlijk bestonden de prijswinnaars uitsluitend uit betrouwbare employé's.

Er waren nog meer ingenieuze maatregelen getroffen om de bedienden van de toto en de klanten tegen de politie te beschermen. De inrichting waar de weddenschappen werden aangenomen was thans een uitgebreide installatie. Aan de rechterkant van de achterplaats was een lang overdekt plankier geconstrueerd, waarvan de vloer twee voet boven de grond was gebouwd. Drie rijen ijzeren buizen van 5 centimeter doorsnee waren door de houten steunpilasters van het dak van deze grote keet gestoken. Aan het uiteinde van dit plankier was een afgesloten ruimte van zwaar hout met een tralievenstertje op oogshoogte. De achterkant van deze afgesloten ruimte kwam uit in de achterkamer van de zaak. Een nieuwe valdeur in de vloer van de toto gaf toegang tot een ondergrondse tunnel, die de toto verbond met de keuken van een huis in Bagville Street.

Het bestaan van die tunnel was slechts bekend aan John West en de employé's van de toto, die maanden werk hadden gehad om hem te voltooien.

De poort van de houtopslagplaats werd bewaakt door Piggy en Bloemkool Dick, die de identiteit van iedere klant vaststelden en die geen vreemden toelieten, tenzij er vaste klanten waren die voor hen instonden. Bij de valdeur die toegang gaf tot de toto zelf stonden twee onguere typen, die dezelfde taak hadden. Ter rechterzijde stond Tommy Eenoog, wiens linkeroog jaren geleden in een straatgevecht door zijn tegenstander uitgestoken was, waardoor zijn toch al weerzinwekkende gezicht er een afschuwelijke grijns bijgekregen had. Tommy Eenoog had een heel assortiment van veroordelingen achter de rug, evenals de man ter linkerzijde van de poort, die de toepasselijke bijnaam van De Mens-aap droeg; op diens strafregister stond o.a. twee jaar gevangenisstraf met geselstraf wegens aanranding van een jong meisje, en twee jaar voor bedreiging met geweldpleging. Kloppartijtjes waren aan de orde van de dag, maar deze vier heerschappen rekenden meedogenloos met de aanstichters af. Ze traden ook om beurten 's nachts op als bewakers en joegen de gokkers die telefonisch op een paard gezet hadden en niet direct betaalden als het paard verloren had, de schrik op het lijf.

Op het plankier achter de buizen stonden vier zonderling toegetakelde mannen. Ze hadden lange zwarte jassen aan. Hun hoofden waren bedekt met zwarte kappen, waarin gaten waren gemaakt voor de ogen en de mond, opdat niemand hen herkennen zou. Een Ierse stem klonk achter een van de maskers en zei: „Die dubbel is al weg, beste jongen, maar je kan de favoriet in de hurdle-race krijgen met Kitty in de sprint, en da's 'n juweeltje van een dubbel. Moet je 'm hebben? Nee? Als je dan maar nooit zegt dat ik 'm je niet aangeraje heb. Moet je Kitty met Firefly hebben? Natuurlijk zou Firefly nooit kunnen winnen zelfs al zou hij nu starten, maar ik sta hier speciaal om jullie een kans te geven.”

En zo noteerden ook de andere drie gemaskerde mannen boven het geroezemoes der stemmen op de achter-